

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
V kadencja

Sprawozdanie Stenograficzne

z 17. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniach 22 i 23 maja 2002 r.

Warszawa
2002

Porządek obrad

17. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniach 22 i 23 maja 2002 r.

1. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.*
2. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.
3. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.
4. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.
5. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Obecni senatorowie: *według załączonej do protokołu listy obecności.*

Obecni goście i przedstawiciele urzędów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	– sekretarz stanu Zbigniew Siemiątkowski
Urząd Ochrony Państwa	– szef urzędu Andrzej Barcikowski
Ministerstwo Gospodarki	– sekretarz stanu Andrzej Szarawarski
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	– podsekretarz stanu Andrzej Zdebski
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	– sekretarz stanu Zbigniew Sobotka

* Zgodnie z art. 123 ust. 1 Konstytucji RP Rada Ministrów określiła projekt ustawy jako pilny.

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczą wicemarszałkowie Ryszard Jarzembowski, Jolanta Danielak i Kazimierz Kutz)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dzień dobry państwu. Jest godzina 11.00, bardzo proszę o zajmowanie miejsc.

Otwieram siedemnaste posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

Na sekretarzy posiedzenia wyznaczam panią senator Alicję Stradomską oraz pana senatora Krzysztofa Szydłowskiego, z tym że w pierwszej części obrad pana senatora Krzysztofa Szydłowskiego będzie zastępował pan senator Janusz Bargieł. Listę mówców będzie prowadziła pani senator Alicja Stradomska. Proszę bardzo senatorów sekretarzy, także zastępcę sekretarza, o zajęcie miejsc przy stole prezydialnym. Dziękuję bardzo.

Informuję, że Sejm na swoim dwudziestym pierwszym posiedzeniu w dniu 10 maja przyjął wszystkie poprawki, a więc w 100% przyjął poprawki Senatu do ustawy o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności. Zadaje to kłam stwierdzeniom jednego z posłów, jakoby Sejm regularnie odrzucał 85% poprawek senackich.

Informuję, że protokoły czternastego, piętnastego i szesnastego posiedzenia Senatu zgodnie z art. 39 ust. 3 Regulaminu Senatu są przygotowane do udostępnienia senatorom. Jeżeli nikt z państwa senatorów nie zgłosi do nich zastrzeżeń, to zostaną one zatwierdzone przez Wysoką Izbę na następnym posiedzeniu.

Doręczony państwu senatorom projekt porządku obrad siedemnastego posiedzenia obejmuje:

1. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

2. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

3. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.

4. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

5. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w sprawie porządku obrad?

Zgłasza się pan senator Jerzy Markowski.
Bardzo proszę.

Senator Jerzy Markowski:

Panie Marszałku, Wysoka Izbo, chciałem prosić o zgodę Wysokiej Izby na zmianę porządku obrad w ten sposób, ażeby punkt przewidziany w dotychczasowym porządku jako pierwszy mógł być rozpatrywany jako czwarty.

Proszę o to po prostu ze względu na sprawność procedowania i potrzebę obecności ministra gospodarki przy rozpatrywaniu przez Wysoką Izbę obu tych punktów, czyli obecnie pierwszego i piątego.

Powtórzę jeszcze raz: punkt pierwszy rozpatrywalibyśmy jako czwarty w kolejności.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa ma jeszcze w sprawie porządku propozycje?

Otóż jeżeli nie ma, to pragnę poinformować, że sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki pan Andrzej Szarawarski, który powinien być, i będzie, obecny przy rozpatrywaniu punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego itd., musi być w tym czasie, o 11.00, na posiedzeniu Sejmu.

Proponuję zatem, aby Senat przystąpił obecnie do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Do rozpatrywania punktu pierwszego przystapilibyśmy po rozpatrzeniu punktu czwartego. Biorąc zatem pod uwagę propozycję zmiany kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów porządku – samego porządku nie zmieniamy, zmieniamy tylko kolejność rozpatrywania punktów – proponuję, abyśmy ustalili następującą kolejność.

Najpierw rozpatrzylibyśmy, punkt drugi porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Następnie punkt trzeci: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.

Potem punkt czwarty: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

I dalej, zgodnie z wnioskiem, punkt pierwszy: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

I wreszcie, tak jak jest w niebieskim druku, punkt piąty: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Czy do takiej jak zaproponowana kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów ktoś z państwa chciałby wnieść swoją uwagę? Nikt nie chce.

Zatem stwierdzam, że Senat zatwierdził porządek obrad siedemnastego posiedzenia ze zmienioną kolejnością rozpatrywania poszczególnych punktów.

Zanim przystąpimy do rozpatrzenia punktu pierwszego, chciałbym wszystkich państwa poinformować, a ta informacja może być ważna z punktu widzenia organizowania sobie czasu, że do głosowań przystąpimy jutro rano o godzinie 9.00.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na dwudziestym pierwszym posiedzeniu w dniu 8 maja, a nazajutrz została przekazana do Senatu. Marszałek Senatu niezwłocznie skierował ją do Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie. Tekst ustawy zawarty jest w druku nr 109, a sprawozdanie komisji w druku nr 109A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego pana senatora

Wiesława Pietrzaka o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Bardzo proszę, pan senator Wiesław Pietrzak.

Senator Wiesław Pietrzak:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego przedstawić sprawozdanie z posiedzenia komisji dotyczącego uchwalonej przez Sejm w dniu 8 maja ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, druk senacki nr 109. Projekt ustawy wniosła do Sejmu Rada Ministrów, druk sejmowy nr 276. Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego rozpatrzyła ustawę w dniu 15 maja.

W posiedzeniu komisji udział wzięli reprezentujący Radę Ministrów sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniew Siemiątkowski, przedstawiciele Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Finansów, Kancelarii Prezydenta, Biura Bezpieczeństwa Narodowego oraz Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu.

Rozpatrywana ustawa, którą mam przyjemność w imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego rekomendować Wysokiemu Senatowi, jest ustawą niezwykle ważną i ma charakter szczególnie istotnej ustrojowej regulacji. Wprowadza do polskiego systemu prawnego funkcjonującą w większości krajów demokratycznych zasadę, że takie struktury państwa jak wywiad i kontrwywiad są od siebie oddzielone.

Istniejący od początku transformacji ustrojowej Urząd Ochrony Państwa był instytucją, w której strukturach znalazły się zarówno służby kontrwywiadu, jak i wywiadu. Urząd ten wykonywał czynności śledczo-procesowe wynikające z ustawowo przyznanych mu uprawnień, tak zwanych policyjnych, do ścigania sprawców przestępstw wymierzonych w interesy bezpieczeństwa państwa, w tym również w interesy bezpieczeństwa ekonomicznego. Istotą rozpatrywanej regulacji jest oddzielenie zadań służb wywiadu i kontrwywiadu.

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie urzędem administracji rządowej, którego zadania będą dotyczyć bezpieczeństwa i ochrony porządku konstytucyjnego, bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Zakres kompetencji tej agencji wiąże się z realizacją zadań związanych z rozpoznawaniem zagrożeń wymierzonych w podstawy ekonomiczne państwa. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego jako jedyny w państwie polskim organ ma

(senator W. Pietrzak)

w zakresie swoich praw i obowiązków ściganie sprawców tych przestępstw korupcyjnych wyższych funkcjonariuszy państwa, które wynikają z ustawy z 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Dotyczy to około dwudziestu tysięcy osób zajmujących w naszym państwie stanowiska opisane w tej ustawie. Jest jednak zastrzeżenie: „jeśli może to godzić w bezpieczeństwo państwa”.

Zgodnie z zapisami ustawy Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego ma działać na terytorium państwa polskiego. Wszelkie działania poza granicami naszego kraju mogą być podejmowane wyłącznie w związku z działaniami realizowanymi wewnątrz kraju.

W ustawie tej po raz pierwszy na gruncie prawa polskiego zdefiniowano zadania polskiego wywiadu. Agencja Wywiadu w przeciwieństwie do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie służbą o charakterze operacyjno-rozpoznawczym i informacyjno-analitycznym. Nie będzie posiadała uprawnień o charakterze policyjnym.

Zadania Agencji Wywiadu określone w art. 6 są realizowane jedynie poza granicami Rzeczypospolitej. Wszelka działalność operacyjno-rozpoznawcza prowadzona na terenie państwa polskiego musi wynikać z charakteru zadań realizowanych poza granicami kraju. Dotyczy to również czynności operacyjno-rozpoznawczych opisanych w art. 27, 29 i 30, czyli zakładania tajnego podsłuchu, podglądu, realizacji przesyłki niejawnej nadzorowanej. Ta część działalności Agencji Wywiadu może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Podkreśla to fakt, że w Polsce organem państwowym właściwym do realizacji działań operacyjno-rozpoznawczych będzie Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Ustawa porządkuje w polskim systemie prawnym zasadę przyznawania instytucji o charakterze policyjnym uprawnień do zastosowania czynności operacyjno-rozpoznawczych. Obowiązujące obecnie przepisy stawiają wobec wszystkich struktur policyjnych oprócz UOP wymaganie uzyskania zgody sądu. Urząd Ochrony Państwa przy dzisiejszym, jeszcze obowiązującym ustawodawstwie, jeżeli chce takie czynności wykonywać, nie musi uzyskiwać zgody sądu. Robi to na polecenie szefa Urzędu Ochrony Państwa i po uzyskaniu zgody prokuratora generalnego – ministra sprawiedliwości.

Po przyjęciu proponowanych rozwiązań zarówno Policja, Straż Graniczna, jak i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, aby realizować te delikatne z punktu widzenia praw obywatela czynności, musi uzyskać zgodę sądu. W wypadku Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wymagana jest zgoda Sądu Okręgowego w Warszawie.

Oddanie tych czynności pod sądową kontrolę, odebranie politykom prawa wyłączności w tej delikatnej materii, podnosi gwarancję bezpieczeństwa praw obywateli. Tym bardziej że przyjęto w tej ustawie kolejną zasadę, iż szefami zarówno Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jak i Agencji Wywiadu są osoby cywilne w randze sekretarza stanu. Te osoby stanowią część administracji rządowej, odchodzą i przychodzą wraz ze zmianą ekipy politycznej wynikającą z kalendarza politycznego.

W ustawie określono wymagania wobec osób zajmujących stanowiska szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu. Osoby te nie mogły pełnić w przeszłości służby zawodowej i pracować w strukturach tajnych służb PRL bądź też być tajnymi współpracownikami służb tajnych PRL; czyli chodzi tu o te osoby, które podlegają restrykcjom ustawy lustracyjnej. Ma to stanowić gwarancję, że na tych stanowiskach zawsze, w każdych warunkach znajdują się osoby spoza układu, spoza służb, spoza tej korporacji.

Osoby, które mają stać na czele agencji, będą politykami, ale będą jedynymi politykami w tej służbie. Szefowie agencji będą politycznie odpowiedzialni bezpośrednio przed premierem rządu. Równie istotną cechą tych stanowisk ma być fakt niewywikłania osób je zajmujących w zależności służbowe wynikające z tego, że były one w przeszłości funkcjonariuszami bądź współpracownikami tajnych służb.

Ustawa wprowadza również regulacje dotyczące nadzoru politycznego nad służbami specjalnymi. Istniejącemu już pod rządami ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa Kolegium do spraw Służb Specjalnych, które funkcjonuje przy kancelarii premiera, będzie przewodniczył premier. Uprawnieniem kolegium jest opiniowanie w sprawach powoływania i odwoływania szefów, zatwierdzania kierunków i planów działań służb specjalnych, kontrola projektów budżetów służb specjalnych. Szefowie służb, inaczej niż to jest w zapisach ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa, nie są członkami kolegium, biorą jednak udział w jego posiedzeniach na tej samej zasadzie jak przewodniczący sejmowej Komisji do spraw Służb Specjalnych. Należy tu zaznaczyć, że przewodniczącym sejmowej Komisji do spraw Służb Specjalnych jest zawsze przedstawiciel opozycji. Do składu kolegium dołączony został również szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Zapisami art. 4 zapewniono, że działalność szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu oraz szefa Wojskowych Służb Informacyjnych podlega kontroli Sejmu. Szczegółowe przepisy regulujące kompetencje organów Sejmu w sprawowaniu funkcji kontrolnych w stosunku do służb specjalnych, określa Sejm w swoich wewnętrznych uchwałach i regulaminach.

(senator W. Pietrzak)

Istotną kwestią ustrojową, która została wprowadzona w tej ustawie, jest również koordynacja przepływu informacji, co należałoby określić jako podstawę wspólnoty informacyjnej rządu. Przyjęto zasadę, że pod przewodnictwem szefa Agencji Wywiadu odbywa się przepływ informacji. Informacje mają służyć ośrodkom decyzyjnym, pomagać im w podjęciu stosownych decyzji. Stanowi to odejście od dzisiejszego modelu pionowego podporządkowania. Wprowadzono w praktyce rozwiązanie, które funkcjonuje właściwie prawie we wszystkich demokratycznych krajach, polegające na powołaniu stałego komitetu wywiadu, a więc miejsca, w którym można skonfrontować informacje wywiadu z informacjami pochodzącymi z innych agend rządowych, na przykład z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Ustawa ta przybliża służby specjalne do rozwiązań strukturalnych i organizacyjnych wypracowanych przez demokrację zachodnią.

W trakcie dyskusji w Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego pojawiły się pytania dotyczące między innymi: terenowych struktur agencji; współpracy z placówkami dyplomatycznymi i z Ministerstwem Spraw Zagranicznych; kosztów reformy służb specjalnych; kryteriów powoływania szefów agencji; środka specjalnego jako wydzielonego rachunku bankowego oraz Wojskowych Służb Informacyjnych. Przedstawiciele rządu odpowiedzieli na te pytania wyczerpująco.

Struktury terenowe zostaną przejęte w takiej postaci, w jakiej funkcjonują dotychczas przy Urzędzie Ochrony Państwa, doprecyzowanie zaś nastąpi w wewnętrznych instrukcjach, w wewnętrznym statucie.

Współpraca z placówkami dyplomatycznymi i MSZ jest określona w art. 6. Te zapisy są, zdaniem przedstawicieli rządu, wystarczające.

Reforma ma się sfinansować sama. Ten budżet, który został przeznaczony na Urząd Ochrony Państwa, nie będzie zwiększony. Ten sam budżet ma wystarczyć na przeprowadzenie reformy i kontynuację do końca roku zadań tych dwóch agencji.

Jeśli chodzi o kryteria powoływania szefów agencji, to są wśród nich również takie, których się nie da zmierzyć, nie da zważyć. Jest to pewnego rodzaju uznaniowość i ta uznaniowość musi wystarczyć, oczywiście przy zachowaniu kryteriów najważniejszych, które są wyszczególnione w ustawie.

Środki specjalne na wyodrębnionym rachunku bankowym. Jest to uregulowanie wprowadzone po raz pierwszy w związku z realizacją zadań na zlecenie, dotychczas takiego rozwiązania nie było, a więc nie było również kontroli nad tymi funduszami. W tej chwili, po wprowadzeniu konta ban-

kowego na środki specjalne, będzie możliwa kontrola i uzyskamy pewnego rodzaju jawność.

Jeżeli chodzi o pytanie, co z Wojskowymi Służbami Informacyjnymi, to otrzymaliśmy odpowiedź, że prowadzone są prace nad ustawą o Wojskowych Służbach Informacyjnych, myślę więc, że niedługo poznamy więcej szczegółów na ten temat.

Komisja po uzyskaniu wyjaśnień przedstawicieli rządu i dyskusji postanowiła wprowadzić dziewięć poprawek. Poprawki te nie burzą konstrukcji ustawy, wszystkie w zasadzie porządkują i doskonalą tę ustawę.

Poprawka pierwsza, do art. 9 ust. 4. Ma ona na celu wyraźne wskazanie, iż szefowie agencji określają szczegółowe zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym w odrębnych zarządzeniach. Dotychczasowy zapis, bez tej poprawki, można było odczytać w ten sposób, że ma być jedno zarządzenie, które mieliby pisać obaj szefowie.

Dalej. W art. 30 ust. 4 wyrazy „Szef Agencji” zastępuje się słowami „Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego”, ponieważ zapis ten dotyczy tylko tej właśnie agencji. Jeżeli byłby tam zapis „Szef Agencji”, to można byłoby go odczytać jako dotyczący szefów obydwu agencji.

W art. 58 ust. 1 skreśla się wyrazy „rozkazem personalnym”. Jest to określenie zbędne, ponieważ te sprawy są już przesądzone w art. 50 ust. 3.

Poprawka czwarta do art. 58 ust. 5. Brzmienie tego zapisu zmienia się na następujące: „w stosunku do decyzji o zawieszeniu funkcjonariusza w czynnościach służbowych, funkcjonariusz może zwrócić się do Szefa Agencji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy”. Poprawka dostosowuje zapis do takiego modelu, że to szef agencji ma wyłączność w sprawach zawieszania funkcjonariuszy, wobec tego nie ma innych instytucji odwoławczych. A więc o ponowne rozpatrzenie sprawy można zwrócić się tylko do tego samego szefa.

Poprawka piąta do art. 61: skreśla się ust. 2 i oznaczenie ust. 1. Uzasadnienie jest takie jak w wypadku poprawki trzeciej – taki zapis jest zbędny, ponieważ zostało to przesądzone w art. 50 ust. 3.

Poprawka szósta dotyczy art. 67 ust. 4 oraz art. 76 ust. 2. Po wyrazie „generała” dodaje się słowo „brygady”. Wysoka Izba przypomina sobie, że niedawno przyjęliśmy nowy stopień wojskowy w wypadku generała, wobec tego pozostawienie wyrazu „generała” bez dodania słowa „brygady” mogłoby być mylące, tym bardziej że w tych służbach występuje – jak można zaobserwować w ustawie – tylko jeden stopień: generała brygady.

Poprawka siódma i ósma dotyczy uzupełnienia przepisów o wskazanie, iż w sprawach utraty, pozbawienia i przywracania stopni od porucznika do pułkownika właściwy jest prezes Rady Minis-

(senator W. Pietrzak)

trów. Jest on właściwy także w sprawach mianowania na te stopnie. Poprawka ta jest doprecyzowaniem zapisu.

W poprawce dziewiątej dodaje się do ustawy art. 219a. Chodzi tutaj o poprawienie zapisu w niedawno przyjętej ustawie o stanie kłeski żywiołowej, gdzie było sformułowanie „lub szefa Urzędu Ochrony Państwa”. Ponieważ po wprowadzeniu omawianej ustawy nie będzie już szefa Urzędu Ochrony Państwa, my wychodzimy temu naprzeciw i wprowadzamy taką poprawkę.

W ustawie tej poprawia się sześćdziesiąt innych ustaw, ale są to zmiany jedynie formalne, dotyczące nazewnictwa.

Wysoka Izbo! W imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego zwracam się do pań senator i panów senatorów z prośbą o przyjęcie ustawy wraz z zaproponowanymi przez komisję poprawkami. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie czy też pytania senatorowi sprawozdawcy?

Przypominam, że pytania te mogą w sumie trwać nie dłużej niż minutę.

Pan senator Zbigniew Romaszewski, potem pan senator Andrzej Chronowski.

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Senatorze, czy komisja uważa, że sformułowanie art. 33, czyli „w zakresie swojej właściwości Agencje mogą uzyskiwać informacje, w tym także niejawnie, gromadzić je, sprawdzać i przetwarzać”, jest wystarczającym zabezpieczeniem interesów obywateli? Czy uważa, że nie trzeba tutaj nic dodać? Czy służby mogą dowolnie informacje na temat dowolnego obywatela gromadzić, przechowywać, przetwarzać jak tylko chcą, bez żadnych ograniczających terminów, bez żadnego sposobu kontroli? To przypomina coś, co było już dawniej. Mamy przecież ustawę o ochronie danych osobowych – która jest wprowadzie, według mnie, przesadzona – ale my tutaj idziemy już po prostu na totalny luz, w ogóle bez żadnych ograniczeń.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy pan senator sprawozdawca odpowie teraz na to pytanie?

Proszę bardzo.

Senator Wiesław Pietrzak:

Wydaje mi się, że szczegółowe doprecyzowanie tej kwestii nie byłoby zbyt dobre. Komisja nie zajmowała się akurat tym problemem, nie zwracała uwagi na ten zapis. Ale myślę, że na to pytanie odpowie również przedstawiciel rządu.

Jeżeli mam odpowiedzieć za siebie, to mogę powiedzieć, że ja nie uważam tego za tak dużą groźbę, chociażby z tego względu, że mamy już inne akty prawne dotyczące tej sprawy, mamy chociażby ustawę przywołaną już przez pana senatora. Poza tym tu chodzi o interes nadrzędny, o interes państwa, który, niestety, nie zawsze idzie w parze z interesem przeciętnego obywatela. Jeżeli pan senator będzie uważał za stosowne zgłoszenie odpowiedniej poprawki, to proszę to zrobić, a komisja na swoim posiedzeniu ustosunkuje się do niej.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Andrzej Chronowski.

Senator Andrzej Chronowski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Senatorze, ja mam dwa pytania. Mianowicie, czy komisja poddawała analizie to, ilu ewentualnie pracowników może odejść z Urzędu Ochrony Państwa po wejściu w życie nowej ustawy?

I drugie pytanie: czy był może poruszany temat niekonstytucyjności niektórych zapisów?

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Wiesław Pietrzak:

Myślę, że na to pierwsze pytanie odpowie przedstawiciel rządu. Komisja na swoim posiedzeniu nie zadawała przedstawicielom rządu pytań o to, ilu pracowników może odejść czy też jaki będzie stan zatrudnienia po wejściu w życie ustawy. Nie prowadziła też takich analiz.

Jeżeli chodzi o pytanie drugie, to komisja nie zaobserwowała niekonstytucyjnych zapisów w tej ustawie. Nie było takich wniosków, nie było też dyskusji na ten temat.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Mieczysław Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

(senator M. Janowski)

Panie Senatorze, mam pytanie, które dotyczy art. 19. W ust. 1 mowa jest o tym, że szefowie kierują agencjami bezpośrednio lub przez swoich zastępców. Ilu tych zastępców się wybiera czy mianuje i w myśl jakich kryteriów?

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Wiesław Pietrzak:

Nie wiem, myślę, że to będzie po jednym zastępcy. Nie wiem, jaka będzie wewnętrzna struktura organizacyjna tych agencji. Na ten temat dyskusji nie było.

Jeżeli zaś chodzi o kierowanie, to przecież każdy szef ma prawo wykorzystywać swoich zastępców do realizacji zadań, a więc tak samo szefowie agencji będą wykorzystywać swoich zastępców do realizacji zadań, no może nie wszystkich, ale ten podział kompetencji nastąpi w statucie wewnętrznym, w wewnętrznych dokumentach, które określą również zakres zadań i obowiązków poszczególnych osób funkcyjnych.

(Senator Mieczysław Janowski: Może rozszerzę to pytanie, Panie Marszałku.)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Proszę bardzo, ale proszę się zmieścić w minucie.

Senator Mieczysław Janowski:

Mówię o tym, Panie Marszałku, dlatego że w art. 14 stawia się bardzo wysokie wymagania powoływanym szefom agencji – mowa jest tam o opiniach Prezydenta Rzeczypospolitej i komisji sejmowej – ale nie ma w ogóle mowy o tym, w jaki sposób są powoływani zastępcy.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Czy pan sprawozdawca chciałby się odnieść do tej uwagi?

Senator Wiesław Pietrzak:

Jeżeli chodzi o zastępców, to jest tu również powiedziane, że prezes Rady Ministrów na wniosek szefa właściwej agencji – a więc tej osoby zaufanej, która spełniła już wymagane kryteria – powołuje i odwołuje zastępców szefa ABW i szefa AW. Jeżeli więc ktoś pozyskał już zaufanie i spełnił wszystkie kryteria, to ma przecież prawo występować

z wnioskiem o mianowanie, o powołanie swoich zastępców, a więc najbliższych współpracowników. Myślę, że to nie jest nic nagannego i nic, co by mogło budzić jakieś zastrzeżenia.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania do pana senatora Pietrzaka? Nie ma.

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych prezes Rady Ministrów Leszek Miller upoważnił sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniewa Siemiątkowskiego, którego serdecznie witam.

Witam także obecnego na tej sali szefa Urzędu Ochrony Państwa, pana ministra Andrzeja Barcikowskiego, oraz liczne grono osób towarzyszących.

Chciałbym zapytać pana ministra Siemiątkowskiego, czy chce zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Bardzo proszę.

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiątkowski:**

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Pan senator Pietrzak w imieniu komisji senackiej, która rozpatrywała rządowy projekt ustawy, przedstawił w zasadzie jego uzasadnienie. W związku z tym, jeśli pan marszałek pozwoli, nie będę się ustosunkowywał do tego, co mówił pan przewodniczący, dlatego że miałem okazję przemawiać dłuższy czas na posiedzeniu komisji i wyjaśniać wszystkie motywy, którymi kierował się rząd, przystępując do reformy służb specjalnych i do przygotowania dyskutowanej dzisiaj ustawy.

Ale skoro jestem przy głosie, chciałbym przede wszystkim powiedzieć, że rząd nie wnosi żadnych zastrzeżeń do proponowanych dziewięciu poprawek. Uznajemy zasadność ich przyjęcia, tym bardziej że w międzyczasie, między pracą w Sejmie a wpłynięciem do Senatu projektu ustawy, nastąpiły zmiany w innych ustawach, a więc istnieje konieczność doprecyzowania niektórych sformułowań zgodnie z dzisiejszym porządkiem prawnym.

Jeżeli pan marszałek pozwoli, to chciałbym ewentualnie ustosunkować się do pytań, które zostały tutaj sformułowane między innymi przez panów senatorów Romaszewskiego i Janowskiego. Pan senator Romaszewski podniósł kwestię

(sekretnarz stanu Z. Siemiątkowski)

art. 33 projektowanej ustawy, przepraszam, art. 34, odnoszącego się do kompetencji zarówno Agencji Wywiadu, jak i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, i przedstawił obawy, które być może wynikały z faktu, że te agencje, zarówno jedna jak i druga, w sposób niejawni mogą zbierać informacje, i to informacje, które niekoniecznie muszą być zbierane za wiedzą i zgodą danych osób. Ja mam pełną świadomość, że to rozwiązanie może budzić bardzo wiele wątpliwości zarówno w związku z obowiązującą ustawą o ochronie informacji niejawnych, jak również ze standardami, do których jesteśmy przyzwyczajeni, dotyczącymi praw jednostki i praw obywatela. Chciałbym jednak zwrócić uwagę na to, że ta ustawa dotyczy bardzo specyficznej regulacji, jaką jest regulacja związana z funkcjonowaniem służb specjalnych, które w każdym państwie, w każdym systemie zajmują się bardzo delikatną stroną rzeczywistości. I jeżeli te służby mają wykonywać powierzone im zadania, to muszą mieć specjalny typ instrumentów, który to typ jest przynależny tylko tym służbom, a nie innym służbom państwa. Zgoda na wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych przez służby specjalne jest szczególnym typem uprzywilejowania tych służb państwa, ale one muszą być oczywiście w sposób szczególny kontrolowane nie tylko przez instytucje państwowe, ale także instytucje pozarządowe czy jakiegokolwiek inne instytucje związane z opinią publiczną, gdyż, jak powiedziałem, dotyczą bardzo szczególnej materii.

Chciałbym zwrócić uwagę na to, że w tej ustawie jest bardzo wiele takich zabezpieczeń, począwszy od tego, iż wprowadzamy tu po raz pierwszy na grunt polskiego ustawodawstwa zapis mówiący o tym, że służby tajne – zarówno Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, jak i Wojskowe Służby Informacyjne – podlegają kontroli Sejmowi. Do rangi ustawowej podnosimy fakt istnienia sejmowej Komisji do spraw Służb Specjalnych. Dajemy szefowi tej komisji kompetencje, których nie miał on pod rządami starej ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa. Z mocy prawa bierze on udział w pracach Kolegium do spraw Służb Specjalnych, czyli rządowego organu, który pracuje pod przewodnictwem premiera i który to organ jest organem koordynującym, planującym, jak również kontrolującym funkcjonowanie służb specjalnych. I jeżeli do tego przyjmujemy założenie, że przewodniczącym sejmowej komisji jest zawsze przedstawiciel opozycji, to gwarantujemy przez to przedstawicielowi opozycji wgląd w to, co w służbach tajnych się dzieje, łącznie z kontrolą budżetu – budżetu operacyjnego, jak również budżetu ogólnego – oraz wgląd w procedury operacyjno-rozpoznawcze. I to jest, w naszym przekonaniu, taki bezpiecznik, który ma powodować, że służby tajne prze-

znaczone do zwalczania szczególnego typu zagrożeń, zagrożeń godzących w bezpieczeństwo państwa, nie są pozostawione bez kontroli. Mało tego, nie tylko nie są pozostawione bez kontroli, ale też podlegają bardzo szczegółowym procedurom.

I to nie jest tak, jak można by odczytać z redakcji art. 34, że służby mogą zbierać niejawnie wszelkie dane osobowe dotyczące obywateli, bo nie wszystkich obywateli to dotyczy. Dotyczy to tylko tych, w stosunku do których toczą się procedury związane z właściwościami tych agencji, a więc należy to czytać w korespondencji z art. 5 i art. 6, które konkretnie określają zadania Agencji Wywiadu i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Służby te nie mogą w sposób prewencyjny zbierać informacji i tworzyć bazy danych o każdym, ale mogą to robić w odniesieniu do tych, w stosunku do których toczą się postępowania. To dotyczy tych osób, co do których istnieje podejrzenie, że dokonali przestępstwa bądź że mogą dokonać przestępstwa. To nie jest administracja danymi. To nie dotyczy administrowania wszystkimi danymi, jakie tylko można sobie wyobrazić, ale odnosi się do konkretnych spraw. Chcąc jakby plastycznie na tej sali to państwu przedstawić i analogicznie odnieść się do przeszłości – do tej niechlubnej przeszłości, do której nawiązywał pan senator Romaszewski – powiem, że pod rządami tej ustawy nie byłoby możliwe przeprowadzenie operacji „Hiacynt”, która była przeprowadzona w latach osiemdziesiątych, a polegała na tym, że z polecenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zbierano informacje o wszystkich obywatelach o innej preferencji seksualnej niż ta, że tak powiem, powszechna. Pod rządami tej ustawy byłoby to niemożliwe, dlatego że zbieranie tego typu informacji nie należy do kompetencji tych agencji. Agencja, jedna i druga, może zbierać informacje o obywatelach tylko i wyłącznie wtedy, gdy ci obywatele są podejrzani o to, że swoją działalnością godzą w bezpieczeństwo wewnętrzne państwa, w jego porządek konstytucyjny, w suwerenność i w międzynarodową pozycję Polski, w jej niepodległość, nienaruszalność jej terytorium i w jej obronność. I tylko tacy obywatele, którzy są podejrzewani o takie zamiary, mogą podlegać procedurom operacyjno-rozpoznawczym, i wtedy zbiera się na ich temat wszelkie informacje.

Były pytania dotyczące liczby zastępców szefów agencji. To zostanie rozstrzygnięte w statucie, a statut agencji nadaje oczywiście prezes Rady Ministrów po zaopiniowaniu przez Kolegium do spraw Służb Specjalnych i przez sejmową Komisję do spraw Służb Specjalnych. I dopiero w statucie te kwestie zostaną uregulowane. Dzisiaj mogę powiedzieć tylko to, że tych zastępców będzie tyłu, ilu potrzeba, czyli w granicach rozsądku. Wyobrażamy sobie, że na pewno nie będzie ich więcej niż dzisiaj w Urzędzie Ochrony Państwa. W obecnym Urzędzie Ochrony Państwa jest szef i jego dwóch zastę-

(sekretarz stanu Z. Siemiątkowski)

pców. W ostatnich dziesięciu latach była praktyka powoływania od czterech zastępców, w latach 1997–2001 – po dwóch, tak jak jest obecnie i jak było przed 1997 r.

Szef agencji zgłasza wniosek do prezesa Rady Ministrów o powołanie zastępców. Wniosek ten jest opiniowany przez sejmową Komisję do spraw Służb Specjalnych, ponieważ zgodnie z jej regulaminem do niej należy opiniowanie kandydatów na szefa i jego zastępców. W związku z tym w ustawie nie powtarzaliśmy regulacji wewnętrznych parlamentu.

Szef agencji, w domyśle, jest cywilem, osobą, która nie miała związku ze służbami w sposób zawodowy jawny bądź tajny. Z kolei zastępcy są funkcjonariuszami i mogą być powoływani tylko spośród grona funkcjonariuszy.

Było pytanie dotyczące liczby osób, które odejdą z Urzędu Ochrony Państwa. Etaty Urzędu Ochrony Państwa są opisane w ustawie budżetowej. Chodzi o sześć tysięcy pięć osób. Są one w dziewięćdziesięciu kilku procentach obsadzone. Ruchy, które będą się odbywały, są naturalnymi ruchami wynikającymi z nabycia uprawnień emerytalnych. Dzisiaj 1/10 stanu osobowego Urzędu Ochrony Państwa to osoby, które w pełni nabyły uprawnienia emerytalne, czyli w służbach pozostają powyżej trzydziestu lat. Można powiedzieć, że są to osoby mieszczące się w przedziale trzydziści do czterdziestu trzech lat służby zawodowej. W tej chwili takie mniej więcej są granice. Oczywiście jest, że w pierwszej kolejności, w sposób naturalny, bo zjawisko to nie będzie miało charakteru kampanii, te właśnie osoby będą odchodziły ze służby. Czy byłaby reforma, czy pozostałby Urząd Ochrony Państwa w obecnym kształcie, to i tak ze względu na nabycie uprawnień emerytalnych osoby te odchodziłyby ze służby.

Kierując się mniej więcej takimi kryteriami, będziemy formować przyszłe agencje, zarówno Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jak i Agencję Wywiadu.

Panie Marszałku, jestem oczywiście do dyspozycji Wysokiej Izby.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie panu ministrowi? Oczywiście kryterium minuty obowiązuje także w tym przypadku.

Bardzo proszę, pan senator Andrzej Chronowski.

Senator Andrzej Chronowski:

Panie Marszałku, Wysoki Senacie! Z wyjaśnień pana ministra wynika, że właściwie odejścia z Urzędu Ochrony Państwa wiążą się z uzyska-

niem emerytury. Tymczasem, Panie Ministrze, w przepisach przejściowych w art. 229 ust. 1 jest pkt 2: wypowiedzenie stosunku służbowego. Jest to zapis umożliwiający pozbycie się właściwie w ciągu miesiąca oficera Urzędu Ochrony Państwa.

I kolejne pytania. W art. 29 ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa są określone zapisy, które mówią, w jaki sposób zwalnia się oficerów. Mówi się w nich o wcześniejszym sześciomiesięcznym powiadomieniu itd., itd. Mam więc pytanie, dlaczego ten zapis się pojawia. I czy pan nie sądzi, że będą pewnie skargi do Trybunału Konstytucyjnego mówiące o naruszeniu przepisów konstytucji?

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniew Siemiątkowski:

Osobiście nie widzę żadnych przesłanek, które by mogły motywować kogokolwiek do złożenia do Trybunału Konstytucyjnego skargi dotyczącej na przykład wypowiedzenia mu stosunku służbowego na mocy przyjętej przez parlament ustawy. Wymieniany przez pana senatora art. 29 ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa dotyczy porządku prawnego obowiązującego pod jej rządami. Gdy po spełnieniu całej procedury legislacyjnej i po podpisaniu przez prezydenta wejdzie w życie nowa ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, na mocy prawa zniesie ona Urząd Ochrony Państwa. Z tego powodu warunki oraz tryb służby będą określane już pod rządami nowej ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Agencja Wywiadu i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego to instytucje, które są prawnymi sukcesorami i następcami Urzędu Ochrony Państwa, a nabyte uprawnienia przechodzą na następców prawnych. To jest rzecz oczywista. Nabyte prawa, ale do czego? Do emerytury, do wysługi lat, do tego wszystkiego, co jest związane z faktem, że się służyło w przeszłości w Urzędzie Ochrony Państwa. Tylko że dalsza praca, dalsza służba, rozwiązywanie i nawiązywanie stosunku służbowego będą się odbywać już na podstawie nowej ustawy, czyli ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Prawdę mówiąc, nie widzę tu podstaw do kwestionowania legalności, konstytucyjności tego rozwiązania.

Artykuł, na podstawie którego ewentualnie następuje nawiązanie nowego stosunku służbowego, to art. 229. A wcześniej mówi się, że w dniu

(sekretarz stanu Z. Siemiątkowski)

wejścia ustawy w życie automatycznie – podkreślam to – funkcjonariusze dzisiejszego Zarządu Wywiadu stają się funkcjonariuszami Agencji Wywiadu, wszyscy zaś pozostali funkcjonariusze wszystkich pozostałych zarządów i biur Urzędu Ochrony Państwa są z urzędu funkcjonariuszami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Zgodnie z tym artykułem w ciągu czternastu następnych dni każdy z nich otrzyma na piśmie propozycje określające charakter jego służby bądź wypowiedzenie stosunku służbowego.

Może nastąpić wypowiedzenie stosunku służbowego w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych i to jest automat, o którym mówiłem. W każdej instytucji, w której jest sześć tysięcy osób – i to też trzeba wyraźnie powiedzieć – są ludzie, którzy się w niej znaleźli, a którzy z różnych powodów znaleźć się w niej nie powinni. Każdy szef Urzędu Ochrony Państwa miał zawsze do czynienia z taką kategorią osób, których ze względu na szczególny tryb, w jakim funkcjonariuszy ewentualnie można wyprowadzić ze służby, nie mógł z niej wyprowadzić. Myślę tu o osobach, które nadużywają alkoholu, o osobach, które znajdują się w grupie rezerwowej ze względu na brak predyspozycji zawodowych do pełnienia takiej służby. Jeśli chodzi o te osoby, można teraz skorzystać z okazji naprawienia błędów z przeszłości, polegających na tym, że ktoś się w tych służbach znalazł. Chcę państwu powiedzieć, że rekordzista jest siedem lat w grupie rezerwowej w Urzędzie Ochrony Państwa i żaden szef Urzędu Ochrony Państwa nie mógł go w żaden sposób wyprowadzić ze służby tylko dlatego, że jest on chroniony przez art. 29, że wymagany jest specjalny tryb, żeby funkcjonariusza można było z tej służby wyprowadzić.

Artykuł ten służy między innymi temu, żeby z takich przypadków ewentualnie zrezygnować. To jest bezpiecznik, który będzie powodował kształtowanie kadr pod kątem ich przydatności i efektywności. Ta działalność szefa – na co chcę zwrócić uwagę – podlega kontroli zarówno kolegium, jak i komisji sejmowej. Z tego też powodu na każdym etapie prac i kształtowania kadry w przyszłych agencjach komisja sejmowa kierowana przez przedstawiciela grupy nierządowej może zadawać pytania – i takie pytania padają – dotyczące kryteriów, według których ktoś otrzymuje propozycję pełnienia służby, a komuś się wypowiada stosunek służbowy. Wyobrażamy sobie, Wysoka Izbo, że tak to zostanie przeprowadzone.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Józef Sztorc.

Senator Józef Sztorc:

Panie Marszałku, Wysoki Senacie! Z ust pana ministra padły tu ciekawe słowa, że Agencja Wywiadu i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego interesują się bardzo delikatną materią. Padły również słowa, że będziecie się interesować obywatelami, którzy popełnili przestępstwo. Ale powiedział pan również: wobec których istnieje podejrzenie, że mogą dokonać przestępstwa. Zapytuję więc pana, czy każdy obywatel w naszym państwie – również my siedzący tu, na tej sali – jest w tej drugiej grupie. Jeżeli istnieje podejrzenie, że obywatel może dokonać przestępstwa, czy to znaczy, że można podsłuchiwać jego telefon, można go śledzić, można zaglądać do jego korespondencji? Chciałbym, żeby to dokładnie wyjaśnić, gdyż daje to szeroką furtkę tym sześciu tysiącom iluś tam pańskim funkcjonariuszom, którzy mogą na tym polu robić dosłownie wszystko, czego tylko sobie życzą. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, żeby pan się odniósł do tego.

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiątkowski:**

Oczywiście.

Panie Marszałku, Wysoki Senacie! To nie jest tak, że w stosunku do każdego obywatela tylko i wyłącznie na podstawie bliżej niesprecyzowanej decyzji można wszcząć całą procedurę operacyjno-rozpoznawczą, łącznie z podsłuchiowaniem, podglądaniem, z całą gamą środków techniki operacyjnej. Można, ale pod kilkoma warunkami. Po pierwsze, musi być wszczęta cała procedura. Jeżeli mówimy o zastosowaniu środków techniki operacyjnej, które polegają na podsłuchiowaniu i podglądaniu – użyję takich eufemizmów – to mogą być one użyte tylko i wyłącznie za zgodą sądu. To nie jest tak, że zostaną zastosowane tylko dlatego, że powzięto podejrzenie, iż dany obywatel czy dana grupa obywateli ma zamiar popełnić przestępstwo opisane w ustawie w art. 5. To jest domena tylko i wyłącznie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Agencja Wywiadu jest służbą informacyjno-rozpoznawczą. Do jej kompetencji nie należy ściganie sprawców przestępstw, ale rozpoznawanie, a następnie informowanie odpowiednich instytucji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Nie ma ona uprawnień śledczych, policyjnych. To Agencja

(sekretnarz stanu Z. Siemiątkowski)

Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest służbą, która rozpoznaje zagrożenie, informuje, ale jednocześnie wszczyna procedurę, która może się zakończyć postawieniem kogoś w stan oskarżenia, czyli przekazaniem sprawy do prokuratury celem przedstawienia oskarżenia.

Żeby procedura została wyczerpana, trzeba przejść kilka stopni pośrednich. To nie jest tak, że jeżeli w głowie pojedynczego oficera pojawia się podejrzenie, że istnieje groźba popełnienia przestępstwa, o czym mówił pan senator, to na drugi dzień cały urząd, a w przyszłości agencja bezpieczeństwa z całym arsenałem środków może rzucić się na tego obywatela. Może to zrobić, jeżeli po drodze spełni kilkanaście warunków. Na straży praworządności i słuszności przesłanek, o których mówiłem, stoi prokurator generalny oraz Sąd Okręgowy w Warszawie, który zatwierdza wniosek o ewentualnym zastosowaniu środków techniki operacyjnej, czyli najbardziej wysublimowanej formy działań operacyjno-rozpoznawczych, które sprowadzają się do tajnego podglądu i tajnego podsłuchiwania obywateli. Może tak się stać tylko i wyłącznie po spełnieniu procedur.

Nie jest tak, jak pan senator powiedział, że każdy z osobna czy wszyscy razem, w tym wszyscy tutaj siedzący, mogą podlegać takim procedurom. Z góry wyłączone są pewne grupy, w przypadku których służby specjalne nie prowadzą działań operacyjno-rozpoznawczych. Z tej ustawy dokładnie wynika, że ci, którzy nie spełniają kryteriów opisanych w art. 5, nie są osobami czy środowiskami, w stosunku do których służby mogą formułować jakiegokolwiek żądania czy też od których mogą oczekiwać pewnych zachowań.

Akty niższego rzędu, czyli w tym wypadku instrukcje operacyjne, bardzo precyzyjnie określają, jakie osoby, grupy i środowiska są poza operacyjno-rozpoznawczym zainteresowaniem służb specjalnych. Mogę pana zapewnić, Panie Senatorze, że – według instrukcji – taką grupą jest również grupa senatorów i posłów.

(Senator Zbigniew Romaszewski: A jeżeli są skorumpowani?)

To podpadają pod nią, Panie Senatorze. Słyszę pana senatora Romaszewskiego, który pyta, co będzie, jeżeli są skorumpowani. Będą podlegać tej ustawie na podstawie art. 6 po spełnieniu pewnego warunku, to znaczy po uchyleniu w stosunku do nich formalnych zabezpieczeń, które posiada każdy senator i poseł, w postaci immunitetu. Oczywiście jest to również pytanie dotyczące tajnych działań prowadzonych do momentu sformułowania zarzutu. Ta kwestia jest jednak bardzo precyzyjnie określona w Regulaminie Komisji do spraw Służb Specjalnych, która dokładnie monitoruje tę sprawę.

Jeżeli mogę z tego miejsca cokolwiek postulować, to chciałbym powiedzieć, że wzorem wielu istniejących izb wyższych różnych parlamentów Senat mógłby mieć komisję, która zajmowałaby się tymi kwestiami. Tylko to mogę podpowiedzieć.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo za odpowiedź i za optymistyczne informacje, którym pytający jakby nie do wierza, sądząc z wyrazu twarzy, choć mogę się mylić.

(Sekretnarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniew Siemiątkowski: Myślę, że uwierzy. Dziękuję bardzo.)

Pan senator Lesław Podkański.
Proszę bardzo.

Senator Lesław Podkański:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku, Panie Ministrze, Panie Senator i Panowie Senatorowie! Mam trzy pytania natury systemowej.

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Ma pan minutę.)

Wiem, Panie Marszałku, proszę mierzyć czas.

Pytanie pierwsze. Panie Ministrze, jakie były najważniejsze merytoryczne przesłanki zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne podjęcia inicjatywy likwidacji Urzędu Ochrony Państwa i powołania nowych agencji?

Pytanie drugie jest związane z treścią art. 34 dotyczącego jawnego i niejawnego zbierania danych osobowych obywateli. Ten artykuł także budzi moje wątpliwości. W związku z tym, Panie Ministrze, mam pytanie: czy rząd dokonał oceny zgodności brzmienia art. 34 z art. 47, 51 i 53 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?

Pytanie trzecie. O bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej poza służbami specjalnymi dbają jeszcze inne służby, przede wszystkim mundurowe, takie jak Policja, Straż Graniczna, Inspekcja Celna, Sztab Generalny WP. Można wymienić jeszcze kilka. Nie zadowala mnie brzmienie art. 193, jeśli chodzi o uregulowanie ich współpracy. Moje pytanie jest następujące: czy nie będzie ewentualnej niepotrzebnej konkurencji służb? Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Sześćdziesiąt siedem sekund. Dziękuję bardzo.
Pan minister Siemiątkowski.

(Senator Lesław Podkański: Przez siedem sekund rozmawiałem z panem marszałkiem.)

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiątkowski:**

Obawiam się, Panie Marszałku, że na pierwsze pytanie mnie osobiście byłoby bardzo trudno odpowiedzieć w ciągu sześćdziesięciu sekund, ale...

(*Senator Lesław Podkański: Ja miałem sześćdziesiąt sekund.*)

...postaram się wskazać najważniejszą – w przekonaniu moim i rządu – przesłankę, która doprowadziła do powstania ustawy o Agencji Wywiadu oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Tą przesłanką jest absolutnie niepodważalne według mnie i według rządu przekonanie, że dzisiejszy ustrój służb specjalnych, oparty na Urzędzie Ochrony Państwa, który jednocześnie ma uprawnienia do prowadzenia działań operacyjno-rozpoznawczych, czyli działań wywiadowczych poza granicami kraju oraz działań wewnątrz kraju, jest anachroniczny.

W żadnym kraju, na który byśmy popatrzyli – niezależnie od tego, czy leży on na zachodzie, na wschodzie czy na południu – nie ma takiego systemu. Jest to odwzorowanie starego modelu KGB, który funkcjonował w minionych czasach, kiedy w jednym Ministerstwie Spraw Wewnętrznych czy Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego kumulowano w jednych rękach zarówno władzę wywiadowczą, jak i kontrwywiadowczą. Na całym świecie funkcja wywiadowcza jest oddzielona od funkcji kontrwywiadowczej oraz pozbawiona uprawnień śledczych i dochodzeniowych. Jest to tylko i wyłącznie służba informacyjna oraz rozpoznawcza. W tym modelu, który funkcjonuje w większości krajów, nie dopuszcza się do takiej sytuacji, że w jednych rękach znajduje się zarówno wywiad, jak i kontrwywiad.

Rząd, którego jestem członkiem, kontynuuje to, co zostało zapoczątkowane w 1996 r., kiedy z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wyprowadzono Urząd Ochrony Państwa. Ówczesne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych to było ministerstwo, w którym minister spraw wewnętrznych był odpowiedzialny za straż pożarną i za wywiad, za policję i kontrwywiad. Takiego modelu nie ma nigdzie na świecie. To była jak gdyby główna przesłanka, którą się kierowaliśmy.

Po drugie, przyjęliśmy taki model, że służby nie mogą formułować zadań same dla siebie. Z tego powodu zwiększono kompetencje Kolegium do spraw Służb Specjalnych i stworzono inny organ rządowy, wspólnotę informacyjną rządu, czyli coś, czego w Polsce nie było. W większości krajów zachodnich istnieje stały komitet do spraw wywiadu, w którym dokonuje się syntezy informacji wywiadowczej.

Dzisiejszy model strukturalny naszego wywiadu jest oparty na zapotrzebowaniu na informacje wywiadowcze. Mogłbym to określić jako zapotrze-

bowanie na newsy. Na całym świecie od wywiadu oczekuje się nie tylko newsów, ale także syntezy, analizy, prognozy. W dotychczasowym kształcie ustrojowym wywiad był bardzo głęboko schowany w strukturze Urzędu Ochrony Państwa i nie posiadał takiej siły i mocy sprawczej. Jeżeli była inteligenta ekipa, to wywiad był tylko i wyłącznie wykorzystywany do zbierania newsów, a jeżeli była ekipa, która kierowała się innymi przesłankami, to – do szukania haków na przeciwników politycznych. Kiedy się prześledzi dziesięć lat naszej ostatniej historii, to można powiedzieć, że inspiracja większości politycznych afer, które wstrząsnęły podstawami naszego państwa, wyszła między innymi z Zarządu Wywiadu. Dwóch premierów i obecny prezydent mogą spokojnie opowiedzieć, jak to było modelowane. W moim przekonaniu, była to także przesłanka, która uzasadniała podjęcie tych prac w imieniu rządu.

Trzecia, bardzo istotna przesłanka jest taka, że chcieliśmy odejść od modelu, który w zasadzie funkcjonuje tylko w Polsce. Chodzi o to, że służbami specjalnymi kierują profesjonalści wywodzący się ze służb, ludzie korporacji. W całym demokratycznym świecie służbami kierują ludzie z zewnątrz, spoza korporacji, spoza układu, członkowie układu politycznego, który ma aktualnie większość w wyniku wygranych wyborów. Dzisiejszy model jest modelem, w którym wygrywa rząd. Jest bowiem premier i ma jakby wmontowany w swój system, bezpośrednio go nadzorując, element, który nie jest do końca kontrolowany. I w swojej administracji ma, że użyję tego sformułowania, jakby obce ciało, z którym to ciałem często nie wie, co zrobić, a jednocześnie to ciało może mu wielokrotnie, jak pokazała historia ostatnich dziesięciu lat, przysporzyć kłopotów. Jak powiedziałem, dwóch premierów z poprzednich lat i jeden prezydent mogą dokładnie opowiedzieć o tym mechanizmie.

Chcemy skończyć z taką schizofreniczną sytuacją, która się ukształtowała. Bo mamy podobno apolitycznych szefów służb, którzy kończą swoją niby apolityczną służbę, odchodzą z tej służby i natychmiast odnajdujemy ich w różnych gremiach politycznych bądź w partiach politycznych. Powstaje wtedy pytanie: czy jak ten szef kierował służbami, to był apolityczny? I czy dopiero teraz, w momencie kiedy już opuścił te służby nabrał kompetencji politycznych?

Od tego momentu będzie jasna sytuacja. Szefami służb są członkowie administracji rządowej tego rządu, który wygrał wybory i który ponosi za to odpowiedzialność. I odchodzą oni razem z tą administracją. Stabilizujemy za to kadre od zastępców szefów w dół, tworząc jakby *civil servants*. Wychodzimy z założenia, że jeśli zmienia się układ polityczny, to zmieniają się też szefowie, ale ten szczebel podrzędny powinien być szczeblem profesjonalnym, chciałoby się powiedzieć – apolitycznym.

(sekretarz stanu Z. Siemiatkowski)

I to są ogólnie przesłanki, którymi kierowaliśmy się, przystępując do prac nad reformą służb specjalnych.

Zdaje się, że pod nieobecność pana senatora Podkańskiego mówiłem o art. 34; ten sam dylemat miał pan senator Romaszewski. Ja nie widzę niekonstytucyjności tego zapisu. Dostrzegam oczywiście delikatność tej materii, ale jeżeli chcemy mówić o sprawnych, efektywnych służbach, to te sprawne, efektywne służby muszą mieć jednocześnie możliwość gromadzenia również informacji bardzo delikatnej natury, w innym przypadku te służby byłyby pozbawione możliwości działania. Jest to kłopot związany nie tylko z funkcjonowaniem naszych służb, mają z tym problem wszystkie służby na świecie. Najdalej poszło ustawodawstwo amerykańskie, tworząc ustawę, która daje obywatelowi możliwość wglądu w informacje tajnie zebrane na jego temat, jeżeli te informacje nie posłużyły do sformułowania zarzutu prokuratorskiego czy sądowego. A więc najdalej się posunięto w tym ustawodawstwie, w ustawodawstwie niemieckim czy brytyjskim jest obligatoryjny obowiązek zniszczenia materiałów, które zostały w sposób operacyjny zebrane na temat obywatela, jeżeli nie posłużyły one do sformułowania zarzutów w stosunku do niego.

W moim przekonaniu, Wysoki Senacie, jest tu jeszcze dużo do zrobienia. Możemy pracować nad systemowymi gwarancjami dla praw obywatelskich – bo to nie dotyczy tylko funkcjonowania służb specjalnych. Nowelizowana ustawa o Policji dała takie prawo Policji, częściowo takie prawo posiada Inspekcja Celna, inspekcja skarbową. Ja osobiście nie boję się rywalizacji między Policją a Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, szczególnie nią, dlatego że konkurencja zawsze jest potrzebna. Jest potrzebne spojrzenie na wiele spraw pod różnymi kątami. A inny jest punkt widzenia Policji, w tym wypadku Centralnego Biura Śledczego, inny jest punkt widzenia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Ale jest jedno rozgraniczenie. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego to instytucja, która zbiera informacje godzące w porządek konstytucyjny i bezpieczeństwo państwa. Policja zajmuje się z kolei wszystkimi innymi zagrożeniami, które godzą w porządek państwa. Istnieje jednak wyraźna różnica między bezpieczeństwem państwa – jest to bardzo dobrze zdefiniowane w literaturze prawniczej – a porządkiem publicznym. Panie Marszałku, dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pani senator Anna Kurska i pan senator Mieczysław Janowski.

Senator Anna Kurska:

Chciałam zapytać, jakie muszą być symptomy, żeby dało się powziąć podejrzenie, że ktoś ma zamiar popełnić przestępstwo. I czy decyduje o tym jedna osoba, czy jakiś zespół? Bo mówił pan minister o zamiarze, a więc nie byłoby tu sytuacji postawienia w stan oskarżenia czy podejrzenia, byłby tylko zamiar. I z czego to wynika? Takie pytanie zadał też pan senator i wydaje mi się, że nie otrzymał precyzyjnej odpowiedzi.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiatkowski:**

Wysoki Senacie, i ta ustawa, i poprzednia, czyli ustawa o Urzędzie Ochrony Państwa, dała możliwość i uprawnienia do działań operacyjno-rozpoznawczych służbom tajnym. Jest to oczywiście eufemizm, ale pod tym eufemizmem kryje się na przykład prawo do posiadania wśród obywateli tajnych współpracowników. Tajnych współpracowników, którzy stanowią sieć informatorów dla służb tajnych, analogicznie do faktu, że Policja posiada sieć swoich informatorów.

A teraz bezpośrednia odpowiedź na pytanie pani senator. Powiedzmy, że informatorzy, którzy służą dzisiaj Urzędowi Ochrony Państwa, którzy pracują w jakimś miejscu, uzyskali informację, że grupa ich współpracowników czy znajomych albo osób, wśród których przebywają, ma na przykład dokonać przemytu przez granicę materiałów wybuchowych. I ta informacja dociera do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, wywołując pewien rezonans w postaci wszczęcia pewnej procedury, która ma swoje obostrzenia i swoją poetykę, określone w instrukcji operacyjnej. I tu nie decyduje jedna osoba, tylko cały krąg osób, które decydują o założeniu sprawy i wszczęciu procedury operacyjno-rozpoznawczej. Jest to również informacja z tak zwanego białego wywiadu. Uważne czytanie prasy może wielokrotnie naprowadzić na ślad, na groźbę popełnienia przestępstwa bądź powiadomić o już popełnionym przestępstwie. Biały wywiad jest jednym z kluczowych sposobów dokonywania pewnej analizy i syntezy miejsc, z których mogą wynikać zagrożenia. To są informacje, które można uzyskać z analizy toczących się spraw. Powiedzmy, że toczy się sprawa, w wyniku której prokurator generalny, a w przyszłości sąd wyda zgodę na zastosowanie podsłuchu i że zostanie wtedy przechwycony komunikat, z którego można się dowiedzieć, iż jakaś grupa planuje

(sekretarz stanu Z. Siemiątkowski)

wysadzenie w powietrze obiektu użyteczności publicznej. Ja tylko stawiam hipotezy, mam nadzieję, że to się nigdy nie spełni. Po uzyskaniu takich informacji jest powód, dla którego Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego może wszcząć procedurę. Chcę podkreślić, że nie odbywa się to na podstawie jednoosobowej decyzji, tylko kolektywnej. Mało tego – nie dość, że jest to decyzja kolektywna, to jest ona zapisana. Zawsze można odtworzyć, kto, w jakich okolicznościach i na podstawie jakich informacji dał polecenie założenia takiej sprawy i operacyjnego rozpracowania.

(Senator Anna Kurska: Dziękuję, ale jeżeli mogę, Panie Marszałku...)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Może to do dyskusji, Pani Senator?

Senator Anna Kurska:

To po prostu uzupełnienie tego pytania. Chciałam tylko powiedzieć, dlaczego właśnie tego rodzaju interpretacja pana ministra budziła moje obawy. Otóż do 1990 r. były takie komisje do spraw pracy przy prezydentach miasta. I orzekając w takiej komisji – nazywano je zresztą komisjami „pod gruszą” czy „pod lipą”, bo istniały oprócz sądownictwa – spotkałam się z takim przypadkiem, że stracił pracę w stoczni człowiek, co do którego było podejrzenie, że jego brat miał zamiar uciec za granicę. I dlatego właśnie ten zamiar wydaje mi się tutaj po prostu niepokojący. Ale po wyjaśnieniu pana ministra już dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Mieczysław Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, chciałbym się odnieść do zapisu art. 7. Mówi się tam w ust. 1, że prezes Rady Ministrów określa kierunki działania agencji w drodze wytycznych. Czy to będzie jakieś zarządzenie, czy też niejawnny dokument określający kierunki działania?

W tymże artykule w ust. 2 i 3 mowa jest o planach działania agencji i corocznych sprawozdaniach. Czy te sprawozdania i plany są przedstawiane parlamentowi lub chociażby owej sejmowej komisji, która istnieje?

Wspomniał pan, Panie Ministrze, o służbie cywilnej. Czy instytucja służby cywilnej w ogóle

funkcjonuje w tych agencjach, czy też nie, czy jest to tylko taki zamiar, zresztą bardzo chwalebny?

Art. 10 i art. 24 nawiązują do obowiązku współpracy z agencjami różnych instytucji rządowych, a także samorządowych. Czy to zostaje w jakiś sposób unormowane, zwłaszcza w kontekście pytania, które postawiła pani senator?

I ostatnie pytanie: czy w związku ze środkami specjalnymi, z funduszem operacyjnym, o czym wspomniał również pan minister, są przewidziane jakieś dodatkowe obciążenia wynikające z wejścia w życie tej ustawy? Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiątkowski:**

Jeśli pan marszałek pozwoli, to zacznę od końca, czyli od ostatniego pytania pana senatora Janowskiego. Pan senator sprawozdawca stwierdził – i ja się pod tym podpisuję – że ta ustawa ma się samofinansować, w tym sensie, że musi być zrealizowana na podstawie dzisiejszego budżetu Urzędu Ochrony Państwa. I chociażby ta dyspozycja ogranicza jakiegokolwiek chęci – gdyby ktokolwiek je miał, ale takich chęci nie ma – dokonania czegoś na kształt czystki w dzisiejszym Urzędzie Ochrony Państwa. Na taką, za przeproszeniem, czystkę nie byłoby środków, gdyż budżet nie przewiduje środków na odprawy dla tych, którzy mieliby w sposób masowy odchodzić z Urzędu Ochrony Państwa. Czyli nie przewidujemy po wejściu w życie tej ustawy sytuacji, która miała miejsce pod koniec 1997 r., kiedy na skutek zmiany ekipy politycznej z Urzędu Ochrony Państwa musiało odejść, prawie z dnia na dzień, sześćset osób. Nie ma tu takich intencji z naszej strony.

Jeśli chodzi o następne pytanie pana senatora Janowskiego, to wydaje mi się, że doszło do pewnego nieporozumienia. Środek specjalny to jest coś, co chcemy wprowadzić pod rządami tej ustawy. Czyli inaczej mówiąc, chcemy uporządkować sytuację, która jest w tej chwili w służbach specjalnych, że istnieją środki pozabudżetowe pozyskiwane na skutek realizacji różnych przedsięwzięć przez służby specjalne, które to środki wymykają się spod kontroli publicznej. Pan senator Romaszewski zapewne pamięta, jak rozmawialiśmy wielokrotnie w różnych miejscach i sytuacjach o tych ciągnących się sprawach, nawet sprzed 1990 r. Nie wiadomo przy nich, w jaki sposób zalegalizować te środki i jak je kontrolować. Wprowadzenie tu zapisu, iż środki muszą być w sposób obligatoryjny lokowane na wyodrębnio-

(sekretarz stanu Z. Siemiatkowski)

nym koncie, administrowanym przez ministra finansów, daje gwarancję kontroli nad tymi środkami zarówno ze strony parlamentarnej Komisji do spraw Służb Specjalnych, jak i kolegium czy premiera. Nie może być takiej sytuacji jak obecnie, że poważne z punktu widzenia budżetu środki są poza ewidencją i są rozliczane wyłącznie na podstawie wewnętrznych procedur. Kasa przyjęła, kasa wydała. Za dużo znamy w tej chwili sytuacji patologicznych z okresu ostatnich dziesięciu lat, aby można było w dalszym ciągu tolerować taką sytuację. Stąd propozycja tego subkonta, o którym powiedziałem.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

(Senator Mieczysław Janowski: Ale tam były jeszcze zasady współpracy z samorządem czy współdziałania...)

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiatkowski:**

To jest, Panie Senatorze, powtórzony zapis dzisiejszej ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa. Tu się w praktyce nic nie zmieni. Jednocześnie jest tam dokładnie określone, że ten, kto oczekuje i żąda pomocy, nie może zrobić tego w sposób niejawnym, tajnym, musi to zrobić po wylegitymowaniu się i po stwierdzeniu, że taka pomoc jest potrzebna. To nie może odbywać się na płaszczyźnie niejawnej.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Włodzimierz Łęcki.

Senator Włodzimierz Łęcki:

Mam krótkie pytanie. Obie agencje, mówiąc językiem ustawowym, ABW i AW, przejmą kompetencje Urzędu Ochrony Państwa. Sprawami wywiadowczymi zajmują się w tej chwili również Wojskowe Służby Informacyjne. W niektórych przepisach przewija się informacja, że część kompetencji tych służb przejdzie do Agencji Wywiadu, ale w innych miejscach, w komentarzach, w uzasadnieniach jest mowa, że Wojskowe Służby Informacyjne będą działały dalej, acz w zmienionej strukturze. Prosiłbym o wyjaśnienie tej kwestii. Dziękuję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Jolanta Danielak)

(Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniew Siemiatkowski: Moge, Pani Marszałek?)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów
Zbigniew Siemiatkowski:**

Dziękuję.

Panie Senatorze, była taka deklaracja ze strony rządu, że do wakacji przygotuje kompleksową ustawę regulującą kwestię funkcjonowania Wojskowych Służb Informacyjnych. I to w tej ustawie zostaną uregulowane sprawy związane z kompetencjami, z zakresem obowiązków i polami wspólnymi bądź zastrzeżonymi dla Agencji Wywiadu i Wojskowych Służb Informacyjnych. Ale dzisiejsza ustawa wprowadza nową jakość, której do tej pory, pod rządami ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa nie było. Tworzymy centralny urząd administracji rządowej właściwy w sprawach bezpieczeństwa zewnętrznego. Mówiąc inaczej, tworzymy narodowy wywiad.

Odchodzimy od myślenia o wywiadzie w kategoriach resortowych. Dotąd mieliśmy do czynienia z resortowym wywiadem, wojskowym czy cywilnym. Po wejściu w życie tej ustawy będziemy mieć do czynienia z centralnym urzędem, na czele którego stoi sekretarz stanu, który jest właściwy we wszystkich sprawach dotyczących zewnątrz państwa polskiego, odnoszących się do międzynarodowej pozycji Polski, bezpieczeństwa państwa, jego obronności. To, co pozostanie z wywiadu wojskowego w strukturach wojska, to tylko wywiad pracujący na rzecz polskich sił zbrojnych, a do tej pory mieliśmy do czynienia z resortowym wojskowym wywiadem i resortowym cywilnym. Świat się globalizuje, zagrożenia się globalizują. Z tego też powodu należy w końcu i w systemie zarządzania bezpieczeństwem państwa odejść od myślenia resortowego, tak jak odeszliśmy od takiego myślenia, czyli od Polski resortowej, w gospodarce, w zarządzaniu gospodarką. Podział na wywiad wojskowy i wywiad cywilny w obecnym świecie jest anachronizmem.

Pozwolę sobie użyć pewnego przykładu. Dzisiaj świat musi się z tym borykać – zwalcza zagrożenia związane z działalnością terrorystów spod znaku Al-Qaidy. I co, czy tylko dlatego, że ci terroryści znajdują się w górach Afganistanu, że chodzą w mundurach i używają broni, powinien się nimi zajmować wywiad wojskowy? A jeżeli zejda z gór, przebiorą się w garnitury, wsiądną w samoloty i znajdą się na terytorium Europy, to w tym momencie znajduje się to w kompetencjach wywiadu cywilnego?

(sekretarz stanu Z. Siemiątkowski)

Takie myślenie doprowadziło – podkreślili to wszyscy analitycy i komisje w Stanach Zjednoczonych – do tragedii 11 września, czyli mnogość informacji i jednocześnie brak miejsca, w którym mogłyby być one zebrane i przeanalizowane. Gdyby w jednym miejscu została dokonana ich synteza, na skutek tej syntezy mogłaby zostać znaleziona informacja, która może zapobiegłaby temu, co się stało 11 września w Stanach Zjednoczonych. Cała debata, która w tej chwili ma miejsce w Stanach Zjednoczonych, odbywa się pod hasłem: za dużo agencji rządowych, za dużo informacji. I te informacje, które spływały w różne miejsca, nie zostały w porę zanalizowane, co doprowadziło do tego, że właściwy raport na właściwe biurko trafił za późno.

Ustawa, którą wprowadzamy, ustawa o Agencji Wywiadu, w jakimś sensie zapobiega istnieniu mnogości kanałów informacyjnych. Wprowadzamy wspólnotę informacyjną rządu, miejsce, w którym następuje synteza informacji. Następuje tu uśrednienie, upodmiotowienie tej informacji i – co jest najistotniejsze – autoryzowanie przez istniejący organ. Do tej pory za informacją wywiadu, zarówno cywilnego, jak i wojskowego, stały służby resortowe. Od tego momentu będzie za nią stała służba, która ma rangę urzędu centralnego, a także autorytet tego urzędu, a to jest inna jakość w stosunku do tego, co było do tej pory, pod rządami ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa. Oczywiście projektowana ustawa o Wojskowych Służbach Informacyjnych musi wyjść z tej przesłanki, że istnieje coś takiego, jak narodowy centralny wywiad i jeżeli będzie budować kompetencje swojego wywiadu, to musi je określić wobec pola tego podmiotu, jakim są siły zbrojne i interesy sił zbrojnych, pozostawiając aspekt bezpieczeństwa zewnętrznego państwa już istniejącej agencji. Prace w tym kierunku – chcę zapewnić – już trwają. Mam nadzieję, że wczesną jesienią ich rezultat znajdzie się w parlamencie. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zgłosić jakieś zapytania?

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Anna Kurska:

Panie Ministrze, art. 44 pkt 5 mówi o tym, jakie kwalifikacje powinien posiadać ktoś, kto pełni tę służbę. Czy może pan przybliżyć sformułowanie „określone kwalifikacje zawodowe”? Bo wymaga się wykształcenia średniego, zdolności psychicznej, fizycznej... itd. Ale co przez to należy rozumieć? Czy to staż, czy jakieś szczególne predyspozycje?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniew Siemiątkowski:

Jeśli dobrze rozumiem intencję pytania o art. 44 pkt 5, to sprawa jest jasna. Przede wszystkim powinny być to służby elitarne. A jeżeli mają to być służby elitarne, to również kryteria powinny być kryteriami bardzo zaostrzonymi, aby wynikała z tego elitarność tych służb. Przynajmniej średnie wykształcenie to standard, nie można sobie wyobrazić, żeby ktokolwiek w tej służbie nie posiadał przynajmniej średniego wykształcenia. Można by tu zadać pytanie: a dlaczego nie wyższe? No, przesadą byłoby z kolei kwalifikować do służby wartowniczej – a służba wartownicza też jest częścią składową tych agencji – osoby, które mają wyższe wykształcenie. Dlatego jest to bardzo jasne kryterium. A określone kwalifikacje zawodowe? Myślę tutaj o określonym typie wykształcenia, które to wykształcenie jest potrzebne do wykonywania funkcji przydatnych dla służb specjalnych. I na podstawie tego kryterium, podobnie jak obecnie, zostaną opracowane jakby wytyczne dla komisji naboru mówiące, o jakim typie kwalifikacji zawodowych, jakim typie wykształcenia zawodowego są potrzebni ludzie. Ja rozumiem, że są to ludzie, którzy mają wykształcenie wyższe o profilu ekonomicznym, prawniczym, lingwistycznym, politologicznym, a niekoniecznie biolodzy, niekoniecznie chemicy, niekoniecznie osoby o wykształceniu artystycznym. Chodzi więc o taki typ kwalifikacji zawodowych, bo ta służba ma rozpoznawać zagrożenia ekonomiczne, zagrożenia polityczne.

(Senator Teresa Liszcz: Czyli biolodzy nie?)

No, jeśli są biolodzy na sali, to chciałbym bardzo przeprosić, ale to mi akurat przyszło do głowy, Pani Senator. W tej służbie są również aktorzy, w związku z tym to nie jest... Akurat dla wywiadu to bardzo dobra rekomendacja – wykształcenie zdobyte w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej. Ale zdolność fizyczna to akurat kwestia jednoznaczna, bo chodzi o kategorię zdrowotną.

(Senator Anna Kurska: Ale ja pytam wyłącznie o te określone kwalifikacje zawodowe, wszystko inne jest jasne.)

Kwalifikacje zawodowe wynikające z charakteru i profilu tej służby – tak to trzeba czytać.

(Senator Anna Kurska: Czyli wszystkie zawody? Szeroki wachlarz?)

Bardzo szeroki, bo zależny od potrzeb. Jeżeli będą potrzebni biolodzy, to mogą być i biolodzy. Ale chcę też powiedzieć z całą odpowiedzialnością, że w tej służbie, jak w mało której, są po-

(sekretarz stanu Z. Siemiątkowski)

trzebni ekonomiści, finansiści i prawnicy. Dlatego w tej chwili w naborze i selekcji kandydatów do tej służby bierze się pod uwagę szczególnie osoby o takim profilu wykształcenia.

Chcę również powiedzieć, Pani Senator, skoro już jestem przy głosie, przy okazji tego punktu, że paradoksalnie ciężka sytuacja na rynku pracy stanowi akurat bardzo dobry moment na przeprowadzenie naboru do tych służb, na zatrudnienie ludzi o unikatowym wykształceniu, dla których – ze względu na dotychczasowy charakter rynku – praca w tych służbach nie była atrakcyjna. Dzisiaj dla ludzi z renomowanych uniwersytetów i z najbardziej renomowanych kierunków studiów praca w tych służbach staje się bardzo atrakcyjna, bo daje poczucie stabilizacji i pewność pracy, czyli to wszystko, czego nie daje rynek. Z punktu widzenia państwa jest to bardzo ważna przesłanka, choć bardzo przykra, dlatego że jest ona konsekwencją trudności na rynku pracy. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Pani senator Kurska jest wyraźnie zadowolona z odpowiedzi.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze skierować zapytanie do pana ministra? Nie ma zgłoszeń. Dziękuję serdecznie.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów, o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą.

Przypominam też, że komisja będzie rozpatrywać tylko te wnioski, które zostały złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana Zbigniewa Romaszewskiego. Kolejnym mówcą będzie senator Kazimierz Pawełek.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Ustawa, którą dzisiaj rozpatrujemy, była właściwie już dawno zapowiadana. Zapoznając się z tą ustawą byłem troszkę zdziwiony, że w gruncie rzeczy tak niewiele różni się ona od ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa, a problemy, które sprawiał Urząd Ochrony Państwa, w tej ustawie właściwie nadal pozostały nierozwiązane.

Pan minister twierdził, że wyodrębnienie Agencji Wywiadu jednocześnie rozwiąże problem Wojskowych Służb Informacyjnych. No, ja myślę, że

to była w zasadzie podstawowa racja, dla której można było podjąć taką decyzję. Ale – przepraszam bardzo – z tej ustawy tak naprawdę to nie wynika. Wojskowe Służby Informacyjne przetrwały dwanaście lat poza wszelką kontrolą, a teraz zgodnie z tą ustawą oddelegują jakąś służbę łącznikową do Agencji Wywiadu i na tym znowu skończy się kontrola. Daje się to z tej ustawy wyczytać, więcej o reformie Wojskowych Służb Informacyjnych w niej nie ma. Nie wiem, czy to dobrze, czy źle, ale taka jest prawda.

Jeżeli więc Agencja Wywiadu ma w zasadzie zajmować się tylko wywiadem cywilnym, to muszę powiedzieć, że ta cała artyleria, z której się strzela do UOP, jest troszeczkę za dużego kalibru. Bo możemy powiedzieć, że faktycznie zarząd wywiadu jest zlokalizowany gdzie indziej, że szef sprawuje dość słabą kontrolę nad Urzędem Ochrony Państwa i że te więzi są rzeczywiście nadwerżone, ale mimo to te dwie instytucje jakoś tam pracują i jakoś tam współpracują.

Wobec tego budowanie całej ustawy po to, żeby dwie instytucje, rozmieszczone gdzieś oddzielnie, uniezależnić od siebie formalnie, wydaje mi się przesadzone. Poza tym nie jestem do końca przekonany, że oddzielenie funkcji wywiadowczych od kontrwywiadowczych w państwie tej wielkości co nasze da się przeprowadzić w sposób racjonalny. Myślę, że te problemy się ze sobą splatają. W związku z tym wcale nie jestem przekonany, że z punktu widzenia efektywności działań operacyjnych będzie to aż tak korzystne, jak się uważa.

Ponadto nie uległa zmianie pewna rzecz, która budzi mój niepokój. Otóż tak jak UOP był taką dziwną superpolicją, tak i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego ma pełnić pewne funkcje policyjne. Na ogół nie jest przyjęte, żeby agencje wywiadowcze czy kontrwywiadowcze pełniły funkcje policyjne. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie takie funkcje pełnić.

Muszę też powiedzieć, że kiedy rozważałem tę sprawę i myślałem o reformie tych instytucji, które zawsze sprawiają nam bardzo wiele kłopotu, miałem poważne wątpliwości co do tego, czy rzeczywiście Urząd Ochrony Państwa powinien się zajmować takimi problemami jak przestępczość zorganizowana czy – powiedzmy sobie szczerze – po prostu przestępstwami kryminalnymi. Czy nie byłoby lepiej, gdyby te departamenty, które zajmują się przestępstwami kryminalnymi, umieścić tam, gdzie jest ich miejsce, czyli w biurze śledczym, a więc utworzyć takie FBI, które zajmowałoby się prowadzeniem tego rodzaju dochodzeń, zamiast mieszać to wszystko z zadaniami kontrwywiadowczymi. Ale zdaje się, że jest to jakby nie do przeprowadzenia, bo ten pomysł co pewien czas pada, a mimo to UOP zachowuje swoje kompetencje, a na dodatek do walki na przykład z przestępstwami gospodarczymi zatrudnia jeszcze ileś tam dodatkowych służb, które też mogą prowadzić działalność operacyjną.

(senator Z. Romaszewski)

Myślę, że należałoby się raczej zastanowić nad pewną centralizacją tych działań, bo mamy i służby celne, i służby skarbowe, i służby finansowe – wszystkie one w gruncie rzeczy prowadzą swoją działalność operacyjną. Obecnie obywatel może być więc podsłuchiwany przez najrozmaitsze instytucje, bo przecież w tej chwili mają na to patent nie tylko UOP i Policja – może to robić przynajmniej pięć czy sześć służb, które mają takie uprawnienia, a na dodatek takie właśnie uprawnienia i taki zakres kompetencji ma mieć również Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Czy potrzebne? Nie wiem. Może by to ograniczyć rzeczywistość do funkcji kontrwywiadowczych?

Pan minister Siemiątkowski nie przekonał mnie, że art. 33 da się rzeczywiście realizować tylko w stosunku do osób, które w jakiś sposób stanowią zagrożenie, zgodnie z art. 5, bo przecież istnieją takie zadania jak na przykład werbunek współpracowników – one będą prowadzone i będą do tego celu zbierane informacje. To ma oparcie tylko w tym... Właściwie nie wiem, gdzie by to można znaleźć. W ustawie napisano o realizowaniu, w granicach swojej właściwości, zadań służby ochrony państwa i o wykonywaniu funkcji krajowej władzy bezpieczeństwa. Takie działania będą więc prowadzone. Jeżeli chce się kogoś zwerbować, to oczywiście zbiera się o nim wszelkie informacje, które się przechowuje, szczególnie jeżeli są to informacje o charakterze wrażliwym, bo są one tym bardziej cenne. Taka jest prawda i tego się nie uniknie. W związku z tym art. 33 i art. 34 nie stanowią – w moim przekonaniu – dostatecznego zabezpieczenia, ale nie wiem, czy takie zabezpieczenie może w ogóle istnieć, jeżeli te służby mają jakoś pracować.

Na pewno jest pewnym nieporozumieniem powoływanie się na kontrolę sądową. Proszę państwa, myśmy w poprzednim parlamencie, w poprzedniej kadencji, namiętnie wpisywali kontrolę sądową nad działaniami czy Policji, czy Straży Granicznej, czy wszystkich takich szczególnych policji. Proszę państwa, chciałbym zwrócić państwa uwagę na to, że może ta kontrola sądowa jest dobra i gdzie indziej może się sprawdza, ale tu po prostu nie dostrzega się realnej sytuacji w polskim wymiarze sprawiedliwości, który tej kontroli w sposób rzeczywiście efektywny nie będzie mógł prowadzić i nie będzie jej prowadził. Po pierwsze, mamy aferę toruńską, aferę rzeszowską i inne tego rodzaju problemy. Po drugie, sędziowie na przykład nie zamierzają poddać się weryfikacji, jeżeli chodzi o dostęp do informacji niejawnych. Jak więc będą wydawali te orzeczenia? A po trzecie, w tym właśnie momencie kończy się jakakolwiek odpowiedzialność za zakładanie podsłuchów i inne ograniczenia praw obywatelskich, bo teraz okaże się, że funkcjonariusz, który zainstalo-

wał podsłuch, który prowadził inwigilację, ma nakaz sądowy. I w tym momencie wszystko się urywa, ponieważ sędzia, tak jak dawniej, podpisuje wnioski o zatrzymania automatycznie, bo ma bardzo dużo zadań, więc tak samo będzie podpisywał zezwolenia w sprawie tych podsłuchów. W tym momencie sprawa się kończy, bo sędzia po prostu nie odpowiada przed nikim: ani przed Bogiem, ani przed historią. Wszystko po prostu kończy się tak, jak skończyło się po 1989 r.

Myślę więc, że to jest słabe zabezpieczenie. Ja osobiście wołałem zabezpieczenie administracyjne, bo wtedy był chociaż ktoś odpowiedzialny. W tej chwili tym odpowiedzialnym będzie prokurator generalny.

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: Senatorze, z uwagi na upływ czasu bardzo bym prosiła, by pan już skończył i podsumował swoje wystąpienie.)

Dobrze, przechodzę już do zakończenia.

Proszę państwa, tych uwag można by wnieść rzeczywiście wiele. Niestety, nie będziemy mieli w Senacie czasu, by się tym zajmować. Chciałbym tylko dodać, że w kontekście uwag zasadniczą funkcję w tym dokumencie pełnią art. 197 i 229. To jest, proszę państwa, plaga naszych służb specjalnych, bo mamy do czynienia z kolejnymi manewrami kadrowymi. Gdyby się temu, proszę państwa, dokładnie przyjrzeć, to ta ustawa jest przypisana wyłącznie problemom kadrowym, wymianie kadry.

Ja nie mam nic przeciwko temu, żeby rzeczywistość wypracować dobrą ustawę o służbach wywiadu i kontrwywiadu, ale dokonywanie przy pomocy ustaw czystek kadrowych wydaje mi się pewnym nieporozumieniem. Dlatego wnoszę o odrzucenie ustawy. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze. Rozumiem, że ten wniosek zostanie zgłoszony na piśmie.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Tak.)

Bardzo proszę, pan senator Kazimierz Pawełek. Przygotowuje się pan senator Adam Biela.

Senator Kazimierz Pawełek:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Obecnie daje się słyszeć coś w rodzaju płaczu za odchodzącym UOP. Słysząc to ze strony różnych kręgów politycznych, widać to również na łamach prasy. Razem z tym szlochem słysząc też obawy co do czystek kadrowych. Chcę państwu od razu powiedzieć, że ja się do tego chóru nie przyłączę, gdyż uważam, że odejście UOP jest wyrokiem historii, który mu się należy, chociażby za jego zaangażowanie polityczne, montowanie różnego rodzaju afer, takich jak w sprawie Józefa Oleksego, Lecha Wałęsy czy też Aleksandra Kwaśniewskiego. Chcę państwu dać kolejny przykład

(senator K. Pawełek)

afery, którą można nazwać aferą lubelską, a w której ja też uczestniczyłem, względnie otarłem się o nią.

Proszę państwa, było to trzy lub cztery lata temu. Pełniłem wtedy funkcję redaktora naczelnego „Kuriera Lubelskiego”. Rano sekretarka przyniosła mi grubą, szarą kopertę z napisem: „Do rąk własnych redaktora naczelnego”. Kiedy otworzyłem kopertę, to muszę państwu powiedzieć, że ciarki przeszły mi po plecach. Był w niej plik dokumentów, a każdy z nich miał nagłówek „Ścisłe tajne”. Były to materiały UOP, które zaczynały się – może niewinnie – wykazem adresów i numerów domowych telefonów wszystkich funkcjonariuszy lubelskiego UOP, jak też agentów. Dalej były jednak materiały operacyjne z inwigilacji różnych osób. Nie będę mówił jakich osób, bo zdradziłbym już chyba tajemnicę, w każdym razie osób z różnych kręgów politycznych, a nawet dyplomatycznych.

Proszę państwa, jak się dostaje takie dokumenty, to człowiekowi rzeczywiście włosy stają dęba, bo nie wiadomo, co robić. Bo co to znaczy? Chcą mnie umoczyć? Nie wiem, może przysłano mi to, żebym to opublikował, ale przecież nie jestem szaleńcem. Proszę państwa, przychodziły mi do głowy takie myśli: na pewno trzeba zwrócić te materiały właścicielowi, czyli UOP. I teraz dalej: jeżeli to jest prowokacja przeciwko mnie, to jak tylko wyjadę poza obręb redakcji, zatrzymają mnie i się z tego tak łatwo nie wypłacę. Tak więc po naradzie z moim prawnikiem zadzwoniliśmy do UOP. Powiedziałem szefowi delegatury lubelskiej, że mam do niego ważną sprawę, żeby natychmiast przyjechał. Rzeczywiście przyjechał, ale kiedy zobaczył te dokumenty, to musiałem go, proszę państwa, niemal reanimować koniakiem, bo człowiek był wstrząśnięty.

(Głosy z sali: Pił na służbie?)

(Wesołość na sali)

No, chciałbym wiedzieć, jak panowie by się czuli w takim momencie.

Oczywiście zabrał materiały, ale sprawa się na tym nie skończyła, bo przecież nie chodziło o to, żeby te materiały trafiły tam z powrotem. Niewidzialna ręka, która wysłała materiały, nie doczekawszy się reakcji ze strony naszej gazety, po miesiącu przesłała je konkurencji, czyli do miejscowego oddziału „Gazety Wyborczej”. Znani z temperamentu koledzy dziennikarze z oddziału tej gazety w Lublinie nie wytrzymali i oczywiście opisali, co dostali, naturalnie nie publikując tych materiałów, bo tam też są ludzie zbyt rozumni, żeby się w to wplątać. Opublikowali tylko, jakie materiały dostali.

No i niestety, przysłużyli się – stając się narzędziem niewidzialnej ręki – do tego, że usunięto szefa delegatury, kapitana Marka Pawlikowskie-

go, przeciwko któremu była zorganizowana ta prowokacja. To był ten sam człowiek, któremu wcześniej oddałem te dokumenty. Myślę, że gdyby „Gazeta Wyborcza” nie opublikowała tego materiału, te działania byłyby prowadzone dalej, aż sprawa ujrzałaby światło dzienne, bo była to prowokacja mająca na celu właśnie usunięcie szefa delegatury, czyli się powiodła.

Ale, proszę państwa, to jeszcze nie koniec tej opowieści. Oczywiście wdrożono dochodzenie, skąd te materiały się wzięły itd. Przeszukano mieszkania, jak też działki niektórych oficerów UOP. Okazało się, że różne inne, podobne materiały były u nich przechowywane. Pytam: w jakim celu? No w jakim celu? Oczywiście przeciwko komuś. Nie znam treści tych materiałów, bo są one oczywiście tajne, więc nie dopuszczono do nich dziennikarzy. Te materiały zostały skonfiskowane. Wiem, bo dochodzenie się toczy.

I teraz chciałbym zapytać, czy oficerowie, którzy bawią się w takie prowokacje przeciwko swoim szefom i przeciwko osobom ze sfer politycznych, powinni znaleźć się teraz w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego? Proszę państwa, pytanie merytoryczne.

Pan minister mówił tu, jacy funkcjonariusze odejdą, ale ja myślę, że oprócz tych, o których pan minister powiedział, również tego typu ludzie powinni natychmiast odejść ze służby. Przecież nie można ludzi, którzy zabawiali się prowokacjami, trzymać dalej w tak delikatnych, że się tak wyrażę, służbach. Dlatego też jestem jak najbardziej za tym, żeby pewna eliminacja ludzi była przeprowadzona właśnie teraz. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę, pan senator Adam Biela. Przygotowuje się pan senator Andrzej Chronowski.

Senator Adam Biela:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Chciałbym zaproponować do przedłożonej ustawy poprawki, których wykaz na piśmie złożyłem marszałkowi prowadzącemu. Przedstawię tylko skrótowo niektóre z nich i w sposób syntetyczny niektóre uzasadnię.

Proponuję dodać w art. 3 nowe ustępy, które wyraźnie mówiąby o kompetencjach kontrolnych Sejmu i jego organów w stosunku do działalności służb specjalnych oraz organów państwa zobowiązanych do pełnienia nadzoru nad tymi służbami.

Proponuję nadać następujące brzmienie pktowi 1 w art. 5 ust. 1: „rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo wewnętrzne państwa oraz działań zmierzających do naruszenia siłą porządku konstytu-

(senator A. Biela)

cyjnego, a w szczególności działań godzących w suwerenność, międzynarodową pozycję, niepodległość i nienaruszalność terytorium, a także obronność państwa". Na mocy obecnego zapisu służby specjalne będą posiadać usprawiedliwione prawo do inwigilacji grup społecznych, ugrupowań politycznych lub związków zawodowych, które drogą legalną zamierzają zmienić porządek konstytucyjny. Chodzi o to, żeby ścigane były jedynie takie działania, które naruszają prawo.

Proponuję również, aby w niektórych artykułach, to znaczy w art. 6, art. 7, art. 17 i art. 20, wprowadzić przepisy, które faktycznie wzmacniałyby uprawnienia premiera w stosunku do szefów obu agencji. W moim przekonaniu, brak tych uściśleń spowoduje, że te służby praktycznie w małym stopniu będą podlegały kontroli aktualnego rządu, który oczywiście ma określony charakter polityczny, niemniej jednak – w moim przekonaniu – każdorazowo powinien taką kontrolę mieć.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Przepraszam bardzo, Panie Senatorze, ale zdążyłam się zorientować, że to jest trzydzieści parę poprawek...

(Senator Adam Biela: Ja to wszystko złożyłem...)

...i obawiam się, że pan nie zmieści się w czasie.

(Senator Adam Biela: Nie zdążę omówić wszystkiego, ale jednak, Pani Marszałek, zostało mi jeszcze trochę przepisowego czasu.)

Tak, oczywiście, tylko proponowałabym może zmianę techniki prezentacji poprawek.

Senator Adam Biela:

Skracam to, żeby się wyrobić w czasie i nie przedłużać tego nadmiernie.

Proponuję wprowadzić w art. 9 poprawki, których niewprowadzenie, w moim przekonaniu, czyli zachowanie aktualnych przepisów, kompletnie pozbawi państwo podstawowego instrumentu kontroli nad działalnością służb specjalnych. Według mnie, wprowadzenie zamkniętego katalogu przesłanek, z powodu których możliwe jest odwołanie szefów obu agencji, uniemożliwi dobór osób na te stanowiska przez premiera odpowiedzialnego za rezultaty działalności tych agencji. Stąd też proponuję odpowiednie zmiany w przepisach art. 15 oraz skreślenie art. 16.

Bardzo ważną, w moim przekonaniu, jedną z najważniejszych poprawek jest poprawka dotycząca art. 23, w którym proponuję po ust. 7 dodać ust. 8: „Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia rodzaje miejsc publicznych i zdarzeń, wobec których mogą być zastosowane czynności kontrolne, o których mowa w ust. 1 pkt 6, oraz sposób dokumentowania tych czynności,

uwzględniając ochronę praw i wolności człowieka i obywatela”. Rejestracja rozmów i obrazu w niezidentyfikowanych miejscach publicznych grozi omnipotencją służb specjalnych. Proponowane poprawki mają zapewnić wprowadzenie środków gwarantujących ochronę przed ewentualnymi nadużyciami ze strony agencji. Na przykład miejscami publicznymi są również szkoła, przedszkole, świątynia. Tak szerokie rozumienie miejsc inwigilacji, bez uściślenia przepisów, moim zdaniem byłoby nieporozumieniem.

Nie będę szczegółowo analizował wszystkich poprawek.

Po art. 79 proponuję dodać nowy art. 79a, który mówiłby, iż nie popełnia przestępstwa funkcjonariusz obu agencji oraz żołnierz Wojskowych Służb Informacyjnych, który ujawnia przed organami ścigania dokument objęty tajemnicą ustawowo chronioną, mogący być dowodem popełnienia przestępstwa.

I wreszcie poprawki do ustawy o ochronie danych osobowych, które również przy tej okazji zostały zgłoszone. Powiem tylko o jednej poprawce, mianowicie w art. 198 w pkt 1 przed wyrazami „w art. 38 ust. 1” proponuję dodać wyrazy „w art. 25 ust. 1”. Ten ustęp ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej mówi o ciążyącym na szefie UOP obowiązku przekazywania do instytutu dokumentów, zbiorów danych, rejestrów i kartotek, a także akt funkcjonariuszy wytworzonych lub gromadzonych w okresie do 6 maja 1990 r. Proces przekazywania akt trwa nadal. Niedostosowanie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej do zmian organizacyjnych w służbach specjalnych spowoduje, iż zachowane przez UOP akta pozostaną w dyspozycji tych agencji bez wiedzy szefa Instytutu Pamięci Narodowej. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze. Jestem zaskoczona, ale zmieścił się pan w czasie.

Bardzo proszę, pan senator Chronowski. Przygotowuje się pan senator Gerard Czaja.

Senator Andrzej Chronowski:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

W ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu na pewno porusza się bardzo delikatną materię. Ja pozwolę sobie zacytować pana Jana Nowaka-Jeziorańskiego, który w jednym ze swoich wywiadów do gazety powiedział tak: „Zapowiada premier Miller politykę popierania obecności USA w Europie i zacieśnienia dwustronnych więzów z Ameryką w ramach NATO. Sprawą szczególnie aktualną w tym kontekście jest wysoka ocena w Waszyngtonie wkładu polskiego wywiadu we współczesne bezpieczeństwo, zwłaszcza po wrześniowym ataku terrory-

(senator A. Chronowski)

stycznym. W Waszyngtonie pewne zaniepokojenie wywołała zapowiedź reorganizowania polskich służb wywiadowczych właśnie w tym krytycznym momencie. Jest tu tajemnicą poliszynela, że UOP oddał USA i NATO bardzo istotne usługi. Wywiad wojskowy nie cieszy się, niestety, tym samym zaufaniem i wysoką oceną skuteczności. W obecnej sytuacji fuzja tych dwóch organów byłaby szczególnie nie na czasie."

Proszę państwa, tu już na pewno jest jedna pomyłka. Myślę, że była taka nadzieja, liczone na to, że przy tej okazji nastąpi jednak fuzja, jeśli chodzi o Wojskowe Służby Informacyjne i Agencję Wywiadu. To niestety, jak rozumiem, nie następuje tak w całości. Przynajmniej w tych materiałach, którymi my dysponujemy, mówi się jednak o zasileniu Agencji Wywiadu kilkudziesięcioma oficerami z WSI. I rzeczywiście tutaj nie ma ustawy dla WSI.

Proszę państwa, mogę powiedzieć – oczywiście nie mówiąc o żadnych szczegółach – że gdybym po mojej krótkiej, niespełna siedmiomiesięcznej bytności w Ministerstwie Skarbu Państwa miał wystawić cenzurkę oficerom Urzędu Ochrony Państwa, to pewnie byłaby ona bardzo pozytywna. Oczywiście nie wchodzę tu w szczegóły, ale mówię o zabezpieczaniu interesów ekonomicznych państwa polskiego. I to jest podstawa.

Słyszymy również wiele opinii międzynarodowych na temat działalności UOP. Proszę państwa, wypowiadają się fachowcy w tej dziedzinie i mówią wprost, że dobre służby – co jest podstawą funkcjonowania każdego państwa – wymagają jednak kilkunastu lat budowy.

Pan minister stwierdził, że właściwie nie ma zagrożenia, jeśli chodzi o jakość tych służb i płynne przejście. I ja pewnie bym się zgodził z tym poglądem, z wyjątkiem tego jednego zapisu w przepisach przejściowych i końcowych, który się jednak pojawia. Mianowicie na mocy art. 229, o którym już wspominałem i o którym mówiłem, że jest tu pewnego rodzaju niekonstytucyjność, jako że są to pewne prawa nabyte – i tu pewnie zostaniemy z panem ministrem każdy przy swoim zdaniu – właściwie w ciągu jednego miesiąca oficer może stracić pracę. Na przykład w art. 230 mówi się: „Do pracowników Urzędu Ochrony Państwa stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy dotyczące uprawnień pracowników przejmowanego zakładu lub jego części przez innego pracodawcę”. Proszę państwa, ta często podawana jako przykład sprzątaczką ma czasami trochę lepsze warunki niż oficer, dlatego że może mieć trzymiesięczną odprawę.

Kolejny temat. Pewnie gdyby się nie pojawił ten zapis o wypowiedzeniu stosunku służbowego, to jest oczywiście procedura usuwania itd., więc jest to rzecz naturalna. Ale kiedy pojawia się taki zapis

i – powiedzmy sobie szczerze – szefowie ABW i AW mają w ciągu czternastu dni dokonać tej weryfikacji, czyli zgodnie z ustawą budżetową sześć tysięcy pięć etatów powinno być przez nich zanalizowanych, to pojawia się pytanie, jaki właściwie czas jest przeznaczony na tę weryfikację. Bardzo krótki. Bo to jest dwóch ludzi w kraju, proszę państwa, i gdyby w minutach policzyć, ile wypada na każdego z tych sześciu tysięcy pięciu pracowników... Widzę uśmiechy na twarzach, więc w takiej sytuacji myślę, że jest to proces długotrwały i przygotowany znacznie wcześniej.

To jest, proszę państwa, ta bardzo duża wątpliwość, która pozwala mówić o pewnej skrajności. Ja mam oczywiście nadzieję, że tej skrajności nie będzie. Byłoby to pewnie zbyt niebezpieczne. Ale jeśli teraz – oczywiście w tej chwili teoretyzuję – jakiś agent wywiadu wykonuje swoje obowiązki na przykład w Afganistanie i słyszy o takiej ustawie, to czy jakość jego pracy, skoro on zaczyna mieć wątpliwości, będzie lepsza czy gorsza? Oczywiście, że gorsza. Wszystko się opiera na ludziach.

Tak więc, proszę państwa, dzieląc również zdanie pana senatora Romaszewskiego, senatorowie „Bloku Senat 2001” nie mogą przyjąć tej ustawy i popierają wniosek o odrzucenie jej w całości.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę, pan senator Gerard Czaja.

Senator Gerard Czaja:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Projektowana reforma służb specjalnych ma na celu przede wszystkim oddzielenie struktur wywiadu od struktur odpowiedzialnych za wewnętrzne bezpieczeństwo państwa. 8 maja 2002 r. Sejm przyjął ustawę i skierował ją do Senatu. Projekt tej ustawy rozpatrujemy dzisiaj na posiedzeniu.

Ustawa ta składa się z dwunastu rozdziałów i dwustu trzydziestu czterech artykułów, ale ja chciałbym się skupić jedynie na rozwiązaniach zawartych w rozdziale 10, zatytułowanym „Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu”.

Otóż w dziesięciu artykułach, od art. 144 do art. 153, ustawa nakłada na funkcjonariuszy tych służb obowiązki określonego zachowania się, stwierdzając, że za popełnione przestępstwa i wykroczenia, niezależnie od odpowiedzialności karnej, funkcjonariusz ponosi również odpowiedzialność dyscyplinarną. Ustawa ta daje jednocześnie upoważnienie dla prezesa Rady Minis-

(senator G. Czaja)

trów, który w drodze rozporządzeń, odrębnie dla każdej agencji, określi szczegółowe zasady i tryb udzielania wyróżnień, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania i wykonywania kar oraz określi procedury odwoływania się od wymierzonych kar.

Pragnę w związku z tym skupić się na rozdziale 10 art. 146, mówiącym o karach dyscyplinarnych usystematyzowanych w dziesięciu grupach, od kary nagany do kary w postaci wydalenia ze służby. Wymienia się też inne kary, między innymi naganę z ostrzeżeniem, obniżenie stopnia i karę – jak sądzę, bardzo dolegliwą dla funkcjonariuszy posiadających stopnie oficerskie – pozbawienia stopnia oficerskiego. Przy czym w ust. 2 art. 146 w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się stosowanie kar łącznych, to znaczy karę wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe oraz karę wydalenia ze służby można łączyć z karą obniżenia stopnia.

Jeżeli już ustawowo zabezpiecza się kary dyscyplinarne, to dobrze by było, jak sądzę, być do końca konsekwentnym i po słowach „obniżenia stopnia” w ust. 2 zawrzeć możliwość pozbawienia stopnia oficerskiego. Taki projekt zmian do art. 146 ust. 2 zgłaszam. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.
Bardzo proszę pana senatora Janowskiego.

Senator Mieczysław Janowski:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze!

Chciałbym zgłosić poprawkę nawiązującą między innymi do wypowiedzi pana ministra podczas udzielania odpowiedzi na pytania. Uważam, że również Senat powinien być informowany o pracach jednej i drugiej agencji i w związku z tym odpowiednią rolę powinna odgrywać senacka Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. Taką poprawkę składał na pani ręce pani marszałek. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie ma zgłoszeń.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamknięto dyskusję.

Z uwagi na liczne wnioski o charakterze legislacyjnym zwracam się do przedstawicieli rządu z pytaniem, czy chcą ustosunkować się do przedstawionych poprawek, wniosków legislacyjnych.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Zbigniew Siemiątkowski:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Jeżeli chodzi o poprawkę pana senatora Janowskiego, to zostawiam to do swobodnej decyzji państwa senatorów. Nie mam kompetencji ani pełnomocnictw rządu do wyrażania w tej sprawie jakiegokolwiek opinii. Zresztą, jak sądzę, nietaktem ze strony przedstawiciela władzy wykonawczej byłoby przedstawianie jakiegokolwiek stanowiska w sprawie własnej inicjatywy Senatu dotyczącej systemu kontroli nad władzą wykonawczą.

Co do poprawek, które zgłaszał – o ile dobrze usłyszałem – pan senator Biela, to takie poprawki były już przedstawiane w różnych fazach pracy w Sejmie. Rząd był przeciwko nim. Ja opowiadam się konsekwentnie za przedłożeniem rządowym, które po zmianach wprowadzonych w Sejmie zostało uchwalone przez Sejm w ustawie z 8 maja. Jako przedstawiciel rządu opowiadam się za rządowym projektem, za ustawą z 8 maja.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

W trakcie dyskusji zostały zgłoszone wnioski o charakterze legislacyjnym, a więc zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu proszę Komisję Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego o ustosunkowanie się do przedstawionych w toku debaty nad tym punktem wniosków i o przygotowanie sprawozdania w tej sprawie.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu w dniu jutrzejszym w godzinach rannych.

Serdecznie dziękuję przedstawicielom rządu.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na dwudziestym posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2002 r. Do Senatu została przekazana 29 kwietnia. Marszałek Senatu, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, w dniu 29 kwietnia 2002 r. skierował rozpatrywaną ustawę do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz do Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, a w dniu 13 maja bieżącego roku – do Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

(wicemarszałek J. Danielak)

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 105, a sprawozdania komisji w drukach nr 105A, 105B i 105C.

Proszę sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senatora Janusza Koniecznego o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Proszę, Panie Senatorze.

Senator Janusz Konieczny:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego przedstawić Wysokiej Izbie sprawozdanie komisji z uchwalonej przez Sejm w dniu 26 kwietnia 2002 r. ustawy o stanie wyjątkowym, która zastąpi ustawę z dnia 5 grudnia 1983 r. o tym samym tytule.

Ustawa ta powtarza za konstytucją przesłanki wprowadzenia stanu wyjątkowego, takie jak: zagrożenie konstytucyjnego ustroju państwa, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego.

W art. 2 ust. 1 czytamy, że wprowadzenie stanu wyjątkowego może nastąpić w sytuacji szczególnego zagrożenia, które nie może być usunięte poprzez użycie zwykłych środków konstytucyjnych.

Art. 3 określa sposób wprowadzenia stanu wyjątkowego, jego czas trwania i obszar, na jakim się go wprowadza.

Ustawa o stanie wyjątkowym jest drugą w kolejności ustawą, po ustawie o stanie klęski żywiołowej, którą rozpatruje Wysoki Senat. Omawiana ustawa nie prowadzi do zmian struktur organów władzy przewidzianych do działania w stanie normalnym. Cały system kierowania państwem pozostaje ten sam. Wszystkie szczeble władzy państwowej, od wójta po prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, będą jedynie wyposażone w dodatkowe kompetencje, na które zezwala konstytucja.

W art. 4 ustawy jest mowa o sposobie ogłaszania rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a także o obwieszczeniach właściwych wojewodów.

Przedłużenie stanu wyjątkowego może nastąpić tylko jeden raz, na okres nie dłuższy niż sześćdziesiąt dni – mówi o tym art. 5 ust. 1 ustawy.

W art. 10 w ust. 1–4 przewiduje się możliwość użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w celu przywrócenia normalnego funkcjonowania państwa, a żołnierzom przyznaje się uprawnienia policjantów.

Art. 11 precyzuje, w jakich sytuacjach prezes Rady Ministrów może zawiesić organy gminy, powiatu lub samorządu województwa, powołując na to miejsce komisarza rządowego.

W rozdziale 3 w art. 14–21 określony jest zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i oby-

watela. Rodzaje ograniczeń wolności i praw będą wymienione w rozporządzeniu prezydenta o wprowadzeniu lub przedłużeniu stanu wyjątkowego i powinny „odpowiadać charakterowi oraz intensywności zagrożeń stanowiących przyczynę wprowadzenia stanu wyjątkowego, a także zapewniać skuteczne przywrócenie normalnego funkcjonowania państwa” – mówi o tym art. 14 omawianej ustawy. Szczegółowy tryb, sposoby oraz obszarowy, podmiotowy i przedmiotowy zakres wprowadzenia i stosowania tych ograniczeń określi Rada Ministrów albo wskazani w art. 21 ministrowie lub wojewodowie.

Ustawa ta jest wynikiem pracy Sejmu, Biura Bezpieczeństwa Narodowego, resortu spraw wewnętrznych i obrony narodowej, a także resortu sprawiedliwości. Członkowie senackiej Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, zajmując się niniejszą ustawą, wnieśli także kilka poprawek, które zostaną przedstawione państwu senatorom.

Pani Marszałek! Wysoki Senacie! Rozdział 4 ustawy zajmuje się przepisami karnymi odnoszącymi się do osiemnastu konkretnych sytuacji. Rozpoznawanie tych spraw następować będzie zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia w trybie przyspieszonym.

Omawianą ustawę kończy rozdział 5, który przewiduje zmiany w dotychczas obowiązujących przepisach, w tym także zmianę ustawy z dnia 5 grudnia 1983 r. o stanie wyjątkowym.

Kończąc pierwszą część mojego wystąpienia, pragnę podkreślić, że prace nad tą ustawą w Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego toczyły się przede wszystkim pod kątem interesu prawnego państwa. Po przegłosowaniu poprawek ustawa została przyjęta przez komisję jednogłośnie.

W imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego proszę Wysoki Senat o przyjęcie tej ustawy po wcześniejszym rozpatrzeniu poprawek, które pragnę przedstawić.

Komisja Obrony Narodowej przedstawia dziewięć poprawek.

W art. 5 zapisy w ust. 2 i 3 powinny – według komisji – otrzymać następujące brzmienie. Ust. 2: „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, znosi stan wyjątkowy przed upływem czasu, na który został wprowadzony, jeżeli ustaną przyczyny wprowadzenia tego stanu oraz zostanie przywrócone normalne funkcjonowanie państwa”. Ust. 3 brzmiałby: „Przepisy art. 2–4 stosuje się odpowiednio do rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1”. Dodaje się też ust. 4 w brzmieniu: „Przepisy art. 4 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio do rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2”.

Następnie druga poprawka: w art. 15 w ust. 1 w pkt 6 w lit. b skreśla się wyrazy „w ocenie Rady Ministrów”.

(senator J. Konieczny)

W tym samym artykule, czyli w art. 15 w ust. 1 w pkt 6 w lit. b wyrazy „konstytucyjnego porządku” zastępuje się wyrazami „konstytucyjnego ustroju” – chodzi tu o spójność, bo takie są wyrażenia stosowane w prawodawstwie.

W art. 19 w ust. 2 wyrazy „zlecać terenowym organom administracji rządowej” zastępuje się wyrazami „nakazać organom administracji publicznej działającym na obszarze województwa”. Czyli nie „zlecać”, ale „nakazać”.

W art. 20 w pkt 3 wyrazy „podstawowych, ponadpodstawowych lub wyższych” – mam tu na myśli szkoły – zastępuje się wyrazami „włącznie ze szkołami wyższymi”.

W tym samym artykule w pkt 5 oraz w art. 22 w ust. 1 w pkt 15 po wyrazach „jednostek pływających na” dodaje się wyraz „morskich” – taka jest przyjęta nomenklatura.

Poprawka siódma: w art. 21 w ust. 3 w pkt 6 wyrazy „podstawowych i ponadpodstawowych” zastępuje się wyrazami „z wyłączeniem szkół wyższych”.

W art. 22 w ust. 1 w pkt 13 skreśla się wyrazy „podstawowych, ponadpodstawowych lub wyższych” i stawia się kropkę po wyrazie „szkołach”.

W art. 22 w ust. 1 w pkt 14 wyrazy „obrocie dewizami” zastępuje się wyrazami „obrocie dewizowym” – jest to poprawka językowa. Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Bardzo proszę sprawozdawcę mniejszości Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego panią senator Marię Berny o zabranie głosu i przedstawienie wniosku mniejszości komisji.

Senator Maria Berny:

Pani Senator! Szanowni Państwo!

Na posiedzeniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego dość dużo czasu zajęła nam debata nad art. 20 pkt 3. Wychodząc z założenia, że w okresie stanu wyjątkowego wszelkie skupiska i wszelkie zbiorowości ludzkie narażone są na dużo większe niebezpieczeństwo niż w warunkach normalnych, mniejszość prosi o wprowadzenie poprawki, która polega na tym, że w art. 20 pkt 3 po słowach „działalności edukacyjnej, poprzez okresowe zawieszenie zajęć dydaktycznych w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych lub wyższych” stawia się kropkę i skreśla się wyrazy „z wyjątkiem szkół duchownych i seminariów duchownych”. Wydawało się nam – czyli tym, którzy byli zdania, że taką poprawkę należy wprowadzić – iż jest to w interesie słuchaczy szkół duchownych i seminariów du-

chownych, jak również w interesie całego społeczeństwa, ponieważ w sytuacji stanu wyjątkowego nie należy dzielić młodzieży, a tym razem chodzi akurat o młodzież męską.

Ponieważ zapisem tak brzmiącej poprawki zajęłam się także po posiedzeniu komisji, chciałabym wnieść poprawkę w innym, alternatywnym brzmieniu. W związku z tym już teraz proszę panią sekretarz dzisiejszych obrad o zapisanie mnie do głosu. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Proszę sprawozdawcę Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej pana senatora Andrzeja Spychalskiego o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Andrzej Spychalski:

Szanowna Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

W imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej mam przyjemność i zaszczyt przedstawić Wysokiemu Senatowi stanowisko komisji w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym, zawartej w druku nr 105, wraz z poprawkami zawartymi w druku nr 105C.

Uchwalona 26 kwietnia 2002 r. ustawa jest kolejną z czterech ustaw z tak zwanego prezydenckiego pakietu ustaw o stanach nadzwyczajnych, ustaw porządkujących nasz system prawny w zakresie bezpieczeństwa państwa. Jest to ustawa, która w obecnym kształcie uzyskała pozytywne stanowisko Rady Ministrów, ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Schemat działania organów państwa w przypadku wystąpienia zagrożenia uzasadniającego wprowadzenie stanu wyjątkowego nakreśliła również konstytucja.

Rada Ministrów podejmuje uchwałę o skierowaniu do prezydenta RP wniosku o wprowadzenie stanu wyjątkowego, następnie prezydent niezwłocznie rozpatruje wniosek i wydaje rozporządzenie o wprowadzeniu stanu wyjątkowego na czas oznaczony, nie dłuższy niż dziewięćdziesiąt dni, albo odmawia wydania takiego rozporządzenia. W przypadku jego podpisania przedstawia rozporządzenie Sejmowi w ciągu czterdziestu ośmiu godzin, a Sejm rozpatruje je niezwłocznie, mając kompetencje do jego uchylecia bezwzględłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Przedłużenie stanu wyjątkowego może nastąpić tylko jeden raz, w drodze rozporządzenia prezydenta wydanego na wniosek Rady Ministrów za zgodą Sejmu, na okres nie dłuższy niż sześćdziesiąt dni.

(senator A. Spychalski)

Omawiana ustawa charakteryzuje się przejrzystością rozwiązań, przy jasnym i precyzyjnym podziale kompetencji reguluje tryb wprowadzenia stanu wyjątkowego, a także krąg adresatów, do których kieruje się rygory stanu wyjątkowego. Ustawa oparta jest na istniejącej strukturze organów władzy publicznej i na przypisaniu tym organom władzy określonych kompetencji w określonych sytuacjach stanu wyjątkowego, co jest zgodne z konstytucją. Rezygnacji z nadania kompetencji organom kolegialnym odpowiada jednoosobowe kierownictwo i jednoosobowa odpowiedzialność, a jednocześnie hierarchiczna podległość tych organów. Wprowadzenie stanu wyjątkowego na obszarze województwa przypisano wojewodzie, a na obszarze wykraczającym poza jedno województwo – prezesowi Rady Ministrów. W analogiczny sposób przypisano działania w zakresie przywracania normalnego funkcjonowania państwa.

Projekt ustawy bardzo szczegółowo reguluje sferę najbardziej delikatną i wrażliwą – sferę ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela. Wszystkie ograniczenia mają jednak jeden cel: jak najszybciej powrócić do sytuacji normalnej, co jest zgodne z wymogiem nienadużywania dostępnych ograniczeń. Każde z tych ograniczeń musi być dostosowane do stopnia zagrożenia, któremu ma przeciwdziałać. Poza wyszczególnieniem kategorii ograniczeń określa się zakres ich stosowania i tryb nakładania. Konstytucyjne gwarancje wolności i praw człowieka, czyli ten negatywny w pewnym sensie katalog konstytucyjnych praw, których nie można w stanie wyjątkowym ograniczać, jest nawet szerszy, niż przewidują to standardy międzynarodowe. Tymi rozwiązaniami ustawa przewyższa więc standardy międzynarodowe.

W ustawie wspólnoty religijne i stowarzyszenia wyznaniowe nie są traktowane jak źródło potencjalnego zagrożenia wewnętrznego. Respektuje się w tym przypadku zasadę rozdziału państwa od Kościoła i wyłącza spod ograniczeń wolność zrzeszania się i prowadzenia działalności edukacyjnej.

Ustawa umożliwia również zawieszenie organów gminy, powiatu lub samorządu województwa przez prezesa Rady Ministrów i powołanie na ich miejsce komisarza rządowego, jeżeli organy te nie wykazują dostatecznej skuteczności w wykonywaniu zadań publicznych lub w realizowaniu działań wynikających z przepisów o wprowadzeniu stanu wyjątkowego.

Wśród elementów stanowiących istotę doprecyzowania projektu prezydenckiego podczas procesu legislacyjnego, elementów mających wpływ na ostateczny kształt ustawy, wymienić należy: doprecyzowanie przepisów, których zgodność z konstytucją podawano w procesie legislacyjnym w wątpliwość; zachowanie wyłącznych właściwości sądów do orzekania spraw z zakresu narusza-

nia rygorów stanu wyjątkowego; dopuszczanie w stanie wyjątkowym zbiorów publicznych umożliwiających działalność humanitarną oraz charytatywną; i wreszcie sprecyzowanie warunków użycia sił zbrojnych do przywracania normalnego funkcjonowania państwa, przy czym siły zbrojne przyjmują charakter służb policyjnych, a żołnierzom przyznaje się status policjantów uprawnionych do legitymowania i zatrzymywania osób, przeszukiwania osób i pomieszczeń, dokonywania kontroli osobistej, używania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Ustawa jest zasadniczym krokiem w proponowaniu nowoczesnych rozwiązań, jeśli chodzi o tworzenie tak zwanego prawa kryzysowego, którego Rzeczypospolitej brakuje. Jest też ważną podstawą do tworzenia nowej strategii bezpieczeństwa cywilnego w związku z wejściem w strukturę NATO, a w przyszłości – z powiązaniami z Unią Europejską.

W przepisach końcowych zakłada się sześciomiesięczne *vacatio legis*. Wiąże się to z koniecznością wydania dużej liczby aktów wykonawczych.

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej zaproponowała dziesięć poprawek. Państwo senatorowie mają je w załączonym sprawozdaniu komisji.

Poprawki druga, szósta, siódma i ósma są jednobrzmiącymi poprawkami zgłoszonymi przez Komisję Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, a także w toku działań legislacyjnych przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności oraz przez komisję, którą mam przyjemność reprezentować, to znaczy Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Uzasadnienie do wprowadzenia tych poprawek przedstawił szczegółowo senator Janusz Konieczny, czuję się więc zwolniony z dokładnego ich omawiania.

Poprawki pierwsza, trzecia, piąta, dziewiąta i dziesiąta są z kolei jednobrzmiącymi poprawkami dwóch komisji, to jest Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisji Samorządu i Administracji Państwowej. Podobnie jak przy poprzedniej grupie poprawek i tym razem proszę Wysoką Izbę o zwolnienie mnie z powtórnego ich uzasadniania.

Poprawka czwarta, przedstawiana przez Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji, polega na tym, że w art. 16 ust. 4 oraz w art. 18 ust. 1 zastępuje się wyrazy „Urzędu Ochrony Państwa” wyrazami „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego”. Poprawka ta wynika z potrzeby dostosowania przepisu do proponowanych rozwiązań dotyczących powołania Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, rozpatrywanych na dzisiejszym posiedzeniu Senatu. Utrzymanie w mocy tej poprawki komisja uzależnia od uchwalenia rozpatrywanej dzisiaj ustawy.

(senator A. Spychalski)

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie! W imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej proszę o przyjęcie ustawy wraz z poprawkami zawartymi w druku nr 105C. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Bardzo proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawstwa i Praworządności senatora Andrzeja Jaeschkego o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Andrzej Jaeschke:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności dotyczące uchwalonej przez Sejm w dniu 26 kwietnia bieżącego roku ustawy o stanie wyjątkowym.

Jestem w tej zręcznej, a może niezręcznej sytuacji, że muszę stwierdzić, porównując dyskusję, a także wynik tej dyskusji, który owocował poprawkami Komisji Praworządności i Ustawodawstwa, iż trzy komisje – sprawozdawcy dwóch z nich już szeroko analizowali poprawki – pracowały w jednym duchu, choć się nie kontaktowały z sobą. Sześć poprawek Komisji Ustawodawstwa i Praworządności w istocie rzeczy pokrywa się z poprawkami zgłoszonymi przez poprzednie dwie komisje. Nie chcę w związku z tym zabierać państwu cennego czasu, powtarzając tę samą – w istocie rzeczy – argumentację. Myślę, że na wspólnym posiedzeniu trzech komisji, które na pewno nastąpi, poprawki zostaną szybko uzgodnione i że również szybko będziemy w stanie przedstawić państwu jednolite poprawki do tej ustawy. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatorów sprawozdawców.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie? Nie ma zgłoszeń.

(Senator Dorota Simonides: Jeśli można, Pani Marszałek.)

O, przepraszam bardzo, pani senator Dorota Simonides chce zadać pytanie.

Bardzo proszę.

Senator Dorota Simonides:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Ja chciałam zadać pytanie, bo czegoś tu nie wiem, być może nie dosłyszałam. Czy chodzi tylko

o to, że w stanie wojennym Kościół może działać, czy też w ogóle działać mogą obiekty sakralne, a więc na przykład domy katechetyczne? I czy to, co się dzieje w obszarze tych obiektów, również będzie wolne od interwencji, że się tak wyrażę, sił porządkowych?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Do którego ze sprawozdawców kieruje pani senator swoje pytanie? Czy do wszystkich?

(Senator Dorota Simonides: Nie, do ostatniego.)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Pan senator Andrzej Jaeschke.

Senator Andrzej Jaeschke:

Pani Marszałek, Pani Senator, muszę powiedzieć, że ten akurat aspekt zagadnień związanych z ustawą nie był przedmiotem krytycznej analizy komisji. W związku z tym ja mogę przedstawić swój punkt widzenia, ale oczywiście nie czuję się upoważniony do odpowiedzi na to pytanie w imieniu komisji.

Duch tej ustawy i jednocześnie jej litera, czyli fakt, że jest to ustawa o stanie wyjątkowym, nie zaś o stanie wojennym, wskazywałby, że kościoły są wyłączone z tego typu interwencji. Ale to jest moje prywatne zdanie, zdanie senatora Andrzeja Jaeschkego. Nie może to być stanowisko komisji, ponieważ ta sprawa nie była rozpatrywana.

(Senator Dorota Simonides: Czy można jeszcze?)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Dorota Simonides:

Mnie chodzi o to, że co innego Kościół, a co innego... Wiemy, że przy kościołach są domy katechetyczne, są poradnie rodzinne, są różnego typu poradnie socjalne. Może któryś inny sprawozdawca mi odpowie na pytanie, czy są one traktowane wtedy tak jak kościół.

(Senator Janusz Konieczny: Może ja odpowiem.)

(Senator Andrzej Jaeschke: Rozumiem, że kolega sprawozdawca odpowie na to pytanie. Dziękuję bardzo.)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, pan senator Konieczny.

Senator Janusz Konieczny:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Pani Senator, art. 15 w pkt 6 mówi wyraźnie, że przepis ust. 1 pkt 1 nie dotyczy zgromadzeń organizowanych przez kościoły i inne związki wy-

(senator J. Konieczny)

znaniowe oraz organizacje religijne działające w obrębie świątyń, budynków kościelnych – w tym wypadku może to być punkt katechetyczny – w innych pomieszczeniach służących organizowaniu i publicznemu sprawowaniu kultu, a także zgromadzeń organizowanych przez organy państwa oraz organy samorządu terytorialnego.

(Senator Dorota Simonides: Czy budynek kościelny to jest kościół, czy te pomieszczenia obok kościoła?)

Jest mowa o budynkach kościelnych, budynek kościelny to jest przecież obiekt kościelny. Nie tylko sam Kościół, bo to jest w ogóle pojęcie szersze, to jest zrzeszenie wiernych. Dziękuję bardzo.

(Senator Dorota Simonides: Dziękuję bardzo.)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, jeżeli nie czuje się pani usatysfakcjonowana, to za chwilę będą się wypowiadali przedstawiciele Biura Bezpieczeństwa Narodowego, a także przedstawiciele rządu i myślę, że do nich będzie można skierować to zapytanie.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była prezydenckim projektem ustawy. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej upoważnił do jego reprezentowania sekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, którego reprezentuje generał brygady pan Tadeusz Bałachowicz.

Prezes Rady Ministrów upoważnił do reprezentowania rządu w sprawie tej ustawy sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniewa Sobotkę.

Zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu pragnę zapytać, czy zaproszeni goście chcą zabrać głos.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka: Nie, ja dziękuję bardzo.)

(Dyrektor w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego Tadeusz Bałachowicz: Nie, wszystko zostało już szczegółowo wyjaśnione przez senatorów sprawozdawców.)

Dziękuję bardzo.

Wobec tego zwracam się do państwa senatorów. Czy państwo senatorowie chcą skierować do naszych gości zapytania?

(Senator Lesław Podkański: Jeśli można, Pani Marszałek.)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Lesław Podkański:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Pani Marszałek, Panie Senator i Panowie Senatorowie! Ja mam dwa pytania do przedstawicieli rządu, którzy są obecni dzisiaj na posiedzeniu.

Pierwsze pytanie jest następujące. Od kilku lat w różnych ogniwach naszej władzy państwowej były prowadzone prace nad tak zwaną ustawą kompetencyjną, która jednoznacznie rozstrzyga relacje, kompetencje, odpowiedzialność wszystkich organów władzy na czas pokoju i na czas wojny. Aktualnie w parlamencie pracujemy nad trzema projektami ustaw: o stanie wojennym, o stanie wyjątkowym i o stanie klęski żywiołowej. Moje pytanie dotyczy tego, co stało się z ustawą kompetencyjną. Jaki jest jej los, czy w ogóle ujrzy światło dzienne? Moim zdaniem, to ona powinna być rozpatrywana jako pierwsza z tych trzech ustaw. Na jakim etapie są prace nad nią? Jeśli jej nie będzie, to dlaczego? A jeśli będzie, to na jakim etapie jest w tej chwili proces przygotowywania ustawy kompetencyjnej?

Drugie pytanie dotyczy już tej ustawy, nad którą debatujemy, czyli ustawy o stanie wyjątkowym. Motywem przewodnim tej ustawy jest zagrożenie bezpieczeństwa obywateli, ale w aspekcie militarnym, terrorystycznym. A ja chciałbym wiedzieć, czy w ogóle rozważany był bądź czy przewidywany jest wariant związany z bezpieczeństwem ekonomicznym obywateli. Jeśli wziąć pod uwagę ujawnione ostatnio przez Główny Urząd Statystyczny dane, z których wynika, że zadłużenie Polski na przykład na koniec grudnia 2001 r. wyniosło ponad 70 miliardów dolarów, co w przeliczeniu na jednego Polaka daje prawie 1816 dolarów, a na rodzinę około 30 tysięcy zł, to nie można nie postawić pytania, czy rząd w ogóle analizuje w tej chwili zagrożenie pod kątem bezpieczeństwa ekonomicznego obywateli. I gdzie jest w związku z tym granica wytrzymałości? Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, kto z zaproszonych gości odpowie na pytanie pana senatora Podkańskiego?

Zapraszam serdecznie pana ministra.

Pan minister Zbigniew Sobotka.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Odpowiadając na pytanie pana senatora Podkańskiego, chcę powiedzieć, że w trakcie dyskusji w komisjach sejmowych nad ustawą o stanie wojennym w dniu wczorajszym zapadła decyzja o nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony, gdzie jasno dzieli się kompetencje konstytucyjne prezydenta, premiera, rządu itd.

(Senator Lesław Podkański: Ale w ustawie o stanie wojennym?)

W ustawie o stanie wojennym dokonuje się delegacji do nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony – tak jest.

(sekretarz stanu Z. Sobotka)

Czy rozpatruje się natomiast zagrożenia wynikające z zagrożenia ekonomicznego państwa i czy wówczas można wprowadzić stan wyjątkowy? Ależ oczywiście, że tak. Jeśli zagrożenie ekonomiczne spowoduje zagrożenie bezpieczeństwa obywateli, to tak. Wiadomo, że jeżeli nastąpi dewaluacja, to będą masowe protesty, nastąpi utrata kontroli nad tym, co się dzieje na ulicy, nastąpi grabież mienia, atak na banki itd., zacznie się to, z czym miała do czynienia Argentyna. W takim wypadku oczywiście przewiduje się wprowadzenie stanu wyjątkowego.

A czy rząd to analizuje? Ja myślę, że rząd analizuje wszelkie możliwe zagrożenia i że te środki tylko wówczas zostaną użyte, jeżeli wystąpi zagrożenie bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa obywateli.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Jak rozumiem, są kolejne pytania.
Bardzo proszę, pan senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo.

Mam pytanie, Pani Marszałek, do przedstawicieli pana prezydenta. Czy nie rozważali państwo takiego zapisu, który dawałby prezydentowi bezpośrednią możliwość wydania rozporządzenia? W art. 3 jest mowa o tym, że prezydent wydaje takie rozporządzenie na wniosek Rady Ministrów. Ale to może być sytuacja nadzwyczajna, a prezydent posiada stosowną instytucję, odpowiedzialną za bezpieczeństwo narodowe.

Pytanie drugie jest takie. Czasami może się tak zdarzyć, aby nigdy się nie zdarzyło, że jest stan klęski żywiołowej – tu mamy już ustawę – i że na tym samym obszarze czy też na terenie całego kraju trzeba ogłosić stan wyjątkowy. Czy między przepisami obu ustaw jest korelacja i nie ma sprzeczności? Nie mam takiej informacji.

I pytanie trzecie, dotyczące kosztów i ewentualnych rekompensat za straty poniesione z tytułu wprowadzenia stanu wyjątkowego. Wiem, że jest czwarta ustawa w tej materii, ale chciałbym wiedzieć, jak przebiegają prace nad nią. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, Panie Generale.

**Dyrektor w Biurze
Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Pytanie dotyczące tego, czy prezydent nie mógłby wydawać rozporządzenia. To rozstrzyga konstytucja. A więc to, czy samodzielnie wyda rozporządzenie, jest jednoznacznie uregulowane i nie ulega wątpliwości.

Trzecie pytanie o straty. Straty na razie nie są jeszcze... To pytanie dotyczyło odszkodowania – komisje sejmowe jeszcze nad tym projektem nie pracują. Wczoraj komisja nadzwyczajna zakończyła prace nad ustawą o stanie wojennym. Ona zostanie skierowana do drugiego czytania i zapewne niedługo rozpoczniemy prace również nad tym projektem.

I drugie pytanie, które dotyczyło relacji między stanem klęski żywiołowej a stanem wyjątkowym. Muszą być przede wszystkim spełnione przesłanki, aby mógł być wprowadzony którykolwiek z tych stanów. Jeśli rzeczywiście któraś z tych przesłanek jest spełniona, taki stan należy wprowadzić. Tu nie ma sprzeczności między poszczególnymi aktami prawnymi. Uważam, że te regulacje nie wykluczają się nawzajem.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję serdecznie.

(Senator Mieczysław Janowski: Czy może być jeden i drugi jednocześnie?)

(Dyrektor w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego Tadeusz Bałachowicz: Tak.)

Sądzę, Panie Senatorze, że część pana pytań, zwłaszcza to jedno, odnosi się do stanu z tych rozwiązań ustawowych, które są przed nami, do tych, które staną się niebawem przedmiotem pracy Senatu.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów, o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą. Przypominam, że połączone komisje będą rozpatrywać tylko te wnioski, które zostały złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

Do głosu zapisała się pani senator Maria Berny.

Bardzo serdecznie proszę.

Senator Maria Berny:

Pani Marszałek! Panowie Ministrowie! Szanowni Państwo!

Mam bardzo ambiwalentne odczucia dotyczące ustawy o stanie wyjątkowym, ponieważ uważam ją za ustawę dotyczącą sytuacji szalenie trudnej, która może się wydarzyć, a równocześnie za ustawę wyjątkowo liberalną.

(senator M. Berny)

We wszystkich zapisach, we wszystkich paragrafach tej ustawy, mamy do czynienia z określeniami „może, może, może”: rząd może ogłosić stan wyjątkowy, wojewoda może wprowadzić pewne ograniczenia. Nigdzie w całej ustawie nie mamy zapisu zobowiązującego te organy do podjęcia działań zmierzających do zapewnienia absolutnej, pewnej, możliwie pewnej w stanie wyjątkowym sytuacji zabezpieczającej interes każdego obywatela. Używam tutaj określenia „każdego obywatela”, ponieważ wydaje mi się to bardzo ważne. Państwo ma obowiązek czuwać nad bezpieczeństwem wszystkich obywateli, niezależnie od ich pochodzenia, narodowości, wyznania religijnego czy pochodzenia społecznego.

Sądzę, że jest rzeczą symptomatyczną, iż prawie wszystkie, a nawet wszystkie komisje zajmowały się w swoich wnioskach art. 20. Zanim przejdę do uwag związanych szczególnie z pkt 3 art. 20, chciałabym jeszcze zwrócić uwagę na to, że mówiąc o konieczności stworzenia bezpiecznej sytuacji obywatelom, musimy pomyśleć o zagrożeniu, co zresztą jest zaznaczone w art. 2 tej ustawy, spowodowanym działaniami terrorystycznymi. Jak wiemy z doświadczenia lat minionych, choć nieodległych, terroryści w swoich działaniach nie poszukują pojedynczego rowerzysty jadącego polną drogą ani pojedynczego człowieka siedzącego spokojnie w domu. Zwykle znajdują dla swoich działań takie miejsca, w których mamy do czynienia z dużymi skupiskami ludzi. Wobec tego ustawa – w moim przekonaniu – niewystarczająco mocno zabezpiecza interesy ludzi, którzy w naszym kraju często się skupiają.

Może byłoby to nawet niezręczne, gdybym mówiła o kościołach, o ludziach, którzy przychodzą na nabożeństwa i znajdują się właśnie w dużych skupiskach, ale niezależnie od tego, czy jest to zręczne, czy niezręczne, chciałabym zauważyć, że szczególnie w Polsce wielkie nabożeństwa są tym, czemu terroryści mogą naprawdę zagrozić.

Sprawa tego rodzaju skupisk nie leży w tej chwili w zasięgu mojego zainteresowania. Chciałabym wrócić do art. 20 pkt 3. Wiem z rozmów, także z obecnymi na sali przedstawicielami rządu, że sprawa wprowadzenia poprawki mniejszości, którą już dzisiaj tutaj referowałam, mogłaby się spotkać z pewnymi zastrzeżeniami, gdyż szkoły duchowne oraz seminaria duchowne są pod inną jurysdykcją i wtedy naruszałibyśmy warunki konkordatu oraz umów pomiędzy państwem polskim a – chyba tak to trzeba określić – państwem watykańskim. Nie będę tutaj mówiła o własnym zdaniu, że nie jest silne państwo, w którym obowiązują różne jurysdykcje – to tylko dygresja.

Wracając do art. 20, chciałabym zwrócić uwagę na to, że jeśli okresowe zawieszanie działalności edukacyjnej szkół, w tym zajęć dydaktycznych, wynika z ko-

nieczności ograniczenia ruchu ludności – bo oczywiście do szkoły trzeba dojechać, przyjechać, podróżować – lub z utrudnionego przemieszczania się osób na skutek ograniczeń komunikacyjnych, o czym mowa w art. 20 ust. 5, wówczas wyłączenie z tego postanowienia szkół duchownych i seminariów duchownych jest uzasadnione, gdyż słuchacze tych szkół są w pełni zinternowani przy szkole. Ale zastanawiam się, dlaczego w takim wypadku nie wyłączono w tym artykule innych szkół skoszarowanych: szkół straży pożarnej, szkół wojskowych itd. Te osoby też nie muszą się przemieszczać.

Wobec tego wychodzę z założenia, że zapis zawarty w pkt 3 jest dyktowany innym celem, a więc uwzględnia zakaz zgromadzeń i wtedy wyłączenie szkół duchownych tłumaczy tylko brak jurysdykcji władz państwowych wobec szkół duchownych, wynikający z ustawy wyznaniowej z 17 maja 1989 r. i z konkordatu. Ale w takim przypadku należałoby pkt 3 w art. 20 rozszerzyć o zapis obligujący władze kościelne do zawieszenia zajęć również w swoich szkołach, ponieważ – jak mówiłam na początku – im również należy zapewnić pełne bezpieczeństwo. Wtedy proponowałabym poprawkę polegającą na tym, żeby w pkt 3 skreślić wyrazy „z wyjątkiem szkół duchownych i seminariów duchownych”, a dodać pkt 3a w brzmieniu: „w szkołach duchownych i seminariach duchownych zajęcia dydaktyczne zawiesza miejscowy ordynariusz diecezjalny, na wniosek właściwego wojewody”. Taki zapis zapewni jednakowe wymagania wobec wszystkich szkół, uczniów i studentów, honoruje ustalenia pomiędzy państwem a kościołem i wreszcie stwarza możliwość ograniczenia zagrożeń.

Dziękuję bardzo. To jest mój wniosek na piśmie.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji?

Bardzo proszę, pan senator Mieczysław Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Pani Marszałek! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Szanowni Przedstawiciele Kancelarii Prezydenta i rządu Rzeczypospolitej!

Chciałbym zgłosić kilka poprawek do tej ustawy, która – w moim przekonaniu – jest ustawą ważną i porządkuje bardzo istotne kwestie.

Pierwsza z tych poprawek dotyczy zapisu, który jest zawarty w art. 3, a wiąże się z zawartością rozporządzenia. Uważam, że w tym rozporządzeniu powinny być także wymienione siły i środki zapewniające przestrzeganie rygorów stanu wojennego. Zapoznawałem się z podobnymi ustawami innych państw.

(senator M. Janowski)

W art. 14 należy dodać zapis, który mówi, że oprócz ograniczeń wolności i praw mogą być nałożone pewne obowiązki na obywateli czy to całego kraju, czy też jego części, która jest objęta wprowadzeniem stanu wyjątkowego. Akt terroru może nastąpić – oby nigdy nie nastąpił – z różnych, wspomnianych przez panią senator, przyczyn i pewne obowiązki trzeba na obywateli nałożyć. Wydaje mi się, że taka dyspozycja powinna się w ustawie znaleźć.

Nadto proponuję, żeby w art. 18 ust. 1 końcowe zdanie mówiące o dowolnej formie przekazania wezwania przez stosowne organy zastąpić zdaniem mówiącym o formie pisemnej, dlatego że w tym artykule w ust. 3 jest mowa o przypadku, gdy osoba wezwana na rozmowę ostrzegawczą nie zgłosi się dobrowolnie na wskazane miejsce. Jeśli chodzi o otrzymanie wezwania, to nie wiem, jak można otrzymać na przykład wezwanie ustne. Kto je potwierdzi? Myślę, że w takich sprawach wezwanie powinno mieć formę pisemną.

Ostatnia poprawka, którą zgłaszam, dotyczy tego, że Polska ratyfikowała odpowiednie karty i pakiety praw, a w związku z tym, wzorem innych państw, jeśli byłby wprowadzony stan wyjątkowy, powinien być o tym poinformowany zarówno sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych, jak i sekretarz generalny Rady Europy. Proszę bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Czy są jeszcze zgłoszenia do dyskusji? Nie ma.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Jednocześnie chcę państwu przypomnieć, że w dyskusji wnioski o charakterze legislacyjnym złożyli: pani senator Maria Berny i pan senator Mieczysław Janowski.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Ze względu na fakt, że senatorowie zgłosili wnioski o charakterze legislacyjnym, chciałabym zapytać, czy przedstawiciel rządu chce ustosunkować się do przedstawionych wniosków?

Bardzo serdecznie proszę, Panie Ministrze.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Poprawka zgłoszona przez panią senator Berny, zdaniem rządu, budzi pewne wątpliwości konstytucyjne. Konstytucja nie zezwala bowiem na ograniczanie w stanie wyjątkowym prawa do swobody wyznania. Przytoczę tutaj art. 233 konstytucji, który mówi, że ustawa określająca zakres

ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu wojennego i wyjątkowego nie może ograniczać wolności i praw określonych w artykułach... i tutaj są przytoczone kolejne artykuły, w tym art. 53 dotyczący sumienia i religii. Rzeczpospolita Polska ma podpisane porozumienie ze Stolicą Apostolską, tak zwany konkordat. Państwo nie może ingerować w nauczanie Kościoła. Nie chcielibyśmy się narażać na tego typu zarzut. Ponadto inne ustawy – jest około piętnastu ustaw regulujących stosunek państwa do różnych kościołów – jasno określają wzajemne relacje. Przytoczę tylko jedną z ustaw, a mianowicie ustawę o stosunku państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, w której w rozdziale 1 w art. 2 jest mowa o tym, że Kościół rządzi się w swych sprawach własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami.

Pani senator użyła tutaj argumentu mówiącego o zagrożeniu terrorystycznym. Trudno się nie zgodzić z tym, że gdyby w przypadku ataku terrorystycznego był wprowadzony stan wojenny, niewątpliwie zagrożone byłyby duże skupiska ludzkie. Niemniej te kwestie, o których wcześniej mówiłem, a mianowicie pewne zobowiązania i regulacja konstytucyjna, nie pozwalają rządowi opowiedzieć się wprost za tą poprawką.

Czy siły i środki powinny być określone w ustawie o stanie wyjątkowym? Jak już mówił przedstawiciel pana prezydenta, istnieje także czwarta ustawa, nad którą będzie obradował Sejm, a później Senat, a mianowicie ustawa o wyrównywaniu strat po wprowadzeniu ustaw: po pierwsze, o stanie klęski żywiołowej, po drugie, o stanie wyjątkowym i po trzecie, o stanie wojennym. W czwartej ustawie będą zapisane te regulacje.

Jeśli chodzi o zobowiązania międzynarodowe Polski, o przynależność do pewnych organizacji, Rady Europy, Organizacji Narodów Zjednoczonych, o powiadomienie o wprowadzeniu stanu wyjątkowego sekretarza generalnego i innych ważnych władz, to chcę powiedzieć, że są one zapisane w ustawie o stanie wojennym, bo tylko wprowadzenie stanu wojennego obliguje nas do informowania na forum międzynarodowym o tego rodzaju decyzjach. Jest to dokładnie zapisane w ustawie o stanie wojennym.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

W trakcie dyskusji zostały zgłoszone wnioski o charakterze legislacyjnym, a więc zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu proszę Komisję Ustawodawstwa i Praworządności, Komisję Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej o ustosunkowanie się do przedstawionych w toku debaty nad tym punk-

(wicemarszałek J. Danielak)

tem wniosków i przygotowanie wspólnego sprawozdania w tej sprawie.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia, czyli w dniu jutrzejszym.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na dwudziestym posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2002 r. Do Senatu została przekazana 26 kwietnia 2002 r....

W tym miejscu chciałabym serdecznie podziękować przedstawicielom rządu, którzy uczestniczyli w obradach nad poprzednim punktem.

Marszałek Senatu w dniu 29 kwietnia, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy został zawarty w druku nr 106, a sprawozdania komisji w drukach nr 106A i 106B.

Proszę sprawozdawcę Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia panią senator Krystynę Sienkiewicz o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Krystyna Sienkiewicz:

Dziękuję.

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Z upoważnienia i w imieniu senackiej Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia rekomenduję Wysokiej Izbie przyjęcie bez poprawek ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, uchwalonej przez Sejm w dniu 26 kwietnia bieżącego roku. Sprawozdanie zawarte jest w druku nr 106A. Komisja zgodnie ze swoim przedmiotowym zakresem działania na posiedzeniu w dniu 14 maja rozpatrzyła tę ustawę, zapoznając się z przepisami szczegółowymi.

Ustawa zawiera szereg zmian, dokładnie dziesięć. Między innymi rozszerza zakres podmiotowy nowelizowanej ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu poprzez objęcie jej przepisami także cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub będących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Prawo to dotyczy podejmowania i wykonywania pracy bez zezwolenia, zgodnie z zasadą wzajemności. Jest to jedna z ustaw, a takich jeszcze bardzo wiele będziemy rozpatrywać, dostosowujących nasze prawo do prawa obowiązującego w zjednoczonej Piętnastce, ku której zmierzamy.

Ustawa ta rozszerza również kompetencje ministra właściwego do spraw pracy, przyznając mu rolę łącznika z unijnym systemem świadczeń dla bezrobotnych, oraz rozszerza kompetencje samorządu wojewódzkiego i powiatowego dotyczące swobodnego przepływu pracowników oraz przyznawania cudzoziemcom stosownych świadczeń, na przykład szkoleń.

Druk nr 106 zawiera dziesięć zmian, nie będę więc nadużywała czasu Wysokiej Izby i omawiała każdej z osobna, tylko ograniczę się do dwóch, niestety, dość rozbudowanych konkluzji.

Konkluzja pierwsza. Jest to ustawa dostosowująca polskie prawo do przepisów Unii Europejskiej, zgodna z przyjętym przez rząd Narodowym Programem Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej, chodzi o priorytet drugi mówiący o swobodnym przepływie osób, i wyrażonym stanowiskiem negocjacyjnym Polski, chodzi o obszar „Swobodny przepływ osób”. To tyle porządkującej konkluzji, która znalazła swoje odzwierciedlenie w protokole szesnastego posiedzenia Parlamentarnej Komisji Wspólnej Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej, która odbyła się 4 grudnia 2001 r. w Brukseli.

Konkluzja druga, chyba istotniejsza. Ustawa zawiera zupełnie precedensowy przepis dotyczący jej wejścia w życie – jest to art. 2 – odwołujący się do innej ustawy o charakterze horyzontalnym, czyli do innej, nieistniejącej jeszcze nawet w projekcie ustawy.

Według opinii Biura Legislacyjnego Senatu – zapoznałam się również z opinią odpowiedniego biura Sejmu – jest to zgodne z polską techniką legislacji. Takie rozwiązanie było podyktowane nie tylko potrzebą harmonizacji przepisów z przepisami Unii Europejskiej, ale także potrzebą zachowania symetrii czy ekwiwalentności rozwiązań dotyczących spraw zatrudnienia i dostępu do świadczeń społecznych z tytułu zatrudnienia i bezrobocia. Ponieważ te kwestie nie są jednoznacznie rozwiązane we wszystkich krajach i nie wiadomo do końca, jaka będzie liczba krajów przyjętych do Unii Europejskiej, nie można było teraz uregulować tego w ustawie nowelizowanej, tylko trzeba było odesłać zapisem jednej ustawy do rozwiązań drugiej ustawy.

W trakcie posiedzenia komisji senatorowie uzyskali wyjaśnienia przedstawiciela rządu, obecnego tu zresztą pana ministra, iż przepis ten będzie zapobiegał nierównoprawnemu traktowaniu naszych obywateli przez państwa członkowskie Unii Europejskiej w ciągu siedmioletniego okresu przejściowego, zapisanego w czasowo zamkniętym obszarze negocjacyjnym „Swobodny przepływ osób”.

Jak wynika z deklaracji poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej, będzie to różny okres stosowania tegoż zakazu przepływu osób bądź zgody na przepływ osób. Na razie z tego zaka-

(senator K. Sienkiewicz)

zu rezygnują – przynajmniej takie są deklaracje – cztery kraje. Stąd też niemożliwe jest wpisanie do rozpatrywanej dziś ustawy terminu jej wejścia w życie bez skonkretyzowania w innej ustawie, do której odwołuje się art. 2, przepisów wprowadzających w życie postanowienia ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Dlatego też, jak już zaznaczyłam na wstępie, w imieniu Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia rekomenduję Wysokiej Izbie przyjęcie ustawy sejmowej bez poprawek w stosownej uchwale Senatu. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Bardzo proszę sprawozdawcę Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej panią senator Dorotę Simonides o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Dorota Simonides:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Jak już powiedziała pani senator Sienkiewicz, jest to nowelizacja ustawy, której głównym celem jest dostosowanie polskiego prawa do prawa Unii Europejskiej. Nowela obejmuje dziesięć zmian. Chciałabym zwrócić uwagę na nieco inne punkty.

Mianowicie, po pierwsze, rozszerzamy podmiot ustawy na cudzoziemców. Kiedy będziemy członkami Unii Europejskiej, dużo więcej cudzoziemców będzie mogło, na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 2, bez ograniczeń wjechać do Polski, zamieszkać tu, pracować etc.

Zmiana druga mówi, że minister będzie po prostu prowadził system koordynacji świadczeń dla bezrobotnych i będzie pewnego rodzaju organem koordynującym sprawę świadczeń dla bezrobotnych między Polską a krajami Unii Europejskiej.

Dalsze zmiany dotyczą kompetencji urzędów wojewódzkich, a nawet powiatowych. Pani sprawozdawczyni nie wspomniała, że będzie to kosztowało około 15 milionów, jako że trzeba zatrudnić dziewięćdziesiąt osób w urzędach wojewódzkich i w urzędach powiatowych oraz jakieś czterdzieści – niektórzy mówią, że dziesięć – w urzędach centralnych.

Najważniejsze w tej ustawie, co warto podkreślić, jest to, że nie tylko przyjeżdżać do nas będą mogli wszyscy cudzoziemcy, ale też że polscy bezrobotni, członkowie polskich rodzin będą mogli korzystać z takiego przywileju i także wyjeżdżać.

Na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej szeroko przedyskutowaliśmy wszystkie te punkty, wysłuchaliśmy przedsta-

wicieli rządu, Biura Legislacyjnego i postanowiliśmy ten projekt przyjąć bez zmian. To wszystko.

Czy mogę dodać jedno słowo od siebie, skoro już tu stoję?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, Pani Senator, skoro pani już tu stoi, bardzo proszę.

Senator Dorota Simonides:

Teraz nie wypowiadam się już jako senator sprawozdawca.

Po dokładnym zapoznaniu się ustawą mam pewną wątpliwość legislacyjną, którą pozwoliłam sobie zgłosić na piśmie jako poprawkę, o czym już wspomniała pani senator. Otóż, proszę państwa, chodzi o to, że w art. 2 mówi się: „Ustawę stosuje się od dnia, który zostanie ustalony w odrębnej ustawie określającej terminy wejścia w życie przepisów dostosowujących polskie prawo do prawa Unii Europejskiej”, a w art. 3 mówi się: „Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej”. A więc sprawa wygląda tak: wchodzimy do Unii i ustawa obowiązuje, ale ta tak zwana wzajemność, czyli zapis art. 2, w ogóle nie obowiązuje, bo tej wymienionej ustawy jeszcze nie ma i nie wiemy, co w niej będzie.

Dlatego też w mojej poprawce proponowałabym skreślenie art. 2, a art. 3 otrzymałby brzmienie: „Ustawa wchodzi w życie na zasadach i w terminie określonym w odrębnych przepisach”, dlatego że nie wiemy, co będzie w tych przepisach. Przyjmujemy właściwie, powiedziałabym, receptę na wszystkie choroby, o których nic jeszcze nie wiemy. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

To było trochę więcej niż słowo, powiedziałabym nawet, że to było trochę więcej niż kilka zdań, no ale już się stało.

Zgodnie z art. 44 ust. 5 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do dyskusji senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatorów sprawozdawców.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie sprawozdawcy? Nie ma zgłoszeń.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister pracy i polityki społecznej. Jest dzisiaj z nami pan minister Andrzej Zdebski.

Zgodnie z art. 50 Regulaminu Senatu pragnę zapytać obecnego tu pana ministra, czy chce zabrać głos i przedstawić stanowisko rządu w sprawie rozpatrywanej ustawy.

(wicemarszałek J. Danielak)

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski: Ewentualnie do tej poprawki.)

A, to później, Panie Ministrze.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski: To dziękuję bardzo.)

A więc za chwilę.

Być może ktoś z państwa senatorów chce zwrócić się z zapytaniem do pana ministra.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Marek Balicki:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Chciałbym zwrócić się do pana ministra z zapytaniem o stosunek rządu do brzmienia art. 2 i 3 w przedłożeniu sejmowym, czyli w uchwalonej przez Sejm ustawie.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dobrze. Rozumiem, że za chwilę będziemy kierować te pytania. Liczymy na odpowiedź pana ministra.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów, o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców, a przede wszystkim o obowiązku składania podpisanych wniosków o charakterze legislacyjnym do marszałka Senatu. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą.

Przypominam, że połączone komisje będą rozpatrywać tylko te wnioski, które zostaną złożone do zamknięcia dyskusji na piśmie do marszałka Senatu.

Nikt z państwa senatorów nie wpisał się do dyskusji, a wniosek o charakterze legislacyjnym złożyła pani senator Dorota Simonides.

(Senator Marek Balicki: Pani Marszałek...)

Rozumiem, że pan senator Balicki chce zabrać głos w dyskusji.

(Senator Marek Balicki: Nie, w sprawie formalnej, Pani Marszałek.)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Marek Balicki:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Przed chwilą zadałem pytanie o stosunek rządu do ustawy uchwalonej przez Sejm i do brzmienia art. 2 i 3, a nie o stosunek do poprawki. Nie otrzymałem jednak odpowiedzi.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dobrze. Za chwilę poprosimy pana ministra o udzielenie odpowiedzi, o ustosunkowanie się do

wniosków legislacyjnych, które były przedstawiane bądź przez komisję...

(Senator Marek Balicki: Ale mi nie chodziło o wniosek, tylko o ustawę.)

Rozumiem. Ale czy będzie pan, Panie Senatorze, usatysfakcjonowany, jeżeli za chwilę, po dyskusji, poprosimy pana ministra, żeby odniósł się do pytań?

(Senator Marek Balicki: Tak jest.)

Dziękuję.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

W tym miejscu chciałabym poprosić pana ministra o ustosunkowanie się do przedstawionego wniosku legislacyjnego, jak również do pytania pana senatora Balickiego.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Myszę, że mogę spróbować połączyć odpowiedź na pytanie pana senatora Balickiego z ustosunkowaniem się do propozycji poprawki pani senator Simonides.

Chciałbym powiedzieć, że zapisy dotyczące wejścia w życie i stosowania jednej z kilku tak zwanych ustaw europejskich są dość podobne, chociaż w przypadku ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu jest ten element wyjątkowy związany z okresami przejściowymi i z trudną dzisiaj do określenia relacją: okresy przejściowe a państwa członkowskie. Takie relacje mogą być różne. I to jest ta różnica. My mamy inne ustawy, które też odnoszą się do okresów przejściowych, ale tam okres przejściowy jest znany. Chcę też powiedzieć, że rząd podtrzymuje zapis, który był w przedłożeniu sejmowym, dlatego że chodzi o oddzielenie stosowania ustawy od wejścia jej w życie. Zresztą ta kwestia również była wielokrotnie dyskutowana. Tu posiłkujemy się stanowiskiem Komitetu Integracji Europejskiej i pewnymi zapisami prawa międzynarodowego dotyczącymi stosowania prawa wtórnego Unii Europejskiej. Tak więc ustawa powinna wejść w życie z dniem uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej, bo taki jest wymóg. My po prostu mamy obowiązek zamykać pewne obszary prawa, musimy w momencie wejścia do Unii, uzyskania członkostwa, mieć przyjęte takie ustawodawstwo. I to ewidentnie rozstrzyga ten art. 3. Tak więc mamy ustawę, mamy zmiany, które wchodzi w życie. Czymś innym jest jednak jej stosowanie. Nie potrafimy w dniu zamykania całości negocjacji i podpisywania traktatu akcesyjnego powiedzieć, jakie będą dokładnie te okresy przejściowe. To będzie uzgadnianie jakby na samym końcu. Stąd propozycja rządu, ażeby jedna ustawa określała terminy wej-

(wicemarszałek J. Danielak)

ścia w życie poszczególnych ustaw europejskich. I stąd to rozbieżność.

Zapis, który proponuje pani senator Simonides, będzie szedł w zupełnie inną stronę. On, jeśli dobrze zrozumiałem, po prostu już w tej ustawie określi moment stosowania tej ustawy, a tego de facto dzisiaj określić nie możemy, bo nie możemy powiedzieć, jak to będzie wyglądało w wypadku różnych państw. Ta sytuacja jest dość skomplikowana. Któraś z pań chyba wspominała, że są takie państwa, w których być może nie będzie okresów przejściowych. Być może tak jest, ale my dzisiaj też tego nie wiemy. Stan negocjacji jest tak zmienny, że nawet gdybym został dzisiaj zapytany, które państwa są skłonne zrezygnować z okresów przejściowych, to nie mógłbym na to pytanie odpowiedzieć, nie umiem bowiem powiedzieć, jak na dzień dzisiejszy wyglądają stanowiska poszczególnych państw, bo one się zmieniają. Stąd taki zapis oddzielający dzień wejścia ustawy w życie od dnia jej stosowania. Po prostu nie możemy jakby połączyć tego w jednym zapisie. Dlatego rząd opowiada się, zgodnie zresztą z sugestiami Komitetu Integracji Europejskiej, za takimi zapisami, jakie przyjęto w przedłożeniu sejmowym.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Dorota Simonides:

Ja mam, Panie Ministrze, takie pytanie: jak jest w tym wypadku z zasadą wzajemności? Czy ci cudzoziemcy od razu będą do nas przyjeżdżać do pracy, a nasi ludzie będą czekać siedem, cztery, dwa lata, aż zezwoli im się na wjazd?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski:

Pani Senator, tu wchodzimy już w kwestie prawne. W samej Unii zasady wzajemności się nie stosuje, tam się stosuje prawo wspólnotowe. Prawo wspólnotowe ma pierwszeństwo przed prawem międzynarodowym. Czymś innym jest zasada wzajemności, a czymś innym jej stosowanie, a tu chodzi właśnie o ten moment derogacji ustawy. I tu jest właśnie taki przypadek, że to będzie niejako zasada wzajemności, czyli okres przejściowy będzie działał jakby w obie strony, chociaż z punktu widzenia prawa wspólnotowego to nie jest stosowanie zasady wzajemności. Niestety, to jest taka konstrukcja.

(Senator Dorota Simonides: Czyli to jest ten art. 2?)

To jest art. 2, tak. To jest art. 2.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Ja mam wobec tego teraz pytanie adresowane do pani senator.

Czy po tym wystąpieniu pana ministra nie wycofa pani swojego wniosku legislacyjnego? Bo jeśli nie, to za chwilę, z uwagi na ten wniosek legislacyjny, będziemy zwoływać posiedzenie komisji.

(Senator Dorota Simonides: To go wycofuję.)

Bardzo bym prosiła, żeby pani to oficjalnie, wyraźnie wyartykułowała.

Senator Dorota Simonides:

Tak, wycofuję swój wniosek.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję serdecznie.

Dziękuję panu ministrowi.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Andrzej Zdebski: Dziękuję.)

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu, czyli w dniu jutrzejszym w godzinach rannych.

Panie Senator i Panowie Senatorowie, z uwagi na nieobecność w tej chwili na sali obrad przedstawiciela Ministerstwa Gospodarki, który przebywa aktualnie na posiedzeniu sejmowym, ogłaszam przerwę do godziny 15.00.

(Przerwa w obradach od godziny 14 minut 16 do godziny 15 minut 30)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Wznawiam obrady.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na dwudziestym pierwszym posiedzeniu w dniu 8 maja tego roku. Do Senatu została przekazana w dniu 9 maja tego roku. Marszałek Senatu w dniu 9 maja tego roku, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 108, a sprawozdania komisji w drukach nr 108A i 108B.

(wicemarszałek K. Kutz)

Proszę sprawozdawcę Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych senatora Andrzeja Chronowskiego o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Andrzej Chronowski:

Panie Marszałku! Państwo Senatorowie!

8 maja 2002 r. Sejm uchwalił ustawę o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Jednocześnie pragnę poinformować, iż ta ustawa została do Sejmu skierowana w trybie pilnym, czyli w trybie art. 123 ust. 1 Konstytucji RP. Z kolei Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych poddała ją dokładnej analizie 14 maja 2002 r. Pragnę przedstawić sprawozdanie z posiedzenia tej komisji. Jest ono zawarte, jak już powiedział pan marszałek, w druku nr 108A.

Polska Agencja Rozwoju Regionalnego jako fundacja, proszę państwa, powstała w czerwcu 1993 r. i właściwie główne zadania, które wykonywała, mieściły się w ramach umowy z Komisją Europejską. Były to różnego rodzaju programy pharowskie, między innymi program „Odbudowa” dotyczący również usuwania skutków powodzi. Tych zrealizowanych programów było około dwóch tysięcy. Statut fundacji bardzo wyraźnie zakładał, że zakończy ona działalność wtedy, kiedy zostaną spełnione zadania statutowe. One, jak wiadomo, nie zostały spełnione. Poza tym, ponieważ brakowało środków, planowało się – i to jakby staje się faktem – że z trzech różnych agencji, między innymi z tej fundacji, powstanie nowa, właśnie Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. A więc nie jest to właściwie likwidacja, a po prostu fuzja, połączenie w jedną całość trzech podmiotów. Ma się to stać 31 maja, po uchwaleniu przez nas tej ustawy.

Na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych pojawiły się wątpliwości zawarte zresztą w opinii Biura Legislacyjnego. W posiedzeniu tym uczestniczyła pani minister Małgorzata Okońska-Zaremba, która wyjaśniała, że akurat te sprawy nie dotyczą fundacji Polska Agencja Rozwoju Regionalnego. Zresztą wszyscy senatorowie się z tym zgodzili.

Kolejną sprawą – to może taka ciekawostka – którą senatorowie się interesowali, była kwestia, o ile zmniejszy się stan zatrudnienia w tej agencji. Mogę przypomnieć, że 31 marca do tej agencji przystąpiła Agencja Techniki i Technologii, a 31 maja przystępuje do niej właśnie Polska Agencja Rozwoju Regionalnego. W samej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości było około siedem-

dziesięciu pracowników, a w pozostałych dwóch – po czterdziestu. W sumie z około stu pięćdziesięciu pracowników, jak łatwo policzyć, ma pozostać summa summarum około stu, stu dwudziestu pracowników. Są to słowa pani minister.

Oczywiście wątpliwości niektórych senatorów budziła też sprawa, czy w sposób niezakłócony będą realizowane odpowiednie programy, zgodnie z porozumieniem z Komisją Unii Europejskiej. Komisja Unii Europejskiej, jak oświadczyła pani minister, została o tym poinformowana i nie zgłosiła sprzeciwu. Po stronie polskiej leży oczywiście wywiązanie się ze wszystkich zadań – jest to kwestia wykorzystania środków unijnych. Myślę, że dlatego też ta ścieżka jest pilna. Liczymy na to, że rząd, biorąc odpowiedzialność za połączenie tych agencji w Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, zdąży wykorzystać te środki zgodnie z prawem i dla dobra różnego rodzaju instytucji.

Mogę powiedzieć jeszcze tyle, Szanowni Państwo Senatorowie, że w głosowaniu wszyscy senatorowie poparli te rozwiązania, nie wprowadzając żadnych poprawek. W związku z tym jest prośba w imieniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, aby Wysoki Senat raczył przyjąć tę ustawę bez poprawek. Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę sprawozdawcę Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej senatora Zbigniewa Zychowicza o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej zarekomendować Wysokiej Izbie przyjęcie bez poprawek ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Ustawa z dnia 8 maja jest kolejnym elementem działań rządu mających na celu ograniczenie liczby agencji rządowych, ich konsolidację i usprawnienie ich pracy. Uchwalona ustawa likwiduje powołaną do życia – jak mówił mój poprzednik, pan senator Chronowski – w 1993 r. Polską Agencję Rozwoju Regionalnego. Zadania dotychczas przez nią realizowane przejmie utworzona na mocy ustawy z dnia 9 listopada 2000 r., a więc już istniejąca, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Obie agencje – godzi się o tym wspomnieć – realizują głównie zadania z zakresu działania ministra gospodarki, z tym że na mocy obecnej no-

(senator Z. Zychowicz)

welizacji Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości przejmie również część zadań resortu ministra właściwego do spraw pracy.

Polska Agencja Rozwoju Regionalnego jest agencją wdrażającą dwie edycje programu Phare – o tym również częściowo była już mowa – mianowicie program Phare 2002 w zakresie spójności społecznej i gospodarczej, co obejmuje wszystkie komponenty, oraz program Phare 2001, w przypadku którego likwidowana agencja pełni funkcję agencji wdrażającej projekty infrastrukturalne oraz dotyczące małych i średnich przedsiębiorstw w części dotyczącej funduszu dotacji inwestycyjnych.

Należy do tego dodać, iż PARR, czyli Polska Agencja Rozwoju Regionalnego, jest agencją wdrażającą program przeciwdziałania skutkom powodzi w ramach programu Phare 2001 pod nazwą „Odbudowa II” w kwocie 15 milionów euro. Łącznie – to bardzo istotna informacja – Polska Agencja Rozwoju Regionalnego zaangażowana jest w realizację europejskich programów pomocy finansowej na kwotę ponad 300 milionów euro.

Fakt, że te programy są niedostatecznie intensywnie realizowane, stał się jednym z powodów podjęcia inicjatywy rządu zmierzającej do likwidacji tejże agencji. Rząd informuje – czerpię te informacje z sejmowego wystąpienia podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki, pani minister Małgorzaty Okońskiej-Zaremby – iż mamy do czynienia z bardzo niskim stopniem zaawansowania wdrażania wyżej wymienionych środków pomocowych oraz że istnieje zagrożenie co do wykorzystania tych środków.

A więc, proszę państwa, w momencie naszych intensywnych zabiegów o członkostwo w Unii Europejskiej taka informacja paraliżuje negocjatorów, a u wszystkich parlamentarzystów powinna wywołać poczucie wielkiego dyskomfortu psychicznego. Dodatkowa okoliczność, polegająca na złożeniu przez członków zarządu fundacji – o czym mówił już pan senator Chronowski – rezygnacji z pełnionych funkcji, sprawiła, że realizacja ustawowych zadań Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w tym momencie stała się wręcz niemożliwa. Oto powody rządowej inicjatywy legislacyjnej.

W celu przystosowania Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – istniejącej, jak wiadomo, już od 2000 r. – do realizacji zadań przypisanych Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego konieczna staje się nowelizacja ustawy o Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Nowelizacja ta potrzebna jest również ze względu na realizację przez tę agencję czy przez rząd polski zadań wynikających z funkcjonowania Europejskiego Funduszu Społecznego, który obejmie również Polskę.

Na mocy tej nowelizacji powiększa się więc zakres zadań i celów Polskiej Agencji Rozwoju

Przedsiębiorczości oraz narzędzi i środków finansowych niezbędnych do ich realizacji. Posłużę się najbardziej istotnymi przykładami zapisów gruntownie zmieniających obecną ustawę o Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

W art. 4 do istniejących już zadań dodaje się rozwój regionalny – jest to pkt 3, arcyważny, bo oznacza on konsumowanie niemalże całości zadań realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Regionalnego – oraz tworzenie nowych miejsc pracy, przeciwdziałanie bezrobociu i rozwój zasobów ludzkich.

W art. 6 ustawy nowelizowanej mamy wymieniony obszerny katalog form realizacji zadań, w tym pożyczki, dopłaty oraz dotacje dla podmiotów prawa handlowego, organizacji pozarządowych i samorządów. Wymaga to, rzecz jasna, szybkiego wydania rozporządzeń wykonawczych regulujących tę kwestię, o czym mowa w art. 6 ust. 4 ustawy nowelizowanej, co – jak sądzę – nastąpi dość szybko, bo jest to warunek powodzenia misji, którą mamy zamiar realizować poprzez tę nowelizację.

Istotne zmiany są wprowadzane również w przepisach określających kreację organów zarządzających agencji, czyli zarządu i rady nadzorczej. Prezesa powołuje minister gospodarki, ale po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw pracy, czego nie było w poprzedniej regulacji. Wyboru dokonuje spośród dwóch kandydatów przedstawionych przez radę, wyłonionych w drodze konkursu. Jest to egemplifikacja roli ministra właściwego do spraw pracy w nowym kształcie agencji mającej na celu właśnie wspieranie przedsiębiorczości.

Wreszcie ulega rozszerzeniu skład rady – z dziewięciu do jedenastu członków. I tu istotne novum: trzech członków tejże rady ma być mianowanych przez ministra gospodarki na wniosek ministra właściwego do spraw pracy. Będą również zasiadać w składzie rady trzech przedstawicieli ogólnopolskich organizacji zrzeszających organizacje przedsiębiorców oraz przedstawicieli... Nie, przepraszam, jeden przedstawiciel. Jest to uwzględnienie postulatu tych, którzy cały czas argumentowali, że powinien być wyraźny ślad tego, iż ta agencja będzie się zajmować również rozwojem regionalnym. A więc znalazło się tutaj rozwiązanie, na mocy którego przedstawiciel Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, na wniosek współprzewodniczącego tejże komisji, wybrany spośród kandydatów przedstawionych przez marszałków województw, będzie również członkiem rady. Jest to bardzo ważne rozwiązanie, jako że marszałkowie poprzez liczne narzędzia, w tym tak ważną regulację jak ustawa o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, odpowiadają za rozwój regionalny. A więc przedstawiciel marszałków również będzie zasiadał w tym gronie.

Według resortu gospodarki, ta nowelizacja ma przynieść również oszczędności w kwocie około 2 mi-

(senator Z. Zychowicz)

lionów zł, nadto rozwiązuje kwestie dotyczące pewnych dylematów związanych ze sprawami pracowniczymi. Otóż wszyscy przechodzą do nowej instytucji, a później stosuje się przepisy kodeksu pracy.

A zatem raz jeszcze powtórzę: Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej rekomenduje państwu przyjęcie tej ustawy bez poprawek. Dziękuję uprzejmie.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję senatorowi sprawozdawcy.

Zgodnie z art. 44 ust. 6 regulaminu zanim przystąpimy do dyskusji, każdy z senatorów ma prawo skierować trwające nie dłużej niż minutę pytanie do senatorów sprawozdawców.

Ponieważ jest ich dwóch, proponuję żeby odpowiadali z miejsc.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby o coś zapytać naszych sprawozdawców?

Bardzo proszę, senator Romaszewski.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Nie do końca wiem, czy chcę o to zapytać sprawozdawców, czy panią minister. Mam dwa pytania, i to dosyć proste.

Prosiłbym, po pierwsze, o sprecyzowanie założeń Europejskiego Funduszu Społecznego, bo to rzutuje na taką sprawę: dlaczego fundusz społeczny jest włączany do kwestii bezpośrednio i wyłącznie dotyczących agencji, która ma w swojej nazwie tylko przedsiębiorczość.

I po drugie, dlaczego dysponując Europejskim Funduszem Społecznym, w ogóle nie uwzględniono w składzie rady fundacji związków zawodowych. To rzeczywiście pasuje do przedsiębiorczości, bo mówimy o technologii, o tego rodzaju rzeczach. Jeśli jednak wkraczamy w kwestie społeczne, to pozbywanie się związków zawodowych wygląda dosyć nieładnie. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Panie Senatorze, do kogo pan adresuje to pytanie?

(Senator Zbigniew Romaszewski: Do tych trzech osób. Nie wiem, kto zechce odpowiedzieć.)

Na razie do dwóch.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Tak, do dwóch.)

Ale do którego ze sprawozdawców?

(Senator Zbigniew Romaszewski: Może poproszę pana senatora.)

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Dziękuję.

Panie Marszałku, Wysoka Izbo, Panie Senatorze! Otóż w art. 4 nowelizowanej ustawy o likwidacji

cji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, w jego nowym brzmieniu, mówi się, iż agencja realizuje zadania z zakresu administracji rządowej, które zostały określone dla niej w programach rozwoju gospodarki, w szczególności w zakresie wspierania, po pierwsze, rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, po drugie, eksportu, po trzecie, rozwoju regionalnego, po czwarte, wykorzystania nowych technik i technologii, po piąte, tworzenia nowych miejsc pracy, przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich. Pkty 1 i 5 dotyczą tego funduszu, o który pytał pan senator, który to fundusz, zarządzany politycznie, rzekłbym, przez ministra właściwego do spraw pracy, będzie aplikowany, wdrażany przez tę nową agencję czy raczej agencję w nowym, rozszerzonym kształcie.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Przepraszam bardzo, ale może to uściślijmy. Bo jest tutaj napisane „w programach rozwoju gospodarki”. Czy Europejski Fundusz Społeczny jest programem? Czy można go zaliczyć do programów rozwoju gospodarki, czy też może on być szerszy i dotyczyć czego innego? Bo tak skupiliśmy się na tej gospodarce, że przestaliśmy dostrzegać problemy społeczne.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Ja mogę mówić tylko o tym komponencie, który dotyczy tejże agencji, a więc o małych i średnich przedsiębiorstwach oraz tworzeniu nowych miejsc pracy, przeciwdziałaniu bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich. Ale sądzę, że zakres stosowania funduszu jest szerszy, więc w niektórych innych obszarach życia społecznego też będzie można z niego korzystać.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Panie Senatorze, za chwilę będzie mógł na to odpowiedzieć sam pan minister, więc niech się pan nie niecierpliwi, jeśli pana nie zadowala ta odpowiedź.

Senator Wielowieyski prosi o głos. Proszę bardzo.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Usłyszeliśmy w sprawozdaniu, że mamy uzyskać około 2 milionów zł oszczędności dzięki połączeniu tych dwóch agencji. Chciałbym się dowiedzieć, ile będzie zwolnień i ilu ludzi straci pracę wskutek połączenia tych dwóch agencji.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz

Do kogo pan senator kieruje to pytanie?

(Senator Andrzej Wielowieyski: I do senatora sprawozdawcy, i do rządu. W każdym razie od kogoś chciałbym uzyskać odpowiedź.)

Do którego ze sprawozdawców, bo jest ich dwóch?

(Senator Andrzej Wielowieyski: Proszę bardzo o odpowiedź pana senatora.)

Bardzo proszę, Senatorze, do pana.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Panie Senatorze, mogę tylko przypuszczać, że w pierwszym rzędzie dotyczyć to może zarządu likwidowanej fundacji oraz rady nadzorczej, a więc jest to w sumie kilkanaście osób, taką oszczędność to może przynieść w skali roku. Ale to są tylko moje przypuszczenia, jakkolwiek, wydaje mi się, racjonalne.

(Senator Andrzej Chronowski: Jeśli można, Panie Marszałku.)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo.

Senator Andrzej Chronowski:

Zwracałem na to uwagę w trakcie sprawozdania, jako że to pytanie padło na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych. Te oszczędności rzeczywiście byłyby głównie wskutek zwolnień pracowników. Zwracałem uwagę na agencję techniki. Odpowiedź pani minister była taka, że pracowało tam czterdziestu pracowników, w Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego także czterdziestu i w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości siedemdziesięciu, summa summarum to jest stu pięćdziesięciu pracowników. Jeżeli ma zostać około stu, stu dwudziestu pracowników, to ofert pracy może nie dostać około trzydziestu, czterdziestu pracowników. Przy najmniej tak to było przedstawiane na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Czy to jest pytanie do kogoś, czy informacja?

Senator Andrzej Chronowski:

To jest jakby uzupełnienie kwestii, skąd te 2 miliony zł oszczędności. Ja nie wymieniłem, Panie Marszałku...

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Zaraz będzie dyskusja, będzie pan mógł zabrać głos w tej sprawie.

Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zadać pytanie naszym sprawozdawcom? Nie widzę chętnych.

W związku z tym przypominam, że rozpatrywana ustawa była pilnym projektem rządowym. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac mamy u nas pana sekretarza stanu Andrzeja Szarawarskiego z Ministerstwa Gospodarki.

Witam pana, Panie Ministrze.

W tej chwili, według mojej pamięci, są jakby te same dwa pytania, które były kierowane pośrednio do pana, a w tej chwili są już adresowane bezpośrednio. W związku z tym zapraszam pana do naszej mównicy, aby mógł pan na wstępie ustosunkować się do tych dwóch pytań.

Pragnę jeszcze zapytać, zanim pan będzie odpowiadał na te pytania, czy w ogóle pan jako przedstawiciel rządu chce podzielić się swoim stanowiskiem w sprawie ustawy. Bardzo by nam zależało.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Andrzej Szarawarski:**

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Bardzo krótko odpowiem na dwa pytania, jako że wydaje mi się, iż temat związany z powołaniem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i likwidacją Agencji Techniki i Technologii oraz Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego jest sprawą dosyć jasną i nie budzi wielu wątpliwości.

Pierwsza kwestia to są fundusze społeczne. Oczywiście to bardzo się wiąże z działalnością Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ponieważ gros instrumentów w tych funduszach skierowane jest na walkę z bezrobociem, na przeszkolenia pracowników; te fundusze finansują jakby budowę nowych miejsc pracy, wspierają przede wszystkim sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Zadania tego funduszu dość ściśle pokrywają się więc z zadaniami Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. I oczywiście nie ma tu mowy o eliminacji związków zawodowych. Skład rady agencji, a także funkcjonowanie różnych komisji wspólnych nie jest jakby próbą eliminacji związków, a raczej próbą poszerzenia dialogu i wykorzystania agencji jako swego rodzaju instrumentu rozwiązywania problemów bezrobocia, z wykorzystaniem tych funduszy społecznych. Do tej pory, według stanu na koniec marca, Polska Agencja Rozwoju Regionalnego nie radziła sobie z tym problemem. Wykorzystanie funduszy, obłożenie zadaniami dostępnych środków było stosunkowo niskie i dlatego uważamy, że scalenie tego w ramach agencji rozwoju przedsiębiorczości stworzy sprawniejszą procedurę finansowania zadań, wykorzystania tych środków Phare, które wcale nie są małe, a których niewykorzystanie to po prostu ich zmarnowanie.

(sekretarz stanu A. Szarawarski)

Jeśli chodzi o oszczędności, te 2 miliony zł, to one oczywiście w dużej mierze pochodzą z redukcji zatrudnienia. Na przykład w przypadku Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego zostanie praktycznie zredukowanych piętnaście etatów, w przypadku Agencji Techniki i Technologii około dwudziestu pięciu etatów, a w sumie dotyczy to redukcji z sumy zatrudnienia w trzech agencjach do finalnego zatrudnienia w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości około czterdziestu osób. Jeśli chodzi konkretnie o Polską Agencję Rozwoju Regionalnego, to jest piętnaście etatów i to są głównie etaty kierownictwa, zarządu oraz etaty techniczne – sekretarki, kierowcy. W tym obok kosztów płac są również koszty administracyjne, po prostu będzie nieco mniejsza baza, mniej pomieszczeń, mniej zapotrzebowania na typowe środki administracyjne. Dlatego szacujemy, że oszczędności z tego tytułu wyniosą około 2 milionów zł.

Mamy nadzieję, że powstanie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości stworzy rządowi dobre narzędzie wspierania przedsiębiorczości, wspierania strategii gospodarczej, jaką rząd przyjął. Stąd również wynikać może oszczędniejsze gospodarowanie groszem publicznym przeznaczonym właśnie na utrzymywanie agencji. Poza tym jest to przejrzysta struktura, jest to państwowa osoba prawna z jasną odpowiedzialnością, jasnymi regułami działania. Wydaje nam się, że pozwoli to na sprawniejsze realizowanie zadań, w tym przede wszystkim także na sprawniejsze obsługiwanie programów pomocowych, zwłaszcza że w przyszłości tych środków pomocowych będzie znacznie więcej i zadania staną się znacznie trudniejsze. Ten instrument ma szansę skutecznego funkcjonowania i rozkręcania się. Być może w przyszłości zatrudnienie w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wzrośnie proporcjonalnie do wzrostu zadań. Na ten rok jednak, po ostatecznych redukcjach, precyzyjnym określeniu zadań i struktury agencji, planujemy, że zatrudnienie będzie miało około stu dwudziestu osób. To tyle, dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Panie Ministrze, jeszcze chwileczkę niech pan zostanie.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zadać jeszcze pytanie panu ministrowi, zanim przejdziemy do dyskusji? Nie widzę chętnych.

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o konieczności zapisywania się do głosu – zgodnie z Regulaminem Senatu – u sekretarza prowadzącego listę mówców i oczywiście o obowiązku składania pisemnych wniosków

o charakterze legislacyjnym. Wnioski te muszą być złożone na piśmie do zamknięcia dyskusji nad daną ustawą. Przypominam, że połączone komisje będą rozpatrywać tylko te wnioski, które zostały złożone na piśmie do czasu zamknięcia dyskusji.

Informuję, że na listę mówców nikt się nie zapisał. W związku z tym pytam: czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos?

Panie Senatorze, spokojnie, procedura się toczy. Bardzo pana proszę.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Odniosę się do pytania, które zadałem. Dla mnie bowiem jest czymś bardzo niepokojącym, jeżeli się okazuje, że w instytucji, która ma podejmować problemy społeczne... No tak, bo do momentu, kiedy to była kwestia rozwoju przedsiębiorczości, kiedy to była kwestia technologii, była to sprawa dosyć jasna i oczywista. Rozwojem technologii są oczywiście zainteresowane przedsiębiorstwa, bez tego nie da się funkcjonować. I rozwój gospodarczy jest to przede wszystkim problem przedsiębiorców. Ale w momencie, kiedy przystępujemy do takich kwestii, jak tworzenie nowych miejsc pracy, przeciwdziałanie bezrobociu i rozwój zasobów ludzkich, to jakimś zupełnie nowym pomysłem jest to, że można się w tej działalności obywać bez przedstawicieli związków zawodowych.

I tutaj mamy ust. 6, w którym mówi się o tym, że minister właściwy do spraw gospodarki na wniosek ministra właściwego do spraw pracy powołuje trzech członków rady, a we wniosku minister właściwy do spraw pracy uwzględnia kandydata spośród osób zgłoszonych przez organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego. I jest rzeczą po prostu szokującą, kiedy okazuje się – przy tej komisji trójstronnej, która ma być miejscem porozumienia związków zawodowych i pracodawców – że jedna strona w ogóle nie jest uwzględniana.

Muszę zresztą powiedzieć, że ostatnia polityka antyzwiązkowa, która jest prowadzona, zaczyna być bardzo, ale to bardzo niepokojąca. I ja nie bardzo rozumiem, jak w akcie, który ma rozwiązywać pewne problemy społeczne, tak poważne instytucje można pomijać.

W tej sytuacji po prostu nie widzę możliwości poparcia tej inicjatywy. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę chętnych.

Wobec tego lista mówców została wyczerpana.

(wicemarszałek K. Kutz)

Czy pan minister chciałby się jeszcze ustosunkować do tego głosu?

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Andrzej Szarawarski: Mogę z miejsca, Panie Marszałku?)

Tak, tak, z miejsca.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Andrzej Szarawarski:**

Chciałbym zaprotestować przeciwko takiemu twierdzeniu, że rząd prowadzi politykę antyzwiązkową, bo nie prowadzi takiej polityki. Wręcz odwrotnie, toczy się ciągły dialog między rządem a związkami zawodowymi, związkami pracodawców. I myślę, że on się odbywa w każdym obszarze. My tutaj mówimy o konkretnym akcie, o konkretnej agencji będącej określonym tworem, powołanym do realizacji specyficznych zadań. To jest jakby wycinkowa sprawa i nie można z tego wyciągać wniosków o jakiejś antyzwiązkowej polityce. Mówimy o rządowej agencji i o radzie, o zadaniach. Zadania tej agencji wchodzi jednak w obszar społeczny i ten obszar jest bardzo szeroko dyskutowany ze związkami zawodowymi. I my nie notujemy jakichś protestów ze strony związków zawodowych. A przecież ten akt jest znany, przeszedł przez Sejm, był konsultowany, jednak nie został oprotestowany przez związki zawodowe, ani przez OPZZ, ani przez „Solidarność”. Dlatego myślę, że pan senator trochę za daleko poszedł w tej krytyce rządu, jeśli chodzi o jakąś antyzwiązkową politykę, bo ze strony związków zawodowych nie wpłynęły żadne poważne zastrzeżenia dotyczące tego aktu prawnego. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Ponieważ nie wpłynęły żadne wnioski legislacyjne, informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia, czyli jutro rano.

Dziękuję, Panie Ministrze, dziękuję za przybycie.

Wobec tego **przystępujemy do rozpatrzenia punktu piątego** porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na dwudziestym posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2002 r. Do Senatu została

przekazana w dniu 29 kwietnia tego roku. Marszałek Senatu w dniu 29 kwietnia, zgodnie z art. 69 ust. 1 Regulaminu, skierował ją do Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz do Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowały swoje sprawozdania w tej sprawie.

Przypominam ponadto, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 104, a sprawozdania komisji w drukach nr 104A i 104B.

Proszę zatem sprawozdawcę Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych senatora Bogusława Mąsiora o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Bogusław Mąsior:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Projekt ustawy – Prawo własności przemysłowej dostosowuje polskie prawo do prawa unijnego. Jest to ustawa, która w Sejmie była przedmiotem dwóch przedłożeń, dwóch nowelizacji, które zostały ujęte w jednym dokumencie, w jednym projekcie, który przyszedł do Senatu. Z góry zaznaczam, że czeka nas kolejna nowelizacja, najprawdopodobniej w ciągu najbliższego posiedzenia Senatu. Mówię o tym, żeby uzmysłowić, jak skomplikowana jest materia tej ustawy o prawie własności przemysłowej i jakie niesie ze sobą trudności dostosowanie i nazewnictwa, i sformułowań polskiego prawa do prawa unijnego.

Ustawa – Prawo własności przemysłowej była uchwalona w poprzedniej kadencji, w roku 2000. Okazuje się, że w międzyczasie należało uwzględnić w tej ustawie cztery dyrektywy Parlamentu Europejskiego, jedną nr 98 z dnia 6 czerwca 1998 r., drugą nr 98/71 z 13 października 1998 r., które to dyrektywy wprowadzały ochronę własności wynalazków biotechnologicznych oraz ochronę prawną wzorów przemysłowych. W nowelizacji, o której dzisiaj mówimy, uwzględnione zostało również rozporządzenie rady EWG z 1992 r. w sprawie stworzenia dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych oraz rozporządzenie rady z lipca 1996 r. w sprawie stworzenia dodatkowego świadectwa ochronnego dla środków ochrony roślin.

Następstwem implementacji wymienionych aktów jest właśnie zmiana uregulowań ustawy z 2000 r. Uzupełnia się ustawę o przepisy dotyczące szczególnie ochrony wynalazków biotechnologicznych, a także wprowadzenia do polskiego systemu prawnego nowej instancji; chodzi o dodatkowe prawa ochronne. Dodatkowe prawa ochronne polegają między innymi na uwzględnieniu skutków różnicy czasowej pomiędzy zgłoszeniem wynalazku do opatentowania a wprowadzeniem tego wynalazku do bezpośredniego zastosowania.

(senator B. Mąsior)

Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych na swoim posiedzeniu wprowadziła siedem poprawek, które, Panie Senator i Panowie Senatorowie, są zawarte w druku nr 104A. Te poprawki zmierzają do doprecyzowania sformułowań w projekcie ustawy przesłanej z Sejmu. Jest ważne, że wprowadza się funkcjonowanie dodatkowego prawa ochronnego w tej ustawie z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej. W przedłożeniu rządowym wprowadzono tę zasadę z dniem 1 stycznia 2003 r.

Jestem przekonany, że te poprawki, zgłoszone i zawarte w druku nr 104A, będą uzupełniane przez poprawki zgłoszone w Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej i w sumie konieczne będzie wspólne posiedzenie dwóch komisji.

W imieniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych wnoszę o przyjęcie przez państwa senatorów poprawek zawartych w druku nr 104A. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Senatorze. Może pan na razie spocząć.

Proszę sprawozdawcę Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej senatora Władysława Mańkuta o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Władysław Mańkut:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Wysoka Izbo!

Przedstawiona Wysokiej Izbie pod osąd ustawa o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej uchwalonej 30 czerwca 2000 r., będąca przedłożeniem rządowym, ma na celu realizację kolejnego etapu dostosowania polskiego prawa własności przemysłowej do prawa Unii Europejskiej. Równocześnie wprowadza ona do prawa polskiego instytucję dodatkowego prawa ochronnego, tworząc system wydłużonej ochrony produktów leczniczych i środków ochrony roślin, zgodnie z przepisami dwóch rozporządzeń wspólnotowych, o których mówił tu przed chwilą pan senator Mąsior, więc nie będę tychże rozporządzeń przytaczał.

Należy zauważyć, że uchwalona 30 czerwca 2000 r. ustawa – Prawo własności przemysłowej nie implementowała z dorobku prawnego Unii dwóch dyrektyw Parlamentu Europejskiego i rady, to jest dyrektyw z 1998 r. o ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych i z października 1998 r. o ochronie prawnej wzorów przemysłowych. O nich również mówił pan senator Mąsior, w związku z tym nie będę ponownie tychże dyrektyw przytaczał.

Uwzględniając to wszystko, Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej wnikliwie odniosła się do uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej 26 kwietnia bieżącego roku ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

W wyniku tych prac komisja wnosi do Wysokiego Senatu o przyjęcie ustawy z poprawkami zawartymi w sprawozdaniu Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej z dnia 15 maja, druk senacki nr 104B.

Pragnę wyjaśnić, jeśli chodzi o zaproponowane i przyjęte poprawki, że poprawka pierwsza, do art. 1 pkt 3, polegająca na skreśleniu lit. b, ma na celu przywrócenie dotychczasowego brzmienia art. 29 pkt 2 ustawy będącej dzisiaj w nowelizacji.

Poprawka druga dotyczy art. 1 pkt 6, ma charakter redakcyjny i polega na skreśleniu zbędnych wyrazów – chodzi o powtórzenie.

Poprawka trzecia, do art. 1 pkt 10, dotycząca zdania wstępnego dodawanego art. 93², ma charakter redakcyjny, również polega na skreśleniu zbędnych wyrazów.

Poprawka czwarta, do art. 1 pkt 10, dotycząca dodawanego art. 93² ust. 1 pkt 3, ma na celu użycie określenia odpowiadającego brzmieniu przepisu dyrektywy Unii Europejskiej.

Z kolei w poprawce piątej, do art. 1 pkt 10, dotyczącej dodawanego art. 93² ust. 1, skreśla się zbędny punkt tego artykułu.

Poprawka szósta, do art. 1 pkt 10, dotycząca dodawanego art. 93³ ust. 1, doprecyzowuje pojęcie wynalazku użyte w tym ustępie.

Poprawka siódma, do art. 1 pkt 10, dotycząca dodawanego art. 93³ ust. 2, dostosowuje brzmienie zdania wstępnego tego ustępu do art. 29 pkt 1 ustawy nowelizowanej.

Poprawka ósma, do art. 1 pkt 15 lit. b, ma charakter redakcyjny i polega na skreśleniu zbędnych wyrazów.

Poprawka dziewiąta, do art. 1 pkt 16, ma na celu ujednolicenie brzmienia przepisów dotyczących instytucji wyczerpania prawa.

W imieniu komisji wnoszę o przyjęcie zaproponowanej ustawy z przedstawionymi przed chwilą poprawkami. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zadać pytania sprawozdawcom? Jeśli nie będą one trwały dłużej niż minutę, to będą zgodne z naszym regu-
laminem. Nie widzę, nie słyszę.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy.

W związku z tym witam po raz wtóry pana ministra Andrzeja Szarawarskiego i zgodnie z art. 50 regulaminu zapraszam pana ministra do mów-

(wicemarszałek K. Kutz)

nicy w celu ustosunkowania się do poprawek i ewentualnie przedstawienia stanowiska rządu.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Andrzej Szarawarski:**

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Istota tej nowelizacji została tu jasno określona: jest to implementacja przepisów unijnych do polskiego prawa, jest to nasze zobowiązanie wynikające z negocjacji o akcesję Polski do Unii Europejskiej. W zasadzie co do przyczyn tego, że ta nowelizacja ma ten kształt i że będą następne nowelizacje tej ustawy, panuje pełna zgodność. Jest to jedna z najtrudniejszych regulacji prawnych nie tylko u nas, ale także w Unii, wymagająca doregulowania coraz to nowych, bardzo skomplikowanych dziedzin. Myślę, że jeszcze niejednokrotnie będziemy mieli problem z nowelizacją tej ustawy, z wprowadzaniem nowych dziedzin regulacji, nowych pojęć, bo to jest bardzo trudna materia.

Co do poprawek senackich zaprezentowanych tu przez obu sprawozdawców, to rząd wyraził pełną akceptację, jako że mają one charakter doprecyzowujący, wyjaśniający, po prostu dzięki nim ta ustawa jest czytelniejsza. Nie wnosimy żadnych zastrzeżeń do przedstawionych poprawek, rząd je popiera. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze postawić pytanie ministrowi? Nie widzę chętnych.

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych, o tym, że trzeba się zapisywać do głosu i składać wnioski legislacyjne, jeśli takie będą, na mój stół i oczywiście na piśmie.

Na liście mówców mamy jedno nazwisko.

Bardzo proszę pana senatora Adama Jamroza o zabranie głosu.

Senator Adam Jamróz:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Pozwolę sobie zabrać czas Wysokiej Izbie, ponieważ doszedłem do wniosku, że przyjęta przez komisję poprawka siódma w obecnym kształcie spowodowałaby szereg komplikacji. Przyjęcie jednej z tych poprawek, bądź komisji, bądź tej proponowanej przeze mnie, wyklucza drugą. Tak więc w gruncie rzeczy są one rozłączne.

Postaram się tę kwestię wyjaśnić. Dotyczy ona fundamentalnego jednak pojęcia wynalazków

biotechnologicznych; zresztą znakomicie się pod wpływem dyrektyw unijnych stało, że to pojęcie jest wprowadzone. Jak każde nowe pojęcie, musi ono być dostatecznie sprecyzowane. Szczególnie dostatecznie sprecyzowane muszą być takie sytuacje, w których odmawiano by komuś uznania pewnego przedsięwzięcia za wynalazek technologiczny, zresztą tak to należy ujmować na gruncie swobodnej inicjatywy gospodarczej i ustawodawstwa, także polskiego. Spójrzmy wobec tego na to, jak ta sprawa wygląda w obecnym kształcie i dla czego proponuję inny kształt.

Sformułowanie „sprzeczne z moralnością” jest w gruncie rzeczy stwierdzeniem ewentualnej sprzeczności z normami moralnymi. Te normy moralne mogą być bardzo różne, przede wszystkim jednak są one dalece nieokreślone. One zależą od miejsca, czasem lokalnie mamy do czynienia z normami moralnymi, które są mało istotne. Podobnie jest z normami obyczajowymi. Mimo całego sporu doktrynalnego, który się za tym kryje, wyobraźmy sobie, że taka sytuacja trafi do sądu, który musiałby stanąć na gruncie określonej – nie chcę tutaj Wysokiego Senatu zanudzać – koncepcji norm moralnych i obyczajowych. Co do jednego wszakże wszystkie teorie się zgadzają, mianowicie co do tego, że istnieje pewien trzon w postaci norm absolutnych czy norm fundamentalnych, których naruszyć nie można. Stąd właśnie taka wzmianka i próba doprecyzowania. Oprócz tego zwraca się tu uwagę, że w tym sformułowaniu nie chodzi o sprzeczność z jakąś abstrakcyjną moralnością, tylko właśnie sprzeczność z fundamentalnymi normami moralnymi lub obyczajowymi.

Jeśli chodzi o normy obyczajowe, to należy wziąć pod uwagę również to, że one ewoluują w czasie, że są bardzo różne w przestrzeni, że niektóre z nich są niesłychanie mało istotne, wręcz lokalne. Gdyby przyjąć tak szeroką interpretację, to praktycznie mogłaby być blokada w postaci nieuznawania wynalazków biotechnologicznych.

Wreszcie następna kwestia, już mniej istotna, którą jednak także, jak sądzę, należałoby sprecyzować. Trudno mówić o sprzeczności z porządkiem publicznym. Jest to niesprecyzowane, ale domyślam się, że chodzi o ewentualną groźbę naruszenia porządku publicznego.

Jeśli Wysoka Izba i pan marszałek pozwolą, to przedstawię jeszcze krótki komentarz. Dlaczego ta sprawa jest ważna? Otóż do pewnego momentu, czyli, jak wiadomo, do czasu uchwalenia nowej konstytucji, Trybunał Konstytucyjny dokonywał powszechnej wykładni ustaw. Wtedy można było gdzieś się udać z problemem względnej zgodności interpretacyjnej fundamentalnych kwestii. Teraz tego nie ma. Bodajże do roku 1990 istniały wytyczne wykładni i praktyki sądowej Sądu Najwyższego, które były źródłem prawa. Teraz system źródeł prawa jest zamknięty, więc wyobraźmy

(senator A. Jamróz)

sobie zbyt szerokie rozbieżności interpretacyjne tak fundamentalnej kwestii.

Stąd prośba o sprecyzowanie. Jest to konieczne zwłaszcza dlatego, że w gruncie rzeczy jest to nowy termin wprowadzony do porządku prawnego. Zawsze jest tak, że jeśli wprowadzane jest kluczowe i nowe pojęcie, trzeba się starać o jego dostateczne sprecyzowanie. To było powodem tego, że pozwoliłem sobie zabrać czas Wysokiej Izbie. Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję. Nie składa pan wniosków?

(Senator Adam Jamróz: Już złożyłem, ale składał jeszcze raz.)

Dziękuję.

Głos zabierze senator Mieczysław Mietła.

Senator Mieczysław Mietła:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

W swoim wystąpieniu chciałbym przedstawić trzy poprawki, które – w moim głębokim przekonaniu – poprawią jakość rozwiązań zawartych w omawianej ustawie – Prawo własności przemysłowej.

Pierwsza sprawa to kryterium indywidualnego charakteru wzoru przemysłowego. Aktualna ustawa – Prawo własności przemysłowej obok kryterium nowości wzoru przemysłowego wprowadza również wymóg oryginalności zdefiniowany w art. 104. To kryterium było używane także dotychczas, już od kilkudziesięciu lat, w przypadku tak zwanych wzorów zdobniczych. Chodzi o rozporządzenie w sprawie ochrony wzorów zdobniczych z 1963 r., które funkcjonowało do 2001 r. W ustawodawstwie światowym zamiennie używane są pojęcia „oryginalność” i „indywidualny charakter”. W obowiązującym w Polsce porozumieniu TRIPs użyte jest pojęcie „oryginalność”. W projekcie ustawy proponuje się, aby tradycyjnie stosowane w Polsce pojęcie „oryginalność” zastąpić pojęciem „indywidualny charakter”, przyjmując dosłowne tłumaczenie dyrektywy Unii Europejskiej. Prawo Unii Europejskiej nie wymaga jednak, aby przepisy dyrektyw były dosłownie przenoszone do prawa krajowego, lecz zakłada konieczność uzyskania tego samego celu.

Powstaje pytanie, czy nie należy zachować kilkudziesięcioletniej już tradycji, dokonując jedynie merytorycznego dostosowania definicji, tak jak to zrobiono w projekcie ustawy. Przemawiałoby za tym również to, że kryterium indywidualnego charakteru przyjęte jest w polskim prawie autorskim w przypadku dzieł, a nie każdy wzór przemysłowy będzie dziełem w rozumieniu

prawa autorskiego. Nie wydaje się słuszne używanie tego samego pojęcia w różnym znaczeniu w dwóch niezależnych systemach ochrony. W związku z tym proponuje się, aby w art. 102 ust. 1 i 4 oraz w art. 104 ust. 1 i 2 projektu ustawy w miejsce pojęcia „indywidualny charakter” wprowadzić pojęcie „oryginalność” odpowiednio dostosowane do treści przepisu.

Poprawka druga dotyczy unieważnienia praw własności przemysłowej w ustawie. Chodzi o to, że w ustawie – Prawo własności przemysłowej przyjęto w sposób jednolity w stosunku do wszystkich przedmiotów – są to wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, topografie, znaki towarowe i oznaczenia geograficzne – że udzielone na podstawie decyzji Urzędu Patentowego prawo może być w każdym czasie unieważnione w trybie postępowania spornego na wniosek osoby, która ma w tym interes prawny. Mówi o tym między innymi art. 89 ust. 1 ustawy. Z jednej strony umożliwia to naprawienie obiektywnie błędnej decyzji urzędu, a z drugiej strony zapobiega przypadkom, w których podważanie takiej decyzji, nawet wiele lat po jej wydaniu, przez osoby niemające właściwie żadnego specjalnego interesu tworzyłoby sytuację znacznej niepewności co do udzielanego prawa.

Dla takich osób stworzono jednak pewien instrument w postaci sprzeciwu – można go składać w ciągu sześciu miesięcy od ogłoszenia wydanej decyzji – oraz działania, niezależnie od upływu czasu, za pośrednictwem prokuratora generalnego lub prezesa Urzędu Patentowego, który może wystąpić o unieważnienie prawa, jeżeli uzna, że wymaga tego interes publiczny. Jest to art. 89 ust. 2. Wyraża się w nim myśl ustawodawcy, aby podważenie decyzji następowało tylko w przypadkach rzeczywiście uzasadnionych i nie było nadużywane.

Zasadzie tej wydaje się przeczyć przepis art. 75 projektu ustawy, w którym przewiduje się, że każda osoba może wystąpić z wnioskiem o unieważnienie dodatkowego prawa ochronnego. Powstaje sytuacja paradoksalna. O unieważnienie dodatkowego prawa może wystąpić każdy, ale nie o unieważnienie patentu. Jak będzie, jeżeli warunkiem unieważnienia dodatkowego prawa będzie wcześniejsze unieważnienie patentu, który był podstawą udzielenia dodatkowego prawa?

Dla zachowania spójności rozwiązań ustawowych powinno się usunąć tę sprzeczność. W związku z tym w art. 75 ust. 1 należałoby skreślić wyrazy „na wniosek każdej osoby”, a w ust. 2 tego artykułu zapisać, że do przypadków, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 89. Wydaje się, że nie będzie to sprzeczne z dyrektywą Unii Europejskiej, która w art. 15 ust. 2 zakłada, że prawo krajowe ma stworzyć osobom trzecim możliwość składania wniosków o unieważnienie lub podjęcia innych działań pro-

(senator M. Mietła)

wadzących do rozpatrzenia sprawy w ramach takich samych środków, jakie prawo krajowe przewiduje w przypadku patentów.

Poprawka trzecia dotyczy sprawy importu równoległego w ustawie – Prawo własności przemysłowej. Jest chyba rzeczą niewątpliwą, że maksymalne znoszenie ograniczeń importu równoległego, szczególnie w dziedzinie znaków towarowych, leży w interesie klientów i zasad konkurencji, a tym samym w interesie rynku polskiego. Parlament Europejski już dwukrotnie podejmował rezolucje, opowiadając się za zasadą międzynarodowego wyczerpania prawa w odniesieniu do znaków towarowych. Jest za tym również znakomita większość państw Unii Europejskiej. Czy polski parlament powinien więc tak jednoznacznie opowiadać się za instytucją krytykowaną w samej Unii, i to w sytuacji niepewnej, jeśli chodzi o dalsze losy tej instytucji? Ostatecznie nie musimy w ogóle się wypowiadać, bo z chwilą wejścia do Unii będzie nas po prostu obowiązywać jej prawo, niezależnie od tego, jak ono będzie w tym momencie wyglądać.

Wnosi się o wykreślenie proponowanego przepisu ust. 2 w art. 155, a także – dla zachowania jednności – odpowiednio ust. 2 w art. 70 i 218. W toku prac nad projektem ustawy lansowana była przez urząd patentowy propozycja zapisania odpowiednich form wspomnianych przepisów w sposób uniwersalny, w odniesieniu do umów międzynarodowych, jakie będą obowiązywały Polskę w przyszłości, po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Chodzi o traktat rzymski, umowę europejską, ustalenia EFTA. Jakkolwiek propozycja ta nie znalazła się ostatecznie w projekcie ustawy, chciałbym ją w tym miejscu dołączyć jako alternatywę dla powyższego wniosku o wykreślenie. Warto zauważyć, że propozycja urzędu patentowego wzorowała się na przykładzie ustawodawstwa Słowenii, również kandydata do Unii Europejskiej. Chciałbym w tym momencie przedłożyć sformułowane na piśmie trzy poprawki.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów chce jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie widzę chętnych.

Informuję zatem, że lista mówców została wyczerpana.

Informuję również, że wnioski o charakterze legislacyjnym na piśmie złożyli, zgodnie z regulaminem, senator Adam Jamróz i senator Mieczysław Mietła.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Ponieważ w trakcie dyskusji senatorowie zgłosili wnioski o charakterze legislacyjnym,

chciałbym zapytać pana ministra, czy chce się do nich ustosunkować.

Jeśli chodzi o miejsce, może pan je sobie wybrać.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Andrzej Szarawarski: Może z miejsca?)

Tak, zostawiłem panu wybór.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Andrzej Szarawarski:

Myślę, że pierwszy wniosek, który został zgłoszony i który odnosi się do poprawki siódmej, dotyczy sprawy dość kontrowersyjnej, wynikającej po prostu ze złego przetłumaczenia dyrektywy i z konsekwencji, jakie z tym się wiążą, ponieważ termin, jaki został użyty w dyrektywie w oryginale, to jest jednak „moralność publiczna”, a u nas zostało zapisane „dobre obyczaje”. To jest dość duża różnica. Przy tym dyrektywa europejska dość jasno precyzuje, jak należy rozumieć te ograniczenia wynikające z moralności publicznej. Chodzi o tak zasadnicze dla godności człowieka kwestie jak na przykład sposoby klonowania ludzi, sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej i linii zarodkowej człowieka, używanie embrionów ludzkich do celów przemysłowych lub handlowych itd.

Tak więc termin „moralność publiczna” jest – naszym zdaniem – właściwy i należałoby go użyć. Dlatego opowiadamy się za poprawką siódmą, jako że ona odpowiada duchowi dyrektywy europejskiej. Termin „dobre obyczaje” rozmywa sprawę, ponieważ dobrym obyczajem jest to, co się uznaje. Dla jednych dobry obyczaj jest taki, dla drugich inny, a pewne generalne zasady moralności publicznej są jasne i w art. 6 dyrektywy jest podane, że w szczególności chodzi o to. Myślę, że w tym momencie rząd nie ma specjalnego wyboru. Uważamy, że zapis mówiący o moralności publicznej, jaki jest w poprawce siódmej, znacznie lepiej oddaje istotę sprawy niż to, co zawiera propozycja pana senatora. Dlatego opowiadamy się za poprawką siódmą, o czym zresztą już mówiłem.

Teraz powiem o oryginalności, o indywidualnym charakterze, to dotyczy artykułu 104. Otóż jest to dość złożona sprawa, gdyż poprzednio w art. 104 był tekst: „wzór przemysłowy uważa się za oryginalny, jeżeli różni się w sposób wyraźny od wzorów znanych i jego cechy nie są wyłącznie kombinacją cech znanych wzorów”. Wtedy używaliśmy pojęcia „oryginalny”. W rozporządzeniu Unii Europejskiej jest zaś wyraźnie zapisane, że wzór przemysłowy odznacza się indywidualnym charakterem, jeżeli ogólne wrażenie, jakie wywołuje na zorientowanym użytkowniku, różni się od ogólnego wrażenia wywołanego na nim przez wzór publicznie udostępniony przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo. Gdybyśmy więc porów-

(sekretarz stanu A. Szarawarski)

nali te dwa zapisy, to okazałoby się, że w rozporządzeniu mamy zupełnie inny punkt odniesienia. Gdybyśmy zastosowali poprawkę, którą proponuje pan senator, narazilibyśmy się, według opinii Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, na sprzeczność z prawem europejskim. Po prostu Unia naszego zapisu nie uzna za zgodny z tym, który przed chwilą zacytowałem.

Ta dyskusja zresztą toczyła się w Sejmie i argumenty, które przytaczam, przekonały posłów, że dzisiaj naszym zasadniczym zadaniem jest dostosowanie naszego prawa do prawa Unii, a nie konstruowanie twórczych zapisów, które w Unii mogą być odebrane jako sprzeczne z intencjami wyrażanymi przez zapisy rozporządzeń Unii Europejskiej. Dlatego rząd jest za tym, aby zachować taki zapis, jaki jest proponowany.

Następny wniosek dotyczył art. 15, w którym jest mowa o unieważnieniu świadectwa, chodzi o prawo europejskie. W art. 15 zapisano dokładnie tak: „każda osoba może złożyć wniosek lub wniesić do organu, właściwego zgodnie z prawem krajowym do uchylenia danego patentu podstawowego, sprawę o stwierdzenie nieważności świadectwa”. Tak więc każda osoba, a nie tylko ta, która jest zainteresowana. Jest to rozporządzenie Unii Europejskiej. Chociaż jest tu pewna niespójność, to jednak nie można w prosty sposób przenieść zapisu z rozporządzenia Unii, w którym mówi się o każdej osobie, do prawa polskiego, w którym jest mowa o tym, że to jest osoba zainteresowana. W związku z tym uważamy, że gdybyśmy przyjęli tę poprawkę, taki zapis znowu mógłby nas narazić na zarzut niezgodności prawa polskiego z prawem Unii Europejskiej. Ze względów gospodarczych raczej korzystne jest to, że każdy może wnosić zastrzeżenia, a nie tylko osoba zainteresowana. Daje to większe gwarancje, że w przypadkach jakichś nieprawidłowości mogą być one zaskarżane. Zresztą niektóre grupy fachowców, na przykład z przemysłu farmaceutycznego, bardzo zabiegają właśnie o ten zapis, o to, żeby każda osoba mogła to zrobić, ponieważ w wielu skomplikowanych sprawach czasami naprawdę decyduje przypadek, kto taki wniosek rozpozna i kto go zgłosi. Tak więc jesteśmy za utrzymaniem obecnego zapisu i za odrzuceniem tej poprawki, która może nas narazić, jak mówię, na niespójność z prawem Unii.

Ostatni wniosek dotyczył Europejskiego Obszaru Gospodarczego. To również było w Sejmie dość mocno dyskutowane, argumentowane i ostatecznie odrzucone. Podobna dyskusja toczyła się na posiedzeniach komisji senackich. W związku z tym nie będę wracał do tej argumentacji. Uważamy, że zapis, jaki jest proponowany, jest prawidłowy. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Ponieważ w trakcie dyskusji zostały zgłoszone dwa wnioski o charakterze legislacyjnym, zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu proszę Komisję Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisję Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej o ustosunkowanie się do przedstawionych w toku debaty nad tym punktem wniosków i przygotowanie wspólnego sprawozdania w tej sprawie.

(Głos z sali: Senator się zgłasza...)

Już nie ma dyskusji.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia, czyli jutro rano.

Dziękuję, Panie Ministrze.

(Senator Adam Jamróz: Panie Marszałku, czy można?)

W jakiej sprawie?

(Senator Adam Jamróz: W sprawie, Marszałku, poruszanej przez pana ministra i...)

Nie, nie ma mowy. Bardzo pana przepraszam, ale dyskusja została zamknięta, minister wykonał swoje zadanie...

(Senator Adam Jamróz: A czy pytanie można zadać?)

...miał ze sobą całą spółdzielnię. A teraz już po sprawie.

Proszę państwa, chcę poinformować, że trzech senatorów już złożyło oświadczenia do protokołu. Są to senatorowie Zbigniew Kulak i Zbigniew Kruśzewski oraz pani Jolanta Popiołek, która złożyła dwa oświadczenia.*

Poproszę panią sekretarz o odczytanie komunikatów.

Senator Sekretarz Alicja Stradomska:

Tych komunikatów dzisiaj trochę jest, więc proszę o uwagę.

Upriejmie informuję, że posiedzenie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich odbędzie się w dniu 22 maja w sali nr 217, a nie, jak wcześniej podano, w sali nr 176, zaraz po ogłoszeniu przerwy w siedemnastym posiedzeniu Senatu.

Posiedzenie połączonych Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, na którym rozpatrzone będą poprawki do ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej odbędzie się w sali nr 176 godzinę po ogłoszeniu przerwy w obradach.

Posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych w dniu 23 maja, czyli jutro, odbędzie się bezpośrednio po zakończeniu obrad plenarnych.

* Oświadczenia złożone do protokołu – w załączeniu

(senator sekretarz A. Stradomska)

Posiedzenie połączonych Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej w sprawie rozpatrzenia poprawek do ustawy o stanie wyjątkowym odbędzie się bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy w sali obrad plenarnych.

Posiedzenie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego w sprawie rozpatrzenia poprawek do ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu odbędzie się bezpośrednio po posiedzeniu dotyczącym rozpatrzenia poprawek do ustawy o stanie wyjątkowym w sali obrad plenarnych.

4 czerwca, to jest we wtorek, o 16.00 w sali nr 176 odbędzie się wspólne posiedzenie Komisji Emigracji i Polaków za Granicą oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Porządek obrad: pierwsze czytanie projektu uchwały Senatu w sprawie utworzenia Polonijnej Rady Konsultacyjnej – inicjatywa Komisji Emigracji i Polaków za Granicą, druk nr 114.

Przewodniczący Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia, senator Marek Balicki, serdecznie zaprasza państwa, panie i panów, senatorów na posiedzenie komisji poświęcone zwalczaniu chorób nowotworowych. Posiedzenie odbędzie się 28 maja, to jest we wtorek, o 11.00 w sali nr 217.

I ostatni komunikat. Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisja Skarbu Państwa i Infrastruktury informują, że w przypadku uchwalenia przez Sejm na dwudziestym drugim posiedzeniu w dniach 22–24 maja bieżącego roku ustawy

o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego wspólne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury w sprawie rozpatrzenia tej ustawy odbędzie się 28 maja, to jest we wtorek, o 9.00 w sali nr 217. Dziękuję bardzo.

(Senator Ewa Serocka: Panie Marszałku, w sprawie formalnej.)

W sprawie formalnej?

(Senator Ewa Serocka: Tak, w sprawie formalnej.)

Słucham.

Senator Ewa Serocka:

Jest kolizja posiedzeń dwóch komisji, w których my uczestniczymy...

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Zawsze będą kolizje.)

Tak, ale tuż po przerwie w posiedzeniu Senatu jest posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, i jednocześnie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Przewodniczący komisji, według regulaminu, ma prawo zwoływać posiedzenie komisji wtedy, kiedy uzna za stosowne. Nie możemy w to ingerować. To już niejednokrotnie było omawiane. Nie ma takiej możliwości, musicie sobie jakoś radzić. Jak długo będzie pani senatorem, zawsze będzie panią to spotykało.

Ogłaszam przerwę w siedemnastym posiedzeniu Senatu do jutra do godziny 9.00 rano.

Życzę wszystkim dobrej nocy. (Wesołość na sali)

(Przerwa w posiedzeniu o godzinie 16 minut 45)

(Wznowienie posiedzenia o godzinie 9 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy marszałek Longin Pastusiak)

Marszałek Longin Pastusiak:

Proszę państwa senatorów o zajmowanie miejsc.

Wznawiam obrady i proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydalnym.

Powracamy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam również państwu senatorom, że Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawiły jednobrzmiące projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek. Projekt ten zostanie poddany pod głosowanie. Są to druki senackie, które państwo mają, nr 108A i 108B.

Przystępujemy zatem do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem przedstawionego projektu, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 87 obecnych senatorów 79 głosowało za, 1 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 1)**

Dziękuję.

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Powracamy do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, która ustosunkowała się do wniosków przedstawionych w toku debaty i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam, że dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie, zgodnie z art. 52 ust. 6 Regulaminu Senatu, mogą zabrać głos jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego pana senatora Wiesława Pietrzaka o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Senator Wiesław Pietrzak:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Komisja na posiedzeniu w dniu 22 maja po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych w toku debaty nad ustawą o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu przedstawia Wysokiemu Senatowi następujące wnioski.

Przede wszystkim komisja nie rekomenduje Wysokiemu Senatowi wniosku o odrzucenie ustawy zgłoszonego przez grupę senatorów.

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie ustawy komisja rozpatrzyła poprawki zgłoszone w toku debaty i wcześniej przez Komisję Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. Komisja rekomenduje wszystkie poprawki, które wcześniej były rekomendowane przez Komisję Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. W druku nr 109Z są to poprawki: dwudziesta ósma, trzydziesta szósta, trzydziesta siódma, trzydziesta

(senator W. Pietrzak)

ósma, trzydziesta dziewiąta, czterdziesta, czterdziesta pierwsza i czterdziesta dziewiąta.

W toku debaty pan senator Biela zgłosił ponad trzydzieści wniosków. Komisja po wysłuchaniu przedstawicieli rządu oraz wnioskodawcy, który był obecny na posiedzeniu Senatu, nie rekomenduje żadnej z tych poprawek.

Wnioskodawca pan senator Biela po argumentacji rządu wycofał część swoich propozycji, a mianowicie zawarte we wspomnianym już druku nr 109Z poprawki: dwunastą, czternastą, osiemnastą, dwudziestą pierwszą, dwudziestą czwartą, dwudziestą piątą, trzydziestą, trzydziestą pierwszą, trzydziestą trzecią, czterdziestą siódmą i czterdziestą ósmą.

Najwięcej emocji budziły propozycje pana senatora Janowskiego. Są to poprawki: pierwsza, dziesiąta, jedenasta i trzynasta. Po dyskusji pan senator Janowski wycofał zawartą w druku nr 109Z poprawkę trzynastą, zaś pozostałe – niejednomyślnie, przy pewnych kontrowersjach – uzyskały aprobatę. Najmniej kontrowersji budziły poprawki pierwsza i jedenasta, najwięcej – dziesiąta, która dotyczy udziału przewodniczącego Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego w posiedzeniach Kolegium do spraw Służb Specjalnych. Chodziło tu o pewne procedury formalne, które przewodniczący komisji musiałby każdorazowo spełnić.

Jedną poprawkę zgłosił pan senator Czaja, jest to poprawka czterdziesta czwarta. Nie budziła ona zastrzeżeń ani przedstawicieli rządu, ani komisji, i została przyjęta.

Panie Marszałku, występuję z wnioskiem, aby nad wcześniejszymi poprawkami Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, które nie budziły niczych wątpliwości, a więc nad poprawkami: dwudziestą ósmą, trzydziestą szóstą, trzydziestą siódmą, trzydziestą ósmą, trzydziestą dziewiątą, czterdziestą, czterdziestą pierwszą i czterdziestą dziewiątą, głosować łącznie, zaś nad pozostałymi – oddzielnie. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Przypomnę, że w trakcie dyskusji wnioski zgłosili następujący senatorowie: senator Andrzej Chronowski, senator Anna Kurska, senator Janina Sagatowska, senator Andrzej Wielowieyski, senator Teresa Liszcz, senator Mieczysław Janowski, senator Kazimierz Kutz, senator Krzysztof Piesiewicz, senator Olga Krzyżanowska, senator Zbigniew Religa, senator Zbigniew Romaszewski, senator Adam Biela i senator Gerard Czaja.

Czy ktoś z państwa senatorów wnioskodawców chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, pan senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Nawiązując do słów pana senatora sprawozdawcy, mam prośbę do Wysokiej Izby, aby w przypadku nieprzyjęcia oznaczonego rzymską jedynką wniosku o odrzucenie ustawy Wysoka Izba zechciała przyjąć poprawki, które poparła komisja, to jest poprawki pierwszą, dziesiątą i jedenastą. Wątpliwości, o których była mowa, dotyczące dostępu danej osoby do informacji oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”, rozwiewa – według mnie – w sposób jednoznaczny ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych. W art. 27 ust. 4 tej ustawy mówi się między innymi, że marszałek Senatu, za zgodą osoby sprawdzanej, zwraca się do służb ochrony państwa o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego itd. Nie ma zatem, w moim przekonaniu, żadnych wątpliwości co do tego, czy przewodniczący Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego może być członkiem tego komitetu. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów wnioskodawców chciałby jeszcze zabrać głos? Nie.

Dziękuję bardzo.

Przypominam również...

(Senator Ryszard Jarzembowski: Panie Marszałku, czy można w sprawie formalnej?)

Tak.

Pan senator Jarzembowski, proszę bardzo.

Senator Ryszard Jarzembowski:

Panie Marszałku, mam takie pytanie: czy w związku z tym, że pan senator Biela zgłosił wszystkie swoje trzydzieści jeden poprawek łącznie, nie można byłoby też łącznie nad nimi głosować?

(Poruszenie na sali)

(Senator Zbigniew Romaszewski: Co to znaczy łącznie? Miał je napisać na trzydziestu dwóch kartkach?)

(Senator Teresa Liszcz: One dotyczą różnych spraw.)

Marszałek Longin Pastusiak:

Chcę przypomnieć, że pan senator Biela wycofał niektóre ze swoich poprawek, ale nie wszystkie.

(Rozmowy na sali)

A co nasi legislatorzy sądzą na ten temat?

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, po konsultacji z naszymi ekspertami legislatorami podjąłem decyzję, że nie będziemy głosować łącznie nad tymi poprawkami.

(marszałek L. Pastusiak)

Przypominam, że swoje wnioski wycofali pan senator Adam Biela i pan senator Mieczysław Janowski.

Chciałbym również zapytać, czy ktoś z państwa senatorów chciałby podtrzymać wycofane wnioski? Nie.

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania nad ustawą o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty przedstawiono następujące wnioski: senatorowie wnioskodawcy przedstawili wniosek o odrzucenie ustawy; Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 54 ust. 1 Regulaminu Senatu w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy, a następnie, w przypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem senatorów wnioskodawców o odrzucenie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem przedstawionego wniosku, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania na tablicy.

Na 90 obecnych senatorów 14 głosowało za, 73 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 2)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy...

(Głos z sali: Za wcześniej.)

Przepraszam, oczywiście za wcześniej.

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie ustawy przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami. Będziemy procedowali zgodnie z kolejnością zgłoszonych poprawek.

Poprawka pierwsza ma na celu poddanie służb specjalnych również kontroli Senatu.

Państwo senatorowie mają tekst poprawek w swoich drukach, więc nie będę odczytywał ich treści.

Poprawka pierwsza.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki pierwszej, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 88 obecnych senatorów 87 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 3)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka druga ma na celu rozwinięcie i uszczegółowienie zapisów dotyczących kompetencji sejmowej Komisji do spraw Służb Specjalnych w zakresie kontroli nad działalnością szefów obu agencji oraz szefa Wojskowych Służb Informacyjnych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 89 obecnych senatorów 13 głosowało za, 73 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 4)**

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą. Poprawka czwarta powoduje, iż do zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego...

(Głosy z sali: Trzecia, trzecia!)

Przepraszam, przeoczyłem poprawkę trzecią.

Poprawka trzecia zobowiązuje premiera i ministra obrony narodowej do przedstawienia na żądanie sejmowej Komisji do spraw Służb Specjalnych informacji i wyjaśnień dotyczących nadzoru nad służbami specjalnymi oraz spraw koordynacji tych służb.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę nacisnąć przycisk „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 89 obecnych senatorów 16 głosowało za, 69 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 5)**

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Poprawka czwarta powoduje, iż do zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie należało zwalczanie działań zmierzających do naruszenia siłą porządku konstytucyjnego, a nie, jak to określono w ustawie uchwalonej przez Sejm, zwalczanie zagrożeń porządku konstytucyjnego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 89 obecnych senatorów 14 głosowało za, 72 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 6)**

(marszałek L. Pastusiak)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka piąta powoduje, iż Agencja Wywiadu nie będzie mogła realizować żadnych czynności operacyjno-rozpoznawczych bez pośrednictwa szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 88 obecnych senatorów 9 głosowało za, 74 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 7**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka szósta precyzuje, iż premier określa kierunki działania agencji w formie wiążących wytycznych i poleceń.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 14 głosowało za, 71 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 8**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka siódma pozwala na podjęcie współpracy przez agencje ze służbami specjalnymi innych państw po uzyskaniu zgody premiera w formie pisemnej.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 9 głosowało za, 73 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 9**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka ósma uniemożliwia agencjom gromadzenie środków pieniężnych w formie środków specjalnych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 88 obecnych senatorów 10 głosowało za, 73 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 10**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dziewiąta...

(Senator Wiesław Pietrzak: Panie Marszałku, w sprawie formalnej.)

Bardzo proszę, Panie Przewodniczący.

Senator Wiesław Pietrzak:

W druku przy poprawce dziewiątej jest błąd. Jest to mianowicie poprawka Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego i była ona poparta przez komisję, a tu nie jest to zapisane. Brakuje zapisu: poparta przez komisję. Jeżeli pan marszałek zgodzi się z moją propozycją, żeby wszystkie poprawki komisyjne przegłosować łącznie, to przy tej poprawce można by było to zrobić. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo za to wyjaśnienie.

Poprawka dziewiąta ma na celu wyraźne wskazanie, iż szefowie agencji określają szczegółowe zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym w odrębnych zarządzeniach.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie... Coś nie działa.

(Głosy z sali: Nie działa.)

Działa już aparatura, tak? Dziękuję.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności...

(Głosy z sali: Źle działa.)

Prosimy o interwencję w sprawie aparatury. Już działa?

(Głosy z sali: Tak.)

Dobrze, już działa.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 81 głosowało za, nikt nie był przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 11**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka dziesiąta powoduje, iż w posiedzeniach Kolegium do spraw Służb Specjalnych będzie uczestniczył także przewodniczący senackiej Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 37 głosowało za, 44 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 12**)

(marszałek L. Pastusiak)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką jedenastą.

Powoduje ona, że do udziału w posiedzeniach Kolegium do spraw Służb Specjalnych będą mogli być zapraszani również przewodniczący właściwych komisji senackich.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki jedenastej, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 88 obecnych senatorów 86 głosowało za, nikt nie był przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

(Głosowanie nr 13)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta...

(Głosy z sali: Jest wycofana.)

Jest wycofana, tak? Dziękuję.

Poprawka trzynasta również została wycofana.

Podobnie poprawka czternasta – ta też została wycofana.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad poprawką piętnastą, która dodaje do warunków, jakie musi spełniać kandydat na szefa agencji, przesłankę, iż nie może to być osoba, która była funkcjonariuszem państwa komunistycznego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 18 głosowało za, 69 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 14)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka szesnasta skreśla przepis zawierający przesłanki odwołania szefa agencji.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 11 głosowało za, 74 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 15)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka siedemnasta powoduje, iż premier będzie mógł powierzyć pełnienie obowiązków szefa agencji innej osobie niż zastępca pod warunkiem, że osoba ta będzie spełniać warunki, jakie musi spełniać kandydat na szefa agencji.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 12 głosowało za, 72 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 16)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka osiemnasta została wycofana.

Poprawka dziewiętnasta powoduje, iż funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych nie będzie mógł wydawać poleceń określonego zachowania się.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 11 głosowało za, 74 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 17)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą, która dodaje upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia w rozporządzeniu sposobu dokumentowania czynności polegających na obserwowaniu i rejestrowaniu przy użyciu środków technicznych obrazów zdarzeń w miejscach publicznych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 89 obecnych senatorów 12 głosowało za, 69 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 18)**

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Poprawka dwudziesta pierwsza została wycofana.

Przystępujemy zatem do głosowania nad poprawką dwudziestą drugą, która zabrania funkcjonariuszom Agencji Wywiadu używania broni.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 1 głosował za, 81 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 19)**

(marszałek L. Pastusiak)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona przytłaczającą większością głosów.

Poprawka dwudziesta trzecia rozszerza zakres czynności zaliczanych do kontroli operacyjnej na zdalny i bezinwazyjny podgląd osób i przedmiotów znajdujących się w pomieszczeniach zamkniętych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za tą poprawką, proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 88 obecnych senatorów 6 głosowało za, 73 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 20**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dwudziesta czwarta została wycofana.

Podobnie poprawka dwudziesta piąta.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą szóstą, która powoduje, iż udostępnianie danych za pomocą sieci telekomunikacyjnej nie będzie następowało na zasadach określonych przez szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki dwudziestej szóstej, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 2 głosowało za, 79 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 21**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dwudziesta siódma dodaje upoważnienie do określenia przez Radę Ministrów zasad i trybu występowania przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego o informacje i dane udostępniane przez operatorów telekomunikacyjnych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 8 głosowało za, 70 – przeciw, 10 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 22**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dwudziesta ósma ma charakter porządkowy. Kompetencje do podejmowania ja-

kichkolwiek działań na podstawie art. 30 zezwalającego na niejawny nadzór nad obrotem przedmiotami przestępstwa ma wyłącznie szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Przystępujemy do głosowania.

(Senator Zbigniew Kruszewski: Panie Marszałku, w kwestii formalnej.)

Tak, bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Kruszewski:

Pan przewodniczący, zdając relację, powiedział, że wszystkie poprawki poparte przez komisję, poczynawszy od poprawki dwudziestej ósmej, przegłosujemy łącznie. Ponieważ nie było sprzeciwu, to powinniśmy wszystkie te poprawki przegłosować łącznie. Taki był wniosek i nie został on odrzucony. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Proszę państwa, tak, rzeczywiście. Podobna propozycja została zgłoszona na posiedzeniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego i komisja przyjęła tę samą procedurę.

Jeżeli nikt nie jest temu przeciwny, to i my przyjmujemy ten sposób procedowania i będziemy głosowali łącznie nad poprawkami: dwudziestą ósmą, trzydziestą szóstą, trzydziestą siódmą, trzydziestą ósmą, trzydziestą dziewiątą, czterdziestą, czterdziestą pierwszą oraz czterdziestą dziewiątą. Rozumiem, że skoro nikt nie był przeciwny, to propozycja została przyjęta.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawek – jeszcze raz je wyczytam – dwudziestej ósmej, trzydziestej szóstej, trzydziestej siódmej, trzydziestej ósmej, trzydziestej dziewiątej, czterdziestej, czterdziestej pierwszej oraz czterdziestej dziewiątej, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania na tablicy.

Z zadowoleniem stwierdzam, że na 88 obecnych senatorów również 88 za głosowało, nikt nie głosował przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu.

(Głosowanie nr 23)

Rozumiem, że wymienione przeze mnie wcześniej poprawki zostały przyjęte jednogłośnie.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą dziewiątą, która ma na celu określenie trybu postępowania z danymi osobowymi zebranymi w trakcie wykonywania zadań przez agencje, nakazując w szczególności weryfikację tych danych oraz niszczenie w odpowiednich przypadkach tak zwanych danych wrażliwych.

Przystępujemy do głosowania.

(marszałek L. Pastusiak)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 14 głosowało za, 73 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 24)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta została wycofana.

Poprawka trzydziesta pierwsza również została wycofana.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad poprawką trzydziestą drugą, w której skreśla się przepis dotyczący organizacji przez szefa Agencji Wywiadu wymiany informacji w ramach wspólnoty informacyjnej rządu.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie odpowiedniego przycisku i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 4 głosowało za, 78 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 25)**

Stwierdzam, że poprawka nie spotkała się z poparciem większości senatorów i została odrzucona.

Poprawka trzydziesta trzecia została wycofana.

Wobec tego przystępujemy do głosowania nad poprawką trzydziestą czwartą, która powoduje, iż do ochrony obiektów należących do agencji nie będzie można stosować specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 87 obecnych senatorów 1 głosował za, 80 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 26)**

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Poprawka trzydziesta piąta zabrania służby w agencjach negatywnie zweryfikowanym funkcjonariuszom Służby Bezpieczeństwa.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 18 głosowało za, 62 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 27)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawki od trzydziestej szóstej do czterdziestej pierwszej zostały przegłosowane łącznie.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad poprawką czterdziestą drugą. Wyłącza ona odpowiedzialność karną funkcjonariusza ujawniającego dokument objęty tajemnicą, który mógłby być dowodem popełnienia przestępstwa.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 7 głosowało za, 74 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 28)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka czterdziesta trzecia skreśla przepis, na podstawie którego przełożony może zezwolić funkcjonariuszowi na wykonanie zajęcia zarobkowego poza służbą, jeżeli zajęcie to nie koliduje ze służbą oraz nie narusza honoru, godności lub dobrego imienia służby.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 10 głosowało za, 73 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 29)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka czterdziesta czwarta pozwala na łączenie z karą wyznaczenia na niższe stanowisko oraz z karą wydalenia ze służby również kary pozbawienia stopnia oficerskiego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 87 obecnych senatorów 80 głosowało za, 2 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 30)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami czterdziestą piątą, pięćdziesiątą i pięćdziesiątą pierwszą należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką czterdziestą szóstą. Poprawki czterdziesta piąta, pięćdziesiąta i pięćdziesiąta pierwsza powo-

(marszałek L. Pastusiak)

dują, iż Wojskowe Służby Informacyjne zachowają uprawnienia wynikające z ustawy o powszechnym obowiązku obrony jedynie do 31 grudnia 2002 r. Jednocześnie poprawki te gwarantują tym służbom prawo do korzystania z uprawnień określonych dla Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i dla Agencji Wywiadu do końca tego okresu.

Przystępujemy wobec tego do głosowania nad tymi trzema poprawkami.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek, proszę o naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 87 obecnych senatorów 5 głosowało za, 72 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 31)**

Stwierdzam, że te trzy poprawki nie zostały przyjęte.

Poprawka czterdziesta szósta skreśla przepisy dające ministrowi obrony narodowej w zakresie zadań wykonywanych przez Wojskowe Służby Informacyjne uprawnienia szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 9 głosowało za, 73 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 32)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka czterdziesta siódma została wycofana, podobnie jak poprawka czterdziesta ósma. Nad poprawką czterdziestą dziewiątą już głosowaliśmy, nad poprawką pięćdziesiątą głosowaliśmy łącznie z poprawką czterdziestą piątą i pięćdziesiątą pierwszą.

W tej sytuacji, proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem uchwały, proszę o naciśnięcie odpowiedniego przycisku i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na obecnych 88 senatorów 73 głosowało za przyjęciem uchwały, 14 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 33)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Dziękuję.

Chciałbym również powitać na naszej sali pana ministra Zbigniewa Siemiatkowskiego, który towarzyszył nam w czasie tego głosowania i był do dyspozycji państwa senatorów w razie gdyby były jakieś uwagi dodatkowe.

(Rozmowy na sali)

Słucham? Słyszę jakieś głosy, ale nikt nie zgłaszał, że chce zabrać głos.

Dziękuję bardzo. Dziękuję panu ministrowi za obecność podczas głosowania nad tym projektem uchwały.

Powracamy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.

Przypominam państwu, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, a także Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, które to komisje ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie.

Dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie, zgodnie z art. 52 ust. 6 regulaminu naszej Izby, mogą zabrać głos jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej pana senatora Janusza Koniecznego o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Janusz Konieczny:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawić Wysokiej Izbie sprawozdanie ze wspólnego posiedzenia wymienionych komisji, które miało na celu rozpatrzenie poprawek do ustawy o stanie wyjątkowym, omawianej w dniu wczorajszym na posiedzeniu Senatu.

Komisje zapoznały się z wniesionymi poprawkami i podjęły pewne uzgodnienia. Sześć poprawek wniosły jednocześnie wszystkie trzy komisje, trzy poprawki wniosła Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Po jednej poprawce wniosły indywidualnie Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Ustawodawstwa

(senator J. Konieczny)

i Praworządności. Senator Mieczysław Janowski zgłosił cztery poprawki, z czego trzy uzyskały poparcie połączonych komisji. Poprawka pani senator Maria Berny oraz poprawka mniejszości Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego nie uzyskały poparcia połączonych komisji.

Wysoki Senat raczy przyjąć następujące poprawki zawarte w druku nr 105Z: drugą, trzecią, czwartą, piątą, szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, czternastą, piętnastą, szesnastą i siedemnastą. Są to poprawki poparte przez połączone komisje. Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Chciałbym tylko przypomnieć, że wnioski w trakcie dyskusji zgłosili pan senator Mieczysław Janowski i pani senator Maria Berny. Z kolei sprawozdawcami komisji byli: pan senator Andrzej Jaeschke – Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, pan senator Andrzej Spychalski – Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, a pani senator Maria Berny – sprawozdawcą mniejszości Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Chciałbym zapytać, czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senatorowie sprawozdawcy chcieliby zabrać głos. Nie słyszę zgłoszeń, więc dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty komisje oraz senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 54 ust. 1 regulaminu naszej Izby za chwilę zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Przystępujemy zatem do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Poprawka pierwsza zmierza do tego, aby rozporządzenie prezydenta o wprowadzeniu stanu wyjątkowego określało również siły i środki zapewniające przestrzeganie jego rygorów oraz organy odpowiedzialne za ich użycie.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 83 obecnych senatorów 23 głosowało za poprawką, 56 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 34)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka druga, ograniczając klauzulę odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących rozporządzeń o wprowadzeniu stanu wyjątkowego do rozporządzeń o jego zniesieniu, zmierza do ustalenia jasnego zapisu, iż Sejmowi nie przysługują żadne kompetencje w odniesieniu do rozporządzenia prezydenta o zniesieniu stanu wyjątkowego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na obecnych 86 senatorów 85 głosowało za poprawką, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 35)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka trzecia nakłada na ministra właściwego do spraw zagranicznych obowiązek informowania wskazanych organów międzynarodowych o wprowadzeniu i zniesieniu stanu wyjątkowego.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na obecnych 86 senatorów 83 głosowało za poprawką, nikt nie był przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 36)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka czwarta przewiduje możliwość nakładania dodatkowych obowiązków, odpowiednich do przyczyny wprowadzenia stanu wyjątkowego, na podmioty podlegające ograniczeniom praw i wolności człowieka i obywatela.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na obecnych 86 senatorów 82 głosowało za poprawką, 3 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 37)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka piąta ma na celu pozostawienie oceny stopnia zagrożenia ze strony organizacji, dobrowolnych zrzeszeń i fundacji organowi wydającemu rozporządzenie precyzujące zakres ograniczeń praw i wolności – czyli również wojewodzie, a nie wyłącznie Radzie Ministrów.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

(marszałek L. Pastusiak)

Kto jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na obecnych 86 senatorów 85 głosowało za poprawką, nikt nie był przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 38)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka szоста ujednoliciła terminologię ustawy.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki głosowania.

Na 85 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 39)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka siódma zmierza do uwzględnienia wprowadzanych aktualnie zmian w zakresie struktury instytucji właściwych w sprawach ochrony bezpieczeństwa państwa.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki głosowania.

Na 86 obecnych senatorów 79 głosowało za, 1 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 40)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma wprowadza udokumentowanie wezwania do udziału w rozmowie ostrzegawczej jako przesłankę jego prawidłowości.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie na tablicę wyników głosowania.

Na 86 obecnych senatorów 84 głosowało za, 2 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 41)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przyjęcie poprawki dziewiętej wyklucza głosowanie nad poprawką dziesiątą.

Poprawka dziesiąta rozszerza katalog organów, którym w czasie stanu wyjątkowego wojewodowie mogą nakazać wykonywanie czynności technicznych niezbędnych do prowadzenia cenzury lub kontroli, o organy administracji samorządowej. Poprawka jednocześnie usuwa błąd w nazwie organów administracji rządowej w woje-

wództwie. Poprawka dziesiąta ogranicza się jedynie do usunięcia błędu.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 85 obecnych senatorów 83 głosowało za, nikt nie był przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 42)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

W tej sytuacji nie głosujemy nad poprawką dziesiątą.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami: jedenastą, piętnastą i szesnastą, nad którymi będziemy głosować łącznie. Te trzy poprawki – jedenasta, piętnasta i szesnasta – zmierzają do objęcia zakresem regulacji ustawy wszystkich rodzajów szkół działających na podstawie przepisów o systemie oświaty, w szczególności gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 86 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 43)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Przyjęcie poprawki dwunastej, która zmierza do umożliwienia zawieszania zajęć dydaktycznych w czasie stanu wyjątkowego w szkołach duchownych i seminariach duchownych przez ordynariusza diecezjalnego na wniosek wojewody, wyklucza głosowanie nad poprawką trzynastą.

Poprawka trzynasta, mając ten sam cel, nie wskazuje podmiotu uprawnionego do zawieszania zajęć w tego rodzaju szkołach.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 86 obecnych senatorów 33 głosowało za, 38 – przeciw, 15 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 44)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzynastą, która ma na celu umożliwienie zawieszania zajęć dydaktycznych w czasie stanu

(marszałek L. Pastusiak)

wyjątkowego w szkołach duchownych i seminariach duchownych.

(Rozmowy na sali)

Proszę o zachowanie ciszy. Jeżeli ktoś chciałby zabrać głos, to proszę się zgłaszać, Panie Senatorze Adamski.

(Senator Jerzy Adamski: Przepraszam.)

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzynastą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki trzynastej, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 86 obecnych senatorów 15 głosowało za, 65 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 45)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka czternasta dostosowuje terminologię do ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 86 obecnych senatorów 85 głosowało za, nikt nie był przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 46)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przypominam, że poprawka piętnasta została już przegłosowana łącznie z poprawkami jedenastą i szesnastą, a poprawka szesnasta została już przegłosowana łącznie z poprawkami jedenastą i piętnastą.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad poprawką siedemnastą, która ujednolica używane w ustawie pojęcia „obróć dewizami” i „obróć dewizowy” i zmierza w kierunku wprowadzenia pojęcia o szerszym znaczeniu.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 86 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 47)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Przystępujemy zatem, proszę państwa, do głosowania za przyjęciem uchwały w sprawie

ustawy o stanie wyjątkowym w całości, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem całości uchwały, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek, proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na 86 obecnych senatorów 80 głosowało za, 2 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 48)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym.

Wysoka Izbo, **powracamy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.**

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam również, że Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej przedstawiły jednobrzmiące projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Ich teksty macie państwo zawarte w drukach nr 106A i 106B.

Projekt ten zostanie poddany pod głosowanie.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem przedstawionego projektu uchwały, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 82 obecnych senatorów 80 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 49)**

Stwierdzam, że uchwała została podjęta, oczywiście uchwała w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Wysoka Izbo, **powracamy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.**

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych. Komisje ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie.

(marszałek L. Pastusiak)

Dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie, zgodnie z art. 52 ust. 6 regulaminu naszej Izby, głos mogą zabrać jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

W tej sytuacji proszę sprawozdawcę Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych pana senatora Bogusława Mąsiora o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu komisji wniosków.

Senator Bogusław Mąsior:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej na wspólnym posiedzeniu rozpatrzyły wnioski do ustawy – Prawo własności przemysłowej zgłoszone wczoraj w trakcie debaty. Wnioskodawcy, między innymi pan senator Mietła oraz Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych, w trakcie debaty dokonali autopoprawek. Po wnikliwej analizie dyskusji, w tym również dyskusji na temat tego, co odbiega od języka polskiego stosowanego potocznie, i małej może precyzji sformułowań zawartych w poszczególnych punktach czy paragrafach ustawy, komisje wspólnie rekomendują Wysokiej Izbie przyjęcie poprawek: pierwszej, drugiej, czwartej, piątej, szóstej, siódmej, ósmej, dziewiątej, dziesiątej, dwunastej, czternastej, siedemnastej, dziewiętnastej, dwudziestej, dwudziestej pierwszej i dwudziestej drugiej.

W imieniu połączonych komisji proszę Wysoki Senat o przyjęcie tych poprawek. Znajdują się one w druku nr 104Z.

Jeżeli można, to proszę pana marszałka o zastosowanie łącznego głosowania nad tymi poprawkami popartymi przez obie komisje.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo za tę propozycję.

Jeżeli nie usłyszę głosów sprzeciwu, to przyjmujemy ten wniosek, który usprawnia pracę. Rozumiem, że nie mamy zastrzeżeń.

Proszę państwa, w związku z tym, że są wnioski wykluczające się, nasi legislatorzy nam radzą, żebyśmy łącznie głosowali tylko nad poprawkami: pierwszą, szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą, dziewiętnastą, dwudziestą, dwudziestą pierwszą i dwudziestą drugą.

Chciałbym przypomnieć, że w trakcie dyskusji wnioski zgłosili pan senator Adam Jamróż oraz pan senator Mieczysław Mietła, a sprawozdawcą Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej był pan senator Władysław Mańkut.

Chciałbym zapytać, czy senatorowie wnioskodawcy lub senator sprawozdawca chcieliby w tej fazie obrad zabrać głos. Nie słyszę zgłoszeń. Dziękuję.

A, pan senator Jamróż, bardzo proszę.

Senator Adam Jamróż:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku, Wysoki Senacie! Proszę wybaczyć, że ponownie zajmuję czas Wysokiej Izbie. A więc w telegraficznym skrócie...

Proszę o przyjęcie tej poprawki, ponieważ przyjęcie poprawki dziesiątej spowodowałoby szereg komplikacji interpretacyjnych. Generalnie rzecz biorąc, wynika to z pewnych nieporozumień. Bo wnioskodawcy tej poprawki zmierzają do dosłownego tłumaczenia dyrektywy unijnej, która przecież dosłownie tłumaczona być nie może. Poza tym burzyłaby ona pewne przyjęte pojęcia, które już są w porządku prawnym, zwłaszcza w zakresie stosowania prawa. Interpretacja w przypadku poprawki dziesiątej, która mówi: „sprzeczne z moralnością, porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami”, byłaby po prostu zbyt szeroka i w efekcie powodowałaby blokowanie wynalazków. Dodam przy okazji, że nie było negatywnej opinii Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty komisje, a także senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 regulaminu naszej Izby za chwilę przeprowadzone zostaną głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Przystępujemy zatem do głosowania nad przedstawionymi poprawkami. Poprawka pierwsza, zgodnie z tym, co przed chwilą uzgodniliśmy, będzie przegłosowana łącznie z poprawkami: szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą, dziewiętnastą, dwudziestą, dwudziestą pierwszą i dwudziestą drugą.

(Głos z sali: I ósmą.)

I ósmą oczywiście.

(Głos z sali: Była.)

Szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów, senatorów jest za przyjęciem tych poprawek, proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

(marszałek L. Pastusiak)

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 83 obecnych senatorów 82 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 50)**

Stwierdzam, że wymienione wcześniej przeze mnie poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką drugą, która ma na celu ujednolicenie brzmienia przepisów dotyczących instytucji wyczerpania praw. Przyjęcie poprawki drugiej wyklucza głosowanie nad poprawką trzecią.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów, senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicy.

Na 84 obecnych senatorów 82 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 51)**

Stwierdzam, że poprawka druga została przyjęta.

W tej sytuacji, ze względu na wyniki głosowania nad poprawką drugą, nie głosujemy nad poprawką trzecią.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą, która ma charakter redakcyjny i polega na skreśleniu zbędnych wyrazów.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na 83 obecnych senatorów 80 głosowało za, 2 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 52)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka piąta ujednolici przepisy dotyczące unieważnienia dodatkowego prawa ochronnego z przepisami dotyczącymi unieważnienia patentu.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 83 obecnych senatorów wszyscy głosowali za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu. **(Głosowanie nr 53)**

Stwierdzam, że poprawka została jednogłośnie przyjęta.

Nad poprawkami szóstą, siódmą, ósmą, dziewiątą już głosowaliśmy.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad poprawką dziesiątą, która wyklucza głosowanie nad poprawką jedenastą.

Poprawka dziesiąta dotycząca dodawanego art. 93³ ust. 2 dostosowuje brzmienie zdania wstępnego tego ustępu do art. 29 pkt 1 ustawy nowelizowanej.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Prosimy o wyniki.

Na 84 obecnych senatorów 67 głosowało za, 16 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 54)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta zastępuje pojęcie „indywidualny charakter”, tradycyjnie stosowane dotąd w Polsce, nowym pojęciem pod nazwą „oryginalnych”.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej zmiany?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Na 84 obecnych senatorów 78 głosowało za, 2 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 55)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta i senatorowie preferują „oryginalność”.

Głosujemy teraz nad poprawką trzynastą. Przyjęcie poprawki trzynastej oczywiście wyklucza głosowanie nad poprawkami czternastą i piętnastą.

A poprawka trzynasta dostosowuje brzmienie przepisu dotyczącego instytucji regionalnego wyczerpania prawa ochronnego na znak towarowy do umów międzynarodowych, które mogą wiązać Polskę w przyszłości.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Prosimy o wyniki na tablicę.

Na 82 obecnych senatorów 5 głosowało za, 67 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 56)**

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Głosowanie nad poprawką czternastą... aha, słusznie. Przyjęcie poprawki czternastej wyklucza głosowanie nad poprawką piętnastą.

Przystępujemy zatem do głosowania nad poprawką czternastą, która to poprawka dostosowuje brzmienie przepisu regulującego wyczerpanie prawa ochronnego na znak drogowy do innych przepisów ustawy nowelizującej, a także usuwa zbędny przepis ust. 2 ustawy nowelizowanej.

Przystępujemy do głosowania.

(marszałek L. Pastusiak)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Na 84 obecnych senatorów 83 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 57)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przyjęcie poprawki szesnastej wyklucza głosowanie nad poprawką siedemnastą i osiemnastą.

Poprawka szesnasta dostosowuje brzmienie przepisu odnoszącego się do przepisu dotyczącego instytucji regionalnego wyczerpania prawa z rejestru kopii chronionej topografii układów scalonych wytworzonych przy użyciu takiej kopii, a także wyrobów zawierających takie układy scalone, do umów międzynarodowych, które mogą wiązać Polskę w przyszłości. Uch, straszny język.

Przystępujemy zatem do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów, senatorów jest za przyjęciem poprawki szesnastej, proszę o naciśnięcie odpowiedniego przycisku.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o wyniki.

Na 84 obecnych senatorów 6 głosowało za, 74 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 58)**

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka, siedemnasta, ma na celu ujednolicenie brzmienia przepisów dotyczących instytucji wyczerpania praw.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Prosimy o podanie wyników na tablicę.

Na 86 obecnych senatorów 82 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 3 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 59)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Głosowanie nad poprawką osiemnastą... aha, nie głosujemy. Tak, proszę państwa, ponieważ przyjęliśmy poprawkę siedemnastą, nie będziemy głosować nad poprawką osiemnastą.

Przyjęliśmy już poprawki od dziewiętnastej do dwudziestej drugiej, wtedy kiedy głosowaliśmy łącznie. I teraz mamy do przegłosowania poprawki... Właściwie przegłosowaliśmy już wszystkie poprawki.

W tej sytuacji przystępujemy do głosowania nad podjęciem całości uchwały w sprawie ustawy

o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej, oczywiście wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych przed chwilą poprawek.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za podjęciem całości uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek? Proszę o naciśnięcie przycisku „za”.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników na tablicę.

Na 85 obecnych senatorów 85 głosowało za. **(Głosowanie nr 60)**

Stwierdzam, że uchwała została podjęta jednogłośnie.

Informuję Wysoką Izbę, że porządek obrad siedemnastego posiedzenia Senatu został wyczerpany.

Chciałbym bardzo serdecznie podziękować paniom i panom senatorom i również państwu senatorom sekretarzom za bardzo kooperatywną postawę w czasie tego niełatwego głosowania.

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Przypominam, że oświadczenie nie może trwać dłużej niż pięć minut. Przedmiotem oświadczenia mogą być sprawy związane z wykonywaniem mandatu, ale niebędące... *(Rozmowy na sali)* Ale, proszę państwa, obrady trwają, proszę o zachowanie spokoju.

Nad oświadczeniami senatorskimi nie przeprowadza się dyskusji.

Mamy dość długą listę senatorów, którzy zgłosili się do wygłoszenia oświadczeń. Jako pierwszy pan marszałek Jarzembowski.

Bardzo proszę, Panie Marszałku.

Senator Ryszard Jarzembowski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

W nadanej we wtorek 21 maja przez program pierwszy telewizji publicznej audycji „Forum” poseł Polskiego Stronnictwa Ludowego z Zielonej Góry, Józef Zych, zajął się strukturą polskiego parlamentu, a zwłaszcza rozwodził się nad rolą i przydatnością Senatu. Perorując przeciwko Senatowi, Józef Zych oświadczył dosłownie: „Myśmy analizowali kiedyś: 80% poprawek, które wpłynęły do Sejmu, było odrzucone”.

Następnego dnia rozmawiałem przy świadkach z posłem Zychem i stwierdziłem, że upowszechnia nieprawdziwe informacje dotyczące Senatu. Józef Zych nerwowo bronił się, twierdząc, że przytoczone przez niego w programie „Forum” dane dotyczą okresu, kiedy to sprawował funkcję marszałka Sejmu, czyli kadencji przypadającej na lata 1993–1997.

Jeśli nawet posłowi PSL mylą się daty, to i tak błędzi. Naprawdę bowiem w trzeciej kadencji Se-

(marszałek L. Pastusiak)

natu, gdy marszałkiem był Adam Struzik z PSL, a PSL miało w Izbie Wyższej trzydziestu pięciu senatorów, Sejm przyjął nie 20%, jak twierdzi Józef Zych, ale prawie 66% z trzech tysięcy stu dwudziestu poprawek zgłoszonych przez Senat.

Dzisiaj, w tej kadencji, wbrew temu, co rozciska publicznie były marszałek Sejmu, izba niższa przyjmuje aż 80% poprawek Senatu: według stanu na 13 maja, po szesnastu posiedzeniach Senatu i dwudziestu jeden posiedzeniach Sejmu zostało przyjętych dwieście pięćdziesiąt pięć poprawek senackich. Gdyby więc koncepcja ustrojowa Józefa Zycha miała być faktem, to uchwalone w obecnej kadencji prawo byłoby obciążone dwustu pięćdziesięcioma pięcioma błędami.

Mówię o tym dlatego, że trwa dyskusja na ważne tematy ustrojowe i źle by było, gdyby przeważały w niej pseudoargumenty takich uzdrowicieli jak Józef Zych.

Posłowi dedykuję łacińską sentencję *medice, cura te ipsum*, czyli: lekarzu, ulecz się sam, a redaktorom telewizji publicznej zwracam uwagę, że debata o ważnych sprawach państwa, toczona wyłącznie przez posłów, bywa pełna błędów, których nie ma kto – pod nieobecność senatorów – sprostować. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Te oklaski, które zabrzmiały po pańskim oświadczeniu, moim zdaniem, podkreślają jedną rzecz i ja chciałbym w tej sprawie, jako marszałek Senatu piątej kadencji, zwrócić się do kierownictw klubów. Proszę, aby zadbały o to, by senatorowie byli odpowiednio reprezentowani w audycjach telewizyjnych i radiowych. Bo dotąd, stwierdzam, są dyskryminowani, także wtedy kiedy kluby desygnują swoich przedstawicieli do udziału w odpowiednich audycjach, a są takie audycje telewizyjne, do udziału w których wyznaczają kluby.

Bardzo bym prosił, żeby kierownictwa naszych klubów porozmawiały z kierownictwem ogólnoparlamentarnym, że tak powiem, swoich klubów, i żeby desygnować przynajmniej do co trzeciej audycji. A właściwie powinno się to odbywać na zasadzie parytetu, aby w co drugiej audycji uczestniczyli również senatorowie niezależnie od opcji, jaką reprezentują, bo pamiętajmy, że tam opcje polityczne są reprezentowane. Aby senatorowie byli obecni w tych dyskusjach, i aby można było uniknąć takich właśnie wpadek, jaka miała miejsce w czasie tej audycji telewizyjnej.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana senatora Stokłosa.

(Rozmowy na sali)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

(Senator Henryk Stokłosa: Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!)

(Rozmowy na sali)

Przywołuję Wysoką Izbę do porządku. Jeśli ktoś z państwa senatorów chce opuścić salę obrad, to bardzo proszę. Ale bardzo proszę też, byśmy nie przeszkadzali naszemu koledze.

Proszę.

Senator Henryk Stokłosa:

Oświadczenie pierwsze.

Wielokrotnie z tej trybuny w ciągu ostatnich trzynastu lat mówiłem na temat bezrobocia, poszukując wraz z członkami Izby ekonomicznych i prawnych sposobów jego ograniczenia. Dziś występuję po raz kolejny, zobligowany przede wszystkim przez moich starszych wiekiem wyborców, którzy od czasu pojawienia się propozycji ministra Hausnera dotyczącej ograniczenia możliwości zarabkowania przez emerytów i rencistów, bombardują moje biuro różnego rodzaju oświadczeniami i apelami. Większość z nich jest bardzo emocjonalna, ale w wielu pojawiają się pytania i wątpliwości, z którymi warto się, jak sądzę, zapoznać jeszcze przed podjęciem decyzji o konkretnych rozwiązaniach.

Najwięcej wątpliwości, przyznam, że także moich, wywołuje kwestia uzyskania wolnych miejsc pracy dla ludzi młodych w związku z ograniczeniem zatrudnienia emerytów i rencistów. Jest to pytanie o społeczny i polityczny sens całego przedsięwzięcia.

Z moich doświadczeń pracodawcy, a zatrudniam ponad trzy i pół tysiąca ludzi reprezentujących różne zawody i specjalności oraz stopień wykształcenia, wynika, że nie ma bezpośredniego związku między miejscami pracy dla emerytów a miejscami pracy dla ludzi młodych.

Emeryci i renciści, których zatrudniam, to przede wszystkim fachowcy o bardzo bogatym doświadczeniu, potrzebni mi do przedsięwzięć o charakterze strategicznym. Tego typu pracowników nie znajdę wśród najzdolniejszych nawet absolwentów szkół wyższych.

Inna grupa emerytów i rencistów pracuje u mnie na stanowiskach niewymagających zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin, związanych ze stosunkowo lekką, choć żmudną i wymagającą cierpliwości pracą. Żaden młody człowiek o normalnym temperamencie nie powinien takiej pracy wykonywać.

Mam świadomość, że moje doświadczenia mogą być nietypowe dla polskiego rynku pracy, ale podobne obiekcje pojawiają się także w listach, o których wspominałem na wstępie.

Uważam więc, że Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przed podjęciem decyzji dotyczących ograniczenia zatrudnienia emerytów i rencistów powinno zlecić badania naukowe lub dokonać sy-

(senator H. Stokłosa)

mulacji, by wiarygodnie odpowiedzieć na następujące pytania.

Ile szacunkowo miejsc pracy dla absolwentów zostanie zwolnionych po wprowadzeniu ograniczeń w zatrudnieniu emerytów i rencistów?

Jaki wpływ na dochody państwa ze składek na ubezpieczenie i podatku dochodowego mogą mieć te ograniczenia?

W apelach i protestach, które otrzymuję, częsty jest motyw zgodności całej tej operacji z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Moi wyborcy odwołują się zwłaszcza do art. 32 konstytucji. Czy kwestia ta została bez wątpliwości rozstrzygnięta przez specjalistów od prawa konstytucyjnego?

I wreszcie pytanie, które najczęściej pojawia się we wszystkich listach. Od kiedy cała ta operacja zostanie wprowadzona?

Oświadczenie drugie.

Na początku maja bieżącego roku dotarł do mojego biura parlamentarnego w Pile apel Rady Powiatu w sprawie awarii mostu imienia Bolesława Chrobrego w Pile.

Sprawa ta tylko z pozoru wydaje się błaża. W wyniku awarii bowiem konieczne stało się wyłączenie z ruchu jednego z dwóch mostów, czyli jedynej przeprawy przez rzekę Gwdę, przez którą odbywał się dotąd ciężki ruch tranzytowy. Ponieważ miasto Piła nie posiada jeszcze obwodnicy w ciągu drogi nr 11 relacji Koszalin-Poznań, cały ruch tranzytowy na tej relacji oraz w kierunkach Gorzów – granica państwa, Gorzów – Bydgoszcz odbywa się przez ten most. W efekcie awarii, która doprowadziła do zamknięcia w dniu 23 marca 2002 r. jednej nitki mostu, w centrum Piły nastąpiły poważne zakłócenia w ruchu i korki.

To zjawisko pogarsza się wraz ze wzmożonym ruchem turystycznym ze Śląska i z południowej Wielkopolski na wybrzeże środkowe. Przez zepsuty most na Gwdzie przebiega bowiem także tranzytowy ruch turystyczny w tym kierunku.

Przeprowadzona analiza możliwości poprowadzenia ruchu tranzytowego innymi szlakami wykazała, iż zwłaszcza w przypadku ruchu ciężarowego jest to niemożliwe.

W tej sytuacji istnieje konieczność wyasygnowania środków finansowych i rozpoczęcia prac remontowych mostu. O pieniądze na ten cel rada powiatu apeluje za moim pośrednictwem do wicepremiera i ministra infrastruktury Marka Pola.

W związku z tym zwracam się do pana premiera z prośbą o odpowiedź na pytanie, kiedy i jakie środki zostaną uruchomione, by zlikwidować ten drobny wpawdziej, ale wyjątkowo dokuczliwy problem.

Panie Senator i Panowie Senatorowie! Na tle tego oświadczenia chciałbym podzielić się następującą refleksją.

Jakże słabe są jeszcze polskie samorządy, jak niewielkie są ich możliwości finansowe, skoro

w sprawie remontu mostu senator Rzeczypospolitej, przy zaangażowaniu całej Izby, musi o pieniądze dopominać się u wicepremiera rządu.

I oświadczenie trzecie składam do protokołu*. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

I bardzo proszę pana senatora Sławińskiego o zabranie głosu i przedstawienie oświadczenia.

Senator Ryszard Sławiński:

Panie Marszałku! Panie Senator i Panowie Senatorowie!

Swoje oświadczenie kieruję do ministra finansów pana Marka Belki.

Panie Ministrze, ustawą z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o funduszu alimentacyjnym, ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych i ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych i w art. 17 ust. 1 zapisano, że uprawnienia do zasiłku rodzinnego i wychowawczego ustala się na podstawie: pkt 1 – zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego o dochodach uzyskanych w ostatnim roku podatkowym, podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych, lit. a – osoby ubiegającej się o zasiłek, lit. b – członków rodziny osoby wymienionej w lit. a; pkt 2 – innych zaświadczeń i dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do zasiłku.

Poprzednio wystarczyło oświadczenie o dochodach rodziny osoby występującej z wnioskiem o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego na druku ZUS Z14. Ta na pozór drobna zmiana uruchomiła w tej chwili lawinę w urzędach skarbowych. Tłumy ludzi kłębią się, żeby złożyć wniosek o wydanie zaświadczenia i odebrać to zaświadczenie, przy czym musi być ono odebrane osobiście przez wnioskodawcę, bowiem wysokość dochodów objęta jest tajemnicą skarbową. Doprowadzono więc do sytuacji żenujących. Osiemdziesięcioletni, często bardzo schorowani ludzie dwukrotnie muszą pojechać do urzędu i stać w kolejce, żeby w celu uzyskania dodatku rodzinnego na współmałżonka otrzymać zaświadczenie o dochodach, na które składa się tylko i wyłącznie otrzymywana z tego samego ZUS emerytura. Nie wspomnę już o rzeszach pracowników najemnych.

Intencje ustawodawcy były, jak się wydaje, jak najbardziej czyste, ale praktyka pokazuje, że jest to rozwiązanie żenujące. Zwracam się więc do

*Oświadczenie złożone do protokołu – w załączeniu.

(senator R. Sławiński)

pana ministra z prośbą o to, żeby coś zrobić i nie narażać tych ludzi na stratę czasu i ewidentny kłopot. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu senatorowi.

Bardzo proszę pana senatora Suchańskiego o przedstawienie oświadczenia.

Senator Jerzy Suchański:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Pierwsze oświadczenie kieruję do wicepremiera, ministra finansów, pana Marka Belki w imieniu swoim oraz pana senatora Jerzego Markowskiego.

Zaległości płatnicze wobec Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego SA za dostarczoną energię elektryczną na kwiecień 2002 r. wynoszą dla zakładów branży hutniczej 213 milionów zł, zaś dla przedsiębiorstw górniczych – 92 miliony zł. Determinacja zarządu GZE w odzyskaniu swoich należności spowoduje w najbliższym czasie wyłączenie energii tym zakładom. Łatwo przewidzieć, jakie będą tego skutki dla jednoosobowych spółek skarbu państwa.

W związku z tym prosimy o pomoc w uregulowaniu tych zaległości lub ich odroczeniu tak, aby uniknąć katastrof z tytułu wyłączenia energii w tych przedsiębiorstwach.

Z poważaniem, Jerzy Markowski i Jerzy Suchański.

Drugie oświadczenie kieruję do ministra skarbu państwa, pana Wiesława Kaczmarskiego.

Przedsiębiorstwo Usług Mechanicznych „Pumech-Orzeł” spółka z o.o. w Bytomiu od wielu miesięcy zalega GZE SA z zapłatą za energię elektryczną. Zarząd wymienionej spółki obsługuje Centralną Pompownię „Bolko”. GZE SA ma świadomość skutków, jakie może wywołać zaniecha-

nie działalności odwadniającej. Dlatego też uprzejmie proszę o rozwiązanie problemu wypłacalności dotowanego podmiotu. Z moich informacji wynika, że powyższa sprawa jest znana w Ministerstwie Skarbu Państwa, jednakże od wielu miesięcy nie może się doczekać rozwiązania.

Z poważaniem, Jerzy Suchański. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu senatorowi.

Na tym wyczerpaliśmy listę oświadczeń wygłaszanych.

Informuję Wysoką Izbę, że oświadczenia do protokołu złożyli ponadto następujący senatorowie: pan senator Henryk Stokłosa, pan senator January Bień, pan senator Sławomir Izdebski, pan senator Andrzej Spychalski, pan senator Witold Gładkowski, pan senator Bogusław Litwiniec, pan senator Marian Lewicki oraz pan senator Józef Sztorc.*

Proszę teraz panią senator sekretarz o odczytanie komunikatów.

**Senator Sekretarz
Alicja Stradomska:**

Informuję, iż posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych odbędzie się dzisiaj o godzinie 11.00 w sali nr 176. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Informuję również, że protokół siedemnastego posiedzenia Senatu, zgodnie z art. 39 naszego regulaminu, zostanie udostępniony państwu senatorom w terminie trzydziestu dni po posiedzeniu w Biurze Prac Senackich w pokoju nr 255.

Zamykam siedemnaste posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 46)

* Oświadczenia złożone do protokołu – w załączeniu.

Wyniki głosowań

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1 J. Adamski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
2 A. Anulewicz	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
3 F. Bachleda-Księżdzularz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
4 M. Balicki	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
5 J. Bargieł	.	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
6 T. Bartos	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
7 M. Berny	+	-	?	-	-	-	-	-	-	-	+	-	?	-	-	-	?	-	-	-
8 A. Biela	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 J. Bielawski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
10 J. Bień	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
11 F. Bobrowski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
12 K. Borkowski	.	?	+	-	+	-	-	-	?	-	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
13 W. Bułka	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
14 C. Christowa	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
15 A. Chronowski	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
16 J. Cieślak	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	?	+	-	-	-	-	-	-	-
17 Z. Cybulski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
18 G. Czaja	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
19 J. Danielak	+	-	+	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	-	-	-	-	-
20 K. Doktorowicz	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
21 K. Drożdż	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	+	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	?	-	-
24 J. Dziemdziała	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	?	+	-	-	-	-	-	-	-
25 G. Ferenc	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
26 A. Gierek	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	?	+	-	-	-	-	-	-	-
27 W. Gładkowski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
28 Z. Gołabek	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	.	-
29 H. Gołębiewski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
30 G. Grabowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31 A. Graczyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 S. Izdebski	+	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	?	-	-
33 A. Jaeschke	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
34 A. Jamróz	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
35 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36 M. Janowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
37 Z. Jarmużek	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
38 R. Jarzembowski	+	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 D. Kempka	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	.	-	+	-	-	-	-	-	-	-
40 A. Klepacz	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
41 J. Konieczny	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	?	+	-	-	-	-	-	-	-
42 A. Koszada	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	?	+	-	-	-	-	-	-	-
43 M. Kozłowski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
44 Z. Kruszewski	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
45 O. Krzyżanowska	+	+	+	+	?	+	?	+	?	?	+	+	+	+	?	?	+	?	?	?
46 Z. Kulak	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
47 A. Kurska	?	+	+	?	+	+	+	+	-	+	?	+	?	+	+	+	?	+	?	?
48 I. Kurzępa	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
49 K. Kutz	+	+	+	?	?	?	?	+	+	?	+	+	+	+	?	?	?	?	-	?
50 G. Lato	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
51 M. Lewicki	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-
52 G. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 T. Liszcz	?	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	?	+	?	-	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

87 90 88 89 89 89 88 87 87 88 87 88 88 89 89 89 89 89 88 88

79 14 87 13 16 14 9 14 9 10 81 37 86 18 11 12 11 12 1 6

1 73 0 73 69 72 74 71 73 73 0 44 0 69 74 72 74 69 81 73

7 3 1 3 4 3 5 2 5 5 6 7 2 2 4 5 4 8 6 9

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1 J. Adamski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
2 A. Anulewicz	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzarz	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?
4 M. Balicki	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	?
5 J. Bargieł	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	.	+	+	+	+	+	+
6 T. Bartos	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	#	+	+	+	+	+
7 M. Berny	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	#	+	+	+	+	+	+
8 A. Biela	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?
9 J. Bielawski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
10 J. Bień	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
11 F. Bobrowski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
12 K. Borkowski	-	-	+	-	-	-	+	-	-	?	-	-	+	+	+	?	+	+	+	+
13 W. Bułka	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
14 C. Christowa	-	-	+	-	-	-	?	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
15 A. Chronowski	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+
16 J. Cieślak	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
17 Z. Cybulski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
18 G. Czaja	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
19 J. Danielak	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
21 K. Drożdż	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	-	-	+	-	-	-	+	-	?	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
24 J. Dziemdziała	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
25 G. Ferenc	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
26 A. Gierak	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	?	+	+	+	+	+	+
27 W. Gładkowski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
28 Z. Gołabek	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
29 H. Gołębiewski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	?	+	+	+	+	+	+
30 G. Grabowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31 A. Graczyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 S. Izdebski	-	-	+	-	-	-	+	-	?	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
33 A. Jaeschke	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
34 A. Jamróz	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	?	+	+	+	+
35 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36 M. Janowski	?	+	+	+	?	?	+	+	+	+	?	?	-	+	+	+	+	+	+	+
37 Z. Jarmużek	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
38 R. Jarzembowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	.	.	.	.	.	.
39 D. Kempka	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
40 A. Klepacz	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
41 J. Konieczny	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
42 A. Koszada	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
43 M. Kozłowski	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	.	+	+	+	+	+	+
44 Z. Kruszewski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
45 O. Krzyżanowska	-	?	+	+	-	-	+	?	-	+	#	+	-	+	+	+	+	+	+	+
46 Z. Kulak	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
47 A. Kurska	?	?	+	+	?	-	+	+	-	-	?	?	-	.	+	+	-	+	+	?
48 I. Kurzępa	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
49 K. Kutz	?	?	+	?	-	-	+	?	+	+	?	?	-	+	+	+	+	+	+	+
50 G. Lato	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
51 M. Lewicki	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
52 G. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 T. Liszcz	-	?	+	+	-	#	+	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
54 B. Litwiniec	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	?	+	+	+	+	+	+
55 J. Lorenz	-	-	+	-	-	-	?	-	-	+	-	-	+	.	+	+	+	+	+	+
56 W. Łęcki	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
57 W. Mańkut	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
58 J. Markowski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
59 G. Matuszak	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
60 B. Mąsior	-	-	+	-	-	-	?	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
61 M. Mietła	-	-	+	-	-	-	-	?	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	#
62 S. Nicieja	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
63 G. Niski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
64 M. Noga	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
65 L. Pastusiak	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
66 K. Pawełek	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
67 W. Pawłowski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
68 J. Pieniążek	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
69 K. Piesiewicz	?	?	+	+	?	-	+	#	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+
70 W. Pietrzak	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
71 Z. Piwoński	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
72 S. Plewa	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
73 B. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74 L. Podkański	-	+	+	-	-	-	?	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
75 J. Popiołek	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
76 Z. Religa	?	+	+	+	+	-	+	+	+	?	?	+	-	+	+	+	?	+	+	+
77 Z. Romaszewski	-	?	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
78 T. Rzemyskowski	-	-	+	-	-	-	?	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
79 W. Sadowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
80 J. Sagatowska	?	?	+	+	?	-	+	?	+	?	?	?	-	+	+	+	+	+	+	+
81 E. Serocka	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
82 K. Sienkiewicz	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
83 D. Simonides	?	?	+	+	?	-	+	-	+	?	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+
84 R. Sławiński	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
85 R. Smoktunowicz	-	?	+	-	-	-	?	-	-	?	?	-	?	+	+	?	+	?	+	+
86 J. Smorawiński	-	+	+	-	-	-	?	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
87 A. Spychalski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
88 G. Staniszevska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
89 H. Stokłosa	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
90 A. Stradomska	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
91 J. Suchański	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	.	+
92 J. Szafraniec	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 J. Sztorc	-	+	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
94 K. Szydłowski	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
95 M. Szyszkowska	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	.	.	.	.	.	.	.
96 A. Wielowieyski	-	?	+	+	-	?	+	-	?	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	?
97 E. Wittbrodt	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
98 T. Wnuk	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	.	+	+	+	+	+	+
99 Z. Zychowicz	-	-	+	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+	+	+
100 M. Żenkiewicz	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+

Obecnych

Za

Przeciw

Wstrzymało się

Nie głosowało

89	88	88	88	87	87	87	87	87	87	87	87	88	83	86	86	86	86	85	86
2	8	88	14	4	1	18	7	10	80	5	9	73	23	85	83	82	85	85	79
79	70	0	73	78	80	62	74	73	2	72	73	14	56	0	0	3	0	0	1
8	10	0	1	5	5	7	5	4	5	9	5	1	3	0	3	1	1	0	5
0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1 J. Adamski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	-	+	-	+	+
2 A. Anulewicz	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzarz	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	?	+	+
4 M. Balicki	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
5 J. Bargieł	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
6 T. Bartos	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
7 M. Berny	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
8 A. Biela	+	+	+	-	-	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
9 J. Bielawski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
10 J. Bień	+	+	+	-	-	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F. Bobrowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
12 K. Borkowski	+	+	+	?	-	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
13 W. Bułka	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
14 C. Christowa	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
15 A. Chronowski	+	+	+	-	-	+	+	?	?	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	+
16 J. Cieślak	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
17 Z. Cybulski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
18 G. Czaja	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
19 J. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.
20 K. Doktorowicz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
21 K. Drożdż	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+
24 J. Dziemdziała	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
25 G. Ferenc	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
26 A. Gierek	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
27 W. Gładkowski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
28 Z. Gołabek	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
29 H. Gołębiewski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
30 G. Grabowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31 A. Graczyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 S. Izdebski	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+
33 A. Jaeschke	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
34 A. Jamróz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	?	+	+	-	+	?	+	?	+	+
35 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36 M. Janowski	+	+	+	-	-	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
37 Z. Jarmużek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
38 R. Jarzembowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+
39 D. Kempka	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	?	+
40 A. Klepacz	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
41 J. Konieczny	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	?	+
42 A. Koszada	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
43 M. Kozłowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
44 Z. Kruszewski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
45 O. Krzyżanowska	+	+	+	-	-	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
46 Z. Kulak	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
47 A. Kurska	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
48 I. Kurzępa	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
49 K. Kutz	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
50 G. Lato	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
51 M. Lewicki	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
52 G. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 T. Liszcz	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	-	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
54 B. Litwiniec	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
55 J. Lorenz	+	?	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
56 W. Łęcki	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
57 W. Mańkut	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
58 J. Markowski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
59 G. Matuszak	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
60 B. Mąsior	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
61 M. Mietła	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+	+
62 S. Nicieja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
63 G. Niski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
64 M. Noga	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
65 L. Pastusiak	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
66 K. Pawełek	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
67 W. Pawłowski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
68 J. Pieniążek	-	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	+
69 K. Piesiewicz	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	?	+
70 W. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
71 Z. Piwoński	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	+
72 S. Plewa	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
73 B. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74 L. Podkański	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	-	+	+
75 J. Popiołek	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
76 Z. Religa	+	.	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	?	#	+
77 Z. Romaszewski	+	+	+	-	-	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
78 T. Rzemiykowski	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	.	-	+	-	+	-	+	+
79 W. Sadowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
80 J. Sagatowska	+	?	+	-	-	+	+	-	?	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	+
81 E. Serocka	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
82 K. Sienkiewicz	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
83 D. Simonides	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
84 R. Sławiński	+	+	+	-	-	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	#	+	-	+	+
85 R. Smoktunowicz	+	+	+	-	-	+	+	?	+	+	+	?	+	+	?	-	+	-	+	+
86 J. Smorawiński	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	?	+	-	+	+
87 A. Spychalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
88 G. Staniszevska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
89 H. Stokłosa	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+
90 A. Stradomska	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
91 J. Suchański	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
92 J. Szafraniec	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 J. Sztorc	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	-	+	+
94 K. Szydłowski	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
95 M. Szyszkowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A. Wielowieyski	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+
97 E. Wittbrodt	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
98 T. Wnuk	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
99 Z. Zychowicz	+	+	+	-	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
100 M. Żenkiewicz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
Obecnych	86	85	86	86	86	86	86	86	82	83	84	83	83	84	84	82	84	84	86	85
Za	84	83	86	33	15	85	86	80	80	82	82	80	83	67	78	5	83	6	82	85
Przeciw	2	0	0	38	65	0	0	2	0	0	0	2	0	16	2	67	0	74	0	0
Wstrzymało się	0	2	0	15	5	1	0	4	2	1	2	1	0	1	4	9	1	4	3	0
Nie głosowało	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0

Przemówienia i oświadczenia
senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 17. posiedzenia Senatu

Oświadczenie złożone przez senatorów Januarego Bienia i Tadeusza Wnuka

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra infrastruktury Marka Pola

Szanowny Panie Premierze!

Niniejsze oświadczenie dotyka materii projektu ustawy z dnia 5 kwietnia 2002 r. o zasadach najmu mieszkań.

Cieszy fakt – wynikający z odpowiedzi na oświadczenie senatora Januarego Bienia skierowane do Szanownego Pana w dniu 27 lutego 2002 r. – iż część słusznych zastrzeżeń wobec obowiązującej jeszcze ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego została uwzględniona w projekcie nowej ustawy, która ma zastąpić tę obecnie obowiązującą. Nadal jednak przewidywana jest wypłata przez gminę odszkodowań w przypadku niewskazania lokali socjalnych na realizację wyroków zawierających uprawnienia do najmu tych lokali dla osób eksmitowanych.

Art. 18 ust. 4 obowiązującej ustawy, który wszedł w życie dnia 1 stycznia 2002 r., spowodował falę roszczeń dotyczących wypłaty odszkodowań z powodu braku lokali zastępczych. Roszczenia te wysuwają przede wszystkim osoby fizyczne oraz spółdzielnie mieszkaniowe. Liczba wyroków sądowych zawierających uprawnienie do najmu lokali socjalnych stale wzrasta. W Urzędzie Miasta Częstochowa na realizację oczekuje dziewięćdziesiąt osiem wniosków o przydział lokalu socjalnego do wynajmu z przyznaniem przez sąd w wyroku eksmisyjnym uprawnieniem do takiego lokalu, a roszczenia właścicieli budynków mogą osiągnąć nawet kwotę 2 milionów 484 tysięcy zł w układzie rocznym. W Sosnowcu od początku bieżącego roku o realizację wniosków wystąpiło dziewięćdziesięciu jeden wierzycieli, zaś z mieszkaniowego zasobu miasta należałoby zrealizować trzysta sześćdziesiąt eksmisji. Gminy odkładają realizację wyroków orzekających eksmisję na czas późniejszy ze względu na to, iż nie przeprowadzają eksmisji „na bruk”, lecz do mieszkań o niższym standardzie. Powoduje to wzrost kosztów eksploatacji mieszkań. Uwzględnienie wniosków o wypłatę odszkodowań wywoła również wzrost kosztów, zwłaszcza z tego powodu, że brakuje podstaw do ustalenia faktycznej wysokości odszkodowań, albowiem na drodze administracyjnej nie można stwierdzić, czy prawdziwe jest stwierdzenie dotyczące niewnoszenia żadnych opłat przez lokatora. Ustalenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w art. 18 ust. 2, także nie jest możliwe, ponieważ urząd nie ma kompetencji do wyliczania należności z tytułu umowy najmu, zawartej na podstawie umowy cywilnej.

Gminy realizują ów przedmiotowy obowiązek w ramach swych realnych, niewielkich możliwości. Przy czym wątpliwości interpretacyjne co do zapisu dotyczącego czasu, w jakim ma nastąpić realizacja wyroku sądowego – bo istnieje jedynie zapis „w pierwszej kolejności” – powodują, iż właściciele oczekują na odszkodowania od daty uprawomocnienia się wyroku przyznającego prawo do najmu lokalu socjalnego, a to jedynie zaostrza konflikty między zainteresowanymi stronami.

Gdyby ustawodawca zechciał zobowiązać właścicieli dużych zasobów mieszkaniowych do współpracy z samorządami w celu realizacji wyroków – na przykład poprzez poniesienie kosztów remontów lokali socjalnych, szeroką współpracę w zakresie propozycji zamiany mieszkań, uwarunkowanych spłatą zaległych zobowiązań kontrahentów – to stanowione prawo dawałoby realne podstawy do rozwiązywania problemów społecznych.

Gminy zgodnie twierdzą, iż należałoby zrezygnować z zapisu o wypłacie odszkodowań, pozostawiając zapis o możliwości domagania się odszkodowania tylko przez właścicieli – osoby fizyczne, które w stosunku do osób zamieszkujących na podstawie decyzji administracyjnych o przydziale uzyskały wyrok o eksmisję z prawem do lokalu socjalnego. Taki wariant byłby logicznym następstwem zasady sprawiedliwego ponoszenia konsekwencji dawnych decyzji.

Osobnym, ale także ważnym problemem jest zasadność rotacyjnego charakteru lokali socjalnych. Poprawa finansowej sytuacji najemców daje podstawę do pozbawienia ich prawa do takiego lokalu, a to pogłębia ich poczucie destabilizacji. Brakuje zatem prawnych możliwości zawarcia w takim wypadku umowy na czas nieokreślony. Taka sytuacja „zachęca” osoby bezrobotne do niepodejmowania działań zmierzających do poprawy ich bytu.

Art. 10 ust. 4 w związku z art. 11 ust. 2 pkt 4 i art. 32 obowiązującej ustawy nakładają na gminy obowiązek zapewnienia lokali zamiennych wyłącznie lokatorom mającym uprawnienie do wnoszenia czynszu regulowanego. Projekt przedmiotowej ustawy nie wnosi w tym zakresie żadnych zmian. Słuszne wydaje się pozostawienie zapisu o obowiązku zapewnienia lokali zamiennych tylko wyżej wymienio-

* Załącznik do wglądu w dokumentacji Biura Prac Senackich.

nym najemcom, zamieszkującym w budynkach stanowiących własność osób fizycznych, a także uzupełnienie go o obowiązek zapewnienia lokalu właścicielowi zamieszkującemu w tym budynku, bo często właściciele także nie należą do ludzi zamożnych. Poprzednia ustawa traktowała ich na równi, na przykład w sytuacji wycofania lokalu z użytkowania wskutek pożaru czy katastrofy budowlanej.

Uprzejmie prosimy o odpowiedź.

Janusz Bień
Tadeusz Wnuk

Oświadczenie złożone przez senatora Witolda Gładkowskiego

Oświadczenie skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Jerzego Hausnera

Wielce Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana, bo Pan jak mało kto wie, że bezrobocie, ten ogromny problem i tragedia społeczna, w sposób szczególny dotknął wschodnią i środkową część województwa zachodniopomorskiego.

Zwracam się do Pana jako senator tej ziemi zobowiązany do tego dramatyczną sytuacją społeczną i wydarzeniami z ostatnich miesięcy, pokazującymi poziom niezadowolenia ludzi i gwałtowny wzrost populacji ugrupowań radykalnych.

W pierwszej dwudziestce powiatów o najwyższej stopie bezrobocia, przekraczającej 35%, w Polsce, aż osiem jest z województwa zachodniopomorskiego. Są to:

- powiat białogardzki – 38,5%, pierwsze miejsce w Polsce;
- powiat świdwiński – 38%, trzecie miejsce w Polsce;
- powiat łobeski – 37,8%, czwarte miejsce w Polsce;
- powiat drawski – 37,1%, szóste miejsce w Polsce;
- powiat sławieński – 36,6%, ósme miejsce w Polsce;
- powiat gryfiński – 36,4%, dziewiąte miejsce w Polsce;
- powiat koszaliński – 35,3%;
- powiat choszczeński – 35,2%;
- powiat szczecinecki – 34,6%.

Dla wielu mieszkańców tych powiatów tak wysokie bezrobocie to ogromna tragedia, niemoc, brak perspektyw oraz niedożywienie dzieci. Samorządy powiatowe nie są w stanie skutecznie przeciwdziałać skutkom bezrobocia bez wsparcia finansowego z budżetu państwa, czyli bez środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu z Funduszu Pracy.

Panie Ministrze! Od wielu lat środki te są systematycznie pomniejszane. W tym roku osiągnęły poziom najniższy. Ubolewam nad tym i przeżywam to, że stało się to w roku pierwszego budżetu koalicji SLD-UP, chociaż rozumiem okoliczności i przyczyny. Dla przykładu podam, że powiat szczecinecki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu z Funduszu Pracy otrzymywał:

– w 1998 r. – 9 milionów 230 tysięcy 100 zł, dziewięć tysięcy pięciuset siedemdziesięciu dwóch bezrobotnych;

– w 1999 r. – 5 milionów 102 tysiące 200 zł, dziewięć tysięcy dziewięciuset siedemdziesięciu czterech bezrobotnych;

– w 2000 r. – 3 miliony 33 tysiące 600 zł, dziesięć tysięcy siedmiuset czternastu bezrobotnych;

– w 2001 r. – 2 miliony 907 tysięcy 300 zł, dwanaście tysięcy dwunastu bezrobotnych;

– plan na 2002 r. – 1 milion 118 tysięcy zł, dwanaście tysięcy stu siedemdziesięciu bezrobotnych.

Z porównania roku 2002 do roku 1998 wynika, że środki finansowe dla wymienionego powiatu zmniejszyły się prawie ośmiokrotnie przy wzroście liczby bezrobotnych o prawie trzy tysiące osób.

Mając więc na uwadze przedstawione okoliczności, uprzejmie proszę Pana Ministra o zweryfikowanie wielkości środków finansowych przyznanych z Funduszu Pracy powiatowi szczecineckiemu stosownie do algorytmu ustalonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 r., (DzU nr 46 poz. 425).

Kwota przyznana z Funduszu Pracy dla powiatu szczecineckiego na rok 2002 wynosi 1 milion 230 tysięcy 700 zł. Według oświadczenia i wystąpienia do Pana Ministra władz samorządowych powiatu szczecineckiego (pismo nr WP 0717-1/2002) kwota ta powinna wynosić 1 milion 969 tysięcy 200 zł. Jest zatem zaniżona o 738 tysięcy 500 zł.

Moje wątpliwości budzi ustalenie dwóch wskaźników, Wa i Wd, wzoru algorytmu zawartego w §4 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 r. Zgodnie z §4 ust. 2 pkt 4 Wa to wskaźnik korygujący, uwzględniający wysokość stopy bezrobocia w powiecie 31 grudnia poprzedniego roku, wynoszący:

- a) 1,0 dla powiatów, w których stopa bezrobocia nie przekroczyła przeciętnej stopy bezrobocia w kraju;
- b) 1,5 dla powiatów, w których stopa bezrobocia nie przekroczyła dwukrotności przeciętnej stopy bezrobocia w kraju;
- c) 2,0 dla powiatów, w których stopa bezrobocia przekroczyła dwukrotność przeciętnej stopy bezrobocia w kraju.

Przeciętna stopa bezrobocia w kraju, liczona jako średnia arytmetyczna stóp w miesiącach od stycznia do grudnia 2001 r., według danych zawartych na stronie internetowej ministerstwa, wynosi 16,2%. Sto-

pa bezrobocia w powiecie szczecineckim 31 grudnia 2001 r. wynosiła 34,6%. W związku z tym wartość współczynnika Wa w algorytmie dla powiatu szczecineckiego winna wynosić 2, a nie – jak przyjęło ministerstwo – 1,5. Ma to znaczący wpływ na wyliczanie należnych środków finansowych dla wymienionego powiatu.

Podobna sytuacja jest w przypadku wartości współczynnika Wd. Zgodnie z §4 ust. 2 pkt 7 cytowanego już rozporządzenia Wd to współczynnik korygujący, uwzględniający udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie 31 grudnia roku poprzedzającego, wynoszący:

a) 1,0 dla powiatów, w których udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych nie przekroczył 0,7-krotności przeciętnego udziału bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w kraju,

b) 1,2 dla powiatów, w których udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych nie przekraczał przeciętnego udziału bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w kraju,

c) 1,4 – dla powiatów, w których udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych przekracza przeciętny udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w kraju.

Średni przeciętny udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w kraju, liczony jako średnia arytmetyczna z miesięcy od stycznia do grudnia 2001 r., według danych zawartych na stronie internetowej ministerstwa, wynosi 5,2%.

W powiecie szczecineckim udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych 31 grudnia 2001 r. wynosił 3,7%. Wobec tego wartość współczynnika Wd winna wynosić 1,2, a nie – jak przyjęło ministerstwo – 1,0.

Takie współczynniki, Wa – 2 i Wd – 1,2, powodują, że wielkość środków finansowych z Funduszu Pracy dla powiatu szczecineckiego winna wynosić 1 milion 969 tysięcy 200 zł, a nie 1 milion 230 tysięcy 700 zł.

Samorząd powiatowy, wspólnie z samorządami gminnymi, podjął wiele działań zmierzających do aktywizacji bezrobotnych. Wszystkie te działania nie przyniosą skutku, jeżeli nie zostanie skorygowana ta kwota, która wynika ze wskazanych ewidentnych błędów.

Dla porównania podaję, że w roku 2001 powiat szczecinecki otrzymał z Funduszu Pracy kwotę 2 milionów 915 tysięcy 451 zł, przy liczbie dziesięciu tysięcy siedmiuset czternastu bezrobotnych branej do podstawy naliczeń z roku 2000. Przyznana kwota na rok 2002 z wykazaniem błędem jest o 1 milion 684 tysiące 750 zł mniejsza niż w roku 2001, przy wzroście liczby bezrobotnych do dwunastu tysięcy dwunastu.

Szanowny Panie Ministrze! Proszę wybaczyć, że moje oświadczenie jest tak szczegółowe i obszerne. Przedstawiłem problem ogromnej wagi, dotyczący wielu bezrobotnych, którzy ogromnie liczą na Pana, samorządów i moje działania, na zmianę swego bytu dzięki otrzymaniu jakichkolwiek szans na poprawę okresową lub przekwalifikowanie. O wiele trudniej jest znaleźć jakąkolwiek pracę w powiecie szczecineckim lub typowych gminach popegeerowskich niż w powiatach, w których stopa bezrobocia nie przekracza 10%.

Proszę Pana Ministra o podjęcie działań zmierzających do sprawdzenia przytoczonych przeze mnie argumentów.

Serdecznie pozdrawiam.

Z należnym szacunkiem
Witold Gładkowski

Oświadczenie złożone przez senatora Sławomira Izdebskiego

Oświadczenie skierowane do prezesa Najwyższej Izby Kontroli Mirosława Sekuły

Jako senator Rzeczypospolitej Polskiej zwracam się do Pana w sprawie dowodowych analizatorów wydechu Lion SD-400.

Od półtora roku systematycznie ukazują się w prasie kolejne artykuły dotyczące braku legalności dowodowych analizatorów wydechu, zwanych popularnie alkomatami. Temat ten jest także przedmiotem zainteresowania telewizji. Zajmowali się nim również parlamentarzyści trzeciej kadencji: posłowie Zdzisław Kałamaga, Bogdan Lewandowski i senator Zbigniew Kulak. Nie zostało to jednak ani wyjaśnione, ani rozstrzygnięte.

Wagi tej sprawy nie sposób przecenić, bo jej skutki społeczne i budżetowe są wprost niewyobrażalne. Brak legalności alkomatów oznacza bowiem bezkarność pijanych kierowców, a skazani wcześniej mogą być uniewinnieni i dodatkowo żądać odszkodowań.

Przyczyną zamieszania wokół alkomatów są działania prezesa Głównego Urzędu Miar i przepisy wprowadzone przez niego w 1999 r. i 2000 r. Do tego czasu używanie alkomatów przez policję i wykorzystywanie wyników w sądach odbywało się na podstawie pozytywnej opinii Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie i nie wywoływało żadnych kontrowersji, ale 29 czerwca 1999 r. prezes GUM wydał dwa zarządzenia, w których wymieniono dowodowe analizatory wydechu jako podlegające legalizacji i zatwierdzeniu typu. Zarządzenia nie definiowały pojęcia dowodowych analizatorów wydechu, nie czyniły tego także inne obowiązujące przepisy. Oba zarządzenia zostały opublikowane w „Dzienniku Urzędowym Miar i Probiernictwa” nr 4 z 4 sierpnia 1999 r.

Przez ponad rok nic się w tej sprawie nie zmieniło, a to ze względu na praktycznie zerowy dostęp do „Dziennika Urzędowego Miar i Probiernictwa”. Nikt – ani policja, ani dostawcy alkomatów – nie wiedział oficjalnie o obowiązku legalizacji i zatwierdzenia typu.

Dnia 13 lipca 2000 r. prezes GUM wydał kolejne dwa zarządzenia: nr 20 – w sprawie wprowadzenia przepisów metrologicznych o dowodowych analizatorach wydechu, oraz nr 21 – w sprawie wprowadzenia instrukcji sprawdzania dowodowych analizatorów wydechu. Zarządzenia nr 20 i 21 zostały opublikowane w „Dzienniku Urzędowym Miar i Probiernictwa” nr 4 z 9 września 2000 r.

Zarządzenie nr 20 pomimo swojego tytułu nie zawiera definicji dowodowego analizatora wydechu, lecz jedynie określa, czym są: analizator, analizator stacjonarny i analizator przenośny. Wprawdzie w §25 tego zarządzenia ustalono, że analizatory wprowadzone do obrotu lub użytkowania przed dniem 19 sierpnia 1999 r., posiadające pozytywną opinię Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie oraz spełniające wymagania, na podstawie których zostały dopuszczone do użytku, mogą być stosowane do dnia 31 grudnia 2005 r., to jednak GUM zajmuje obecnie stanowisko, że wszystkie analizatory wymagają legalizacji i zatwierdzenia typu.

Działania GUM w powyższej sprawie budzą zasadnicze wątpliwości. Po pierwsze, art. 87 konstytucji stanowi, że źródłami powszechnie obowiązującego prawa są: konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia, a zatem źródłami prawa obecnie nie mogą być zarządzenia prezesa GUM. Art. 92 stanowi, że rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w konstytucji na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji innemu organowi. Zgodnie zaś z art. 93 konstytucji zarządzenia mają charakter wewnętrzny i obowiązują tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu te akty. Zarządzenia są wydawane tylko na podstawie ustawy. Nie mogą one stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów.

Obowiązująca ustawa z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo o miarach (DzU nr 55 poz. 248 ze zm.) stanowi w art. 10 ust. 4, że przyrządy podlegające legalizacji określa w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw gospodarki, a w art. 8 stwierdza, że wymagania techniczne i metody sprawdzania przyrządów pomiarowych określa minister właściwy do spraw gospodarki. Prezes GUM nie ma zatem kompetencji w tym zakresie.

Po drugie, zarządzenie nr 20 z 2000 r. działa wstecz, odwołując się do daty 19 sierpnia 1999 r., co stanowi naruszenie elementarnych zasad prawa.

Po trzecie, nawet gdyby założyć legalność wyżej wymienionych zarządzeń prezesa Głównego Urzędu Miar, to należy zadać następujące pytania.

Kto ocenił, jakie są koszty wprowadzenia wyżej wymienionych zarządzeń i czy budżet stać na ten wydatek?

Kto wydał zgodę na zakup przez Policję przeszło tysiąca analizatorów SD-400 firmy Lion Laboratories Ltd. za kwotę przeszło 3 milionów 300 tysięcy zł pod koniec 1999 r.? W myśl wyżej wymienionych zarządzeń analizatory te nie posiadały zatwierdzenia typu oraz ważnej legalizacji i nie mogły być sprowadzone do kraju.

Jakie koszty poniesie Policja w związku z zakupem nowych analizatorów oraz na legalizację już używanych analizatorów i czy Policja dysponuje stosownymi środkami na legalizację analizatorów? Koniecznie trzeba zauważyć, że koszty związane z legalizacją analizatorów będą ponoszone systematycznie co sześć miesięcy, rocznie zaś wyniosą w sumie około 1 miliona zł, z czego znaczna część będzie przypadać na prywatne laboratoria.

Jaka może być skala odszkodowań zażądanych przez osoby skazane na podstawie „nielegalnych” alkomatów?

Na podstawie jakich przepisów rejestrowane są przez okręgowe urzędy miar prywatne laboratoria jako punkty legalizacyjne, w których dokonuje się legalizacji nie tylko alkomatów?

Powyższe okoliczności zmuszają do podjęcia stosownych działań w celu wyjaśnienia przyczyn, skutków i podstaw stosowania wyżej wymienionych przepisów wprowadzanych przez prezesa GUM.

Z wyrazami szacunku
Sławomir Izdebski

Oświadczenie złożone przez senatora Zbigniewa Kruszewskiego

Oświadczenie skierowane do prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Aleksandra Bentkowskiego

Panie Prezesie!

Starostowie w moim okręgu wyborczym są zaniepokojeni sposobem rozstrzygania przez kierowaną przez pana agencję kwestii zalesiania gruntów rolnych, a w szczególności zapowiedzianymi przez agencję skutkami niedotrzymania wyznaczonego terminu zalesiania w ramach przyznanego limitu zalesień na 2002 r.

Z moich informacji wynika, że ten problem dotyczy także powiatów w innych rejonach kraju. Niepokój wynika z wyznaczenia nierealnego terminu, wskazanego przez agencję z opóźnieniem w stosunku do daty wystąpień starostów o uzgodnienie limitu. Wynika on także z faktu, iż decyzja agencji zapadła w okresie pełnej wegetacji roślin, co z góry skazuje te działania na niepowodzenie, a wręcz może przynieść trudne do oszacowania straty.

Proszę Pana Prezesa o ustosunkowanie się do tych kwestii, wyjaśnienie ich i, jeśli nastąpiły zaniedbania, wskazanie odpowiedzialnych za to osób. Proszę także o informację o sposobie rozwiązania problemu zalesień gruntów rolnych w bieżącym roku i w latach następnych.

Zbigniew Kruszewski

*Załącznik do wglądu w dokumentacji Biura Prac Senackich.

Oświadczenie złożone przez senatora Zbigniewa Kulaka

Oświadczenie skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Jerzego Hausnera

Swoje oświadczenie kieruję do ministra pracy i polityki społecznej, sugerując podjęcie inicjatywy legislacyjnej w celu uporządkowania zasad odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej.

Załączam przygotowaną przez interweniujących u mnie pracowników socjalnych kalkulację porównawczą; przyjęta tu przykładowa wysokość otrzymywanego przez pacjenta świadczenia emerytalnego lub rentowego to 530 zł miesięcznie.*

Z poważaniem
Zbigniew Kulak

*Załącznik do wglądu w dokumentacji Biura Prac Senackich.

Oświadczenie złożone przez senatora Mariana Lewickiego

Oświadczenie skierowane do ministra zdrowia Mariusza Łapińskiego

Szanowny Panie Ministrze! W ostatnich kilku latach Polskie Zrzeszenie Producentów Octu konsekwentnie podnosi, iż wielu producentów artykułów żywnościowych niezgodnie z obowiązującymi przepisami w procesie technologicznym używa syntetycznego kwasu octowego E-260 (esencji octowej). Zwraca się uwagę na to, iż do września 1993 r. w Polsce obowiązywał zakaz stosowania esencji octowej E-260 do produkcji artykułów spożywczych. Dopuszczone było stosowanie jedynie octu spirytusowego (fermentacyjnego). Zakaz ten uchylił główny inspektor sanitarny decyzją z 16 września 1993 r., ZPU-4434-W-Z/RO/93. Jednocześnie wyraził zgodę na stosowanie esencji octowej wytwarzanej przez Przedsiębiorstwo Produkcji Esencji Octowej, Węgla Drzewnego i Pochodnych ACE-CARB w Zawierciu w procesie technologii wytwarzania marynat rybnych zimnych. W kolejnych decyzjach zwiększył zakres zastosowania tej esencji o dalsze produkty. Główny inspektor sanitarny zezwolił także na import esencji octowej.

Wydawane zezwolenia zawierały przepisy dotyczące norm, które powinna spełniać wprowadzana do obrotu esencja, jednak aktualnie, zdaniem zrzeszenia, nie ma możliwości laboratoryjnego sprawdzenia jakości esencji znajdującej się w obrocie. Podnosi się także, że nieznane są przypadki, aby produkty znajdujące się na rynku posiadały wyraźne oznakowanie, iż do ich produkcji użyto syntetycznej esencji octowej, jak nakazuje to rozporządzenie ministra rolnictwa i gospodarki żywnościowej z dnia 15 kwietnia 1994 r. w sprawie znakowania środków spożywczych, używek i substancji dodatkowych dozwolonych, przeznaczonych do obrotu (DzU nr 86 poz. 402).

Polskie Zrzeszenie Producentów Octu utrzymuje, iż wojewódzcy inspektorzy sanitarni nie prowadzą w tym zakresie bieżącej kontroli. Żadne z zezwoleń – dowodzą – nie dopuszcza stosowania esencji octowej w produktach bezpośrednio spożywanych, a jedynie w procesie ich przygotowania i wstępnej obróbki technologicznej. Tymczasem na polski rynek trafiają zarówno przetwory, jak i produkty bezpośredniego zastosowania, w których bezpardonowo stosuje się esencję octową.

W dniu 3 kwietnia 2002 r. w sklepach detalicznych Jeleniej Góry, Świdnicy, Wałbrzycha, Wrocławia, Poznania oraz Łodzi dokonano sprawdzenia wystawionych do sprzedaży produktów o nazwie „ocet”. Sprawdzono sto placówek handlowych. Stwierdzono, że około 60% produktu o nazwie „ocet” jest sygnowane przez przedsiębiorców nieznanymi Polskemu Zrzeszeniu Producentów Octu. Istnieje zatem, ich zdaniem, wysokie prawdopodobieństwo, iż wystawiony ocet nie był wytworzony metodami fermentacyjnymi, lecz powstał w wyniku rozcieńczenia esencji octowej.

Powszechne stosowanie esencji octowej w polskim przemyśle spożywczym sprawia, że zdecydowana większość produktów nie spełnia norm dopuszczeniowych. Według posiadanych informacji żadna polska stacja sanitarno-epidemiologiczna nie prowadzi kontroli jakości wprowadzanych do obrotu produktów, ponieważ nie jest dostosowana do oznaczania (rozróżniania) esencji octowej E-260 w produktach. W obrocie znajdują się więc produkty niespełniające podstawowych norm dopuszczeniowych, a tym samym mogące zagrażać zdrowiu konsumentów.

Aktualne zapotrzebowanie polskiego przemysłu spożywczego na ocet (fermentacyjny), by spełnić wymogi norm, wynosi 70 milionów l, a zakup octu przez producentów przetworów wynosi 20 milionów l rocznie. Pozostałe 50 milionów l to bezpardonowo stosowana esencja octowa E-260. Sytuacja ta sprawia, że niewielki tylko procent polskich „kwaśnych” produktów spożywczych można zaoferować do sprzedaży na rynkach Unii Europejskiej.

Przedstawiając w niewielkim skrócie ten problem pragnę zapytać Pana Ministra o kilka spraw.

Czy prowadzone są kontrole ilościowo-jakościowe stosowania esencji octowej oraz bieżący monitoring procesu produkcji artykułów spożywczych pod tym kątem?

Czy resort zamierza zakazać stosowania esencji octowej w procesie produkcji artykułów spożywczych oraz zakazać lub ograniczyć import tego produktu?

Jakie działania zamierza podjąć lub zainicjować resort, aby wytwarzane artykuły spożywcze wolne były od esencji octowej E-260?

Z wyrazami szacunku
Marian Lewicki

Oświadczenie złożone przez senatora Bogusława Litwińca

Oświadczenie skierowane do ministra kultury Andrzeja Celińskiego

Szanowny Panie Ministrze! W związku z otrzymanymi zapytaniem ze strony kierownictwa niektórych publicznych instytucji artystycznych, dotyczącymi wystąpienia „naruszenia przez ustawodawcę konstytucyjnej zasady równości wobec prawa” zwracam się z prośbą o udzielenie mi informacji dotyczącej interpretacji przez Ministerstwo Kultury kwestii poruszonych w niniejszym oświadczeniu.

Problem dotyczy rozbieżności w obowiązku spłat przez instytucje artystyczne wierzytelności z tytułu własności budynków, urządzeń i lokali.

1. Aktualnie kwestię uwłaszczenia osób prawnych reguluje art. 200 i art. 202 ustawy z dnia 21 lipca 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (DzU nr 115 poz. 741 ze zmianami). Art. 200 cytowanej ustawy zawiera uregulowanie dotyczące państwowych i komunalnych osób prawnych i ma zastosowanie do spraw niezakończonych przed dniem wejścia w życie powołanej ustawy. Treść tego przepisu w swej istocie jest zbieżna z ustawą z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, w szczególności w kwestii odpłatności za budynki, lokale i urządzenia przejęte na własność przez uwłaszczane podmioty oraz zasad odnoszących się do terminu wymagalności wierzytelności zabezpieczonych hipoteką i zasad ich spłaty.

2. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (DzU nr 91 poz. 455) grunty stanowiące własność skarbu państwa lub własność gminy, będące w dniu 5 grudnia 1990 r. w zarządzie państwowych osób prawnych innych niż skarb państwa, stały się z tym dniem z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego z zachowaniem praw osób trzecich.

3. Jednocześnie w art. 2 ustawy przyjęto, że budynki, lokale i inne urządzenia znajdujące się na tych gruntach, będące w dniu 5 grudnia 1990 r. w zarządzie państwowych osób prawnych, stały się z tym dniem z mocy prawa własnością tych osób. Nabycie następowało odpłatnie, jeżeli obiekty te nie były wybudowane lub nabyte ze środków własnych tych osób. Wierzytelności z tytułu nabycia własności budynków w myśl ust. 9 art. 2 cytowanej ustawy podlegały zabezpieczeniu hipotecznemu, a wpis hipoteki następował po bezskutecznym upływie terminu na zaspokojenie wierzytelności. W razie sprzedaży, wydzierżawienia, wynajęcia lub innego odpłatnego udostępnienia nieruchomości lub ich części, na których dokonano zabezpieczenia hipotecznego wierzytelności, wierzytelność staje się natychmiast wymagalna w części równej korzyściom uzyskanym ze sprzedaży, dzierżawy, najmu lub innego odpłatnego udostępnienia.

Zasadniczo odmienne jest uregulowanie zawarte w art. 202 ustawy, które odnosi się tylko do państwowych instytucji kultury. Z dyspozycji powołanego przepisu wynika, że państwowe instytucje kultury, które na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej uzyskały osobowość prawną, nabywają z mocy prawa użytkowanie wieczyste gruntów, którymi zarządzały w dniu 5 grudnia 1990 r. oraz własność położonych na nich budynków, innych urządzeń i lokali. Przy czym, odmienne niż w dotychczasowych regulacjach, nabycie budynków, innych urządzeń i lokali następowało nieodpłatnie. Tak więc w odniesieniu tylko do opisanej kategorii instytucji kultury ustawodawca przyjął zupełnie odmienne zasady dotyczące uwłaszczenia, czyli wprowadził zasadę nieodpłatnego przekazywania budynków, urządzeń i lokali.

Panie Ministrze! Uważne przyjrzenie się zaistniałej sytuacji nie pozostawia wątpliwości co do tego, że część instytucji kultury zobowiązana jest spłacać skarbowi państwa ogromne wierzytelności z tytułu nabycia własności budynków, innych urządzeń i lokali. Z kolei instytucje kultury, które uwłaszczyły się według zasad opisanych w art. 202 cytowanej ustawy, mogą wszelkie uzyskane przychody, w tym między innymi ze sprzedaży, wynajęcia, wydzierżawienia lub innego odpłatnego udostępnienia, przekazywać w całości na cele statutowe. Z tytułu bowiem ustawowo nieodpłatnego przejęcia budynków nie są zobowiązane dokonywać jakichkolwiek wpłat na rzecz skarbu państwa. Przeto wskazywane przez kierownictwa instytucji artystycznych naruszenie tu przez ustawodawcę konstytucyjnej zasady równości wobec prawa wydaje się być zasadne. W konsekwencji można by oczekiwać zrekompensowania przez skarb państwa jednostkom kultury wydatków związanych z dotychczasową spłatą wierzytelności z tytułu odpłatnego nabycia na własność budynków, urządzeń i lokali.

Sprawa dotyczy, między innymi, Teatru Polskiego we Wrocławiu, Opery Dolnośląskiej i Teatru Wybrzeże.

Bogusław Litwiniec

Oświadczenie złożone przez senator Jolantę Popiołek

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Jarosława Kalinowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Moje oświadczenie zainspirowane zostało prośbami skierowanymi do mnie przez pracowników WODR Bielice oraz wójtów dziewięciu gmin powiatu sochaczewskiego o zdecydowane wsparcie ich żądania cofnięcia decyzji dyrektora WODR Warszawa, pana Witolda Rzepińskiego, o przeniesieniu oddziału bielicznego do Pszczelina.

WODR Bielice przez dwadzieścia lat swojej działalności dzięki dobrze przygotowanej kadrze był znakomitym wsparciem merytorycznym dla doradców terenowych i rolników powiatu sochaczewskiego. W trudnym okresie przygotowań do integracji z Unią Europejską, a szczególnie do ogólnokrajowego referendum taka decyzja może jedynie ujemnie wpłynąć na pracę doradców, od których w dużej mierze zależy przystosowanie rodzin rolniczych do funkcjonowania w nowej rzeczywistości. Rolnicy czterech powiatów, w tym sochaczewskiego, korzystają z usług laboratorium w Bielicach, gdzie wykonywane są podstawowe analizy gleby oraz wydawane zlecenia pozwalające stosować racjonalne nawożenie mineralne. Powiat sochaczewski zostanie pozbawiony tego rodzaju usług, a dojazdy do Stacji Chemiczno-Rolniczej w Łodzi czy Wesołej wiązą się z kosztami. W małej poligrafii WODR Bielice przygotowywane i drukowane są materiały szkoleniowe, broszury dla rolników i dodatek cenowy do miesięcznika „Wieś Mazowiecka”.

Powiat sochaczewski ma charakter typowo rolniczy, więc nie widzę potrzeby przybliżania usług rolniczych do Warszawy. Kadra WODR Bielice pochodzi głównie z Sochaczewa i okolic. Przeniesienie siedziby w żaden sposób nie przyczyni się do usprawnienia organizacji pracy, ale spowoduje znaczne zwiększenie kosztów codziennych przejazdów do siedziby w Pszczelinie i funkcjonowania w terenie.

Biorąc pod uwagę przedstawione argumenty, pragnę zwrócić Pańską uwagę na fakt przygotowywania projektu nowej ustawy o państwowych jednostkach doradztwa rolniczego, która ma obowiązywać od 1 stycznia 2003 r. i ma być realizowana przez Pana resort. Może korzystniej byłoby ukrócić radosną twórczość niektórych dyrektorów wijących sobie wygodne gniazdko, a gruntownej, odpowiadającej interesom wsi restrukturyzacji i reformy doradztwa rolniczego dokonać po wejściu w życie przygotowywanej ustawy.

Z wyrazami szacunku
Jolanta Popiołek

Oświadczenie złożone przez senator Jolantę Popiołek

Oświadczenie skierowane do minister edukacji narodowej i sportu Krystyny Łybackiej

Szanowna Pani Minister!

Moje oświadczenie zostało zainspirowane listem wysłanym do mnie przez przewodniczącego Rady Powiatu Ciechanowskiego oraz prezydenta miasta Ciechanowa, w którym wymienione osoby zwracają się z prośbą o wsparcie starań o uzyskanie dodatkowych środków finansowych na funkcjonowanie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Gołotczyźnie.

Utrzymanie tej powiatowej jednostki oświatowej o zasięgu regionalnym jest aktualnie jednym z najtrudniejszych i najważniejszych problemów, z jakimi już czwarty rok boryka się powiat ciechanowski. Do ośrodka szczytującego się wieloletnią tradycją i wieloma osiągnięciami edukacyjno-wychowawczymi uczęszcza dziewięćdziesięcioro dzieci, w tym tylko szesnaścioro z powiatu ciechanowskiego. Pozostałych siedemdziesięcioro czworo dzieci pochodzi z ośmiu województw z całej Polski.

Środki finansowe subwencji oświatowej ogólnej otrzymywane od Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu już od 2000 r. nie wystarczały na utrzymanie tak kosztownej jednostki. Koszt utrzymania wychowanka w 2001 r. wyniósł rocznie 36 tysięcy zł. Dyrektor ośrodka w Gołotczyźnie już dwa lata temu podjął działania służbowe w celu uzyskania maksymalnych oszczędności. Zrezygnowano z wszelkich zajęć fakultatywnych i pozaszkolnych, zwiększono liczbę uczniów w oddziałach szkolnych. Tylko takie oszczędnościowe działania organizacyjne pozwoliły wywiązać się z zobowiązań w stosunku do nauczycieli wynikających z podwyżki wynagrodzeń wprowadzonej przez znowelizowaną Kartę Nauczyciela.

Już w roku 2001 powiat ciechanowski na utrzymanie oświaty otrzymał o 2 miliony 252 tysiące 948 zł mniej niż wynikało z rzeczywistych potrzeb. Rok 2002 przyniósł powiatowi kolejne zmniejszenie subwencji oświatowej. Niedośzacowany plan w wysokości 22 milionów 475 tysięcy 200 zł został zmniejszony o 1 milion 577 tysięcy 430 zł, co oznacza całkowitą niemożliwość sfinansowania zadań oświatowych w powiecie. Niedobór środków finansowych tylko w szkolnictwie specjalnym w skali powiatu wynosi: w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Ciechanowie – 1 milion 748 tysięcy 200 zł, a w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Gołotczyźnie 1 milion 458 tysięcy 900 zł.

Najbardziej dramatyczna sytuacja jest w SOSW w Gołotczyźnie ze względu na niewielką liczbę wychowanków i jego regionalny charakter. Wszystkie powiaty, z których pochodzą wychowankowie ośrodka, odmówiły partycypowania w kosztach utrzymania. Ośrodek w Gołotczyźnie powinien mieć rangę ośrodka ogólnopolskiego i jako taki otrzymywać zwiększoną subwencję, ponieważ bez dodatkowego wsparcia ze strony państwa jeden powiat nie jest w stanie udźwignąć kosztów jego utrzymania.

Dobrze są mi znane kłopoty finansowe państwa. Mając jednak na uwadze specyfikę ośrodka w Gołotczyźnie i zakusy zarządu powiatu na jego likwidację, zwracam się do Pani Minister z prośbą o rozważenie możliwości zwiększenia subwencji oświatowej dla powiatu ciechanowskiego w celu uratowania SOSW w Gołotczyźnie.

Z wyrazami szacunku
Jolanta Popiołek

Oświadczenie złożone przez senatora Andrzeja Spychalskiego

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra infrastruktury Marka Pola

W imieniu dwustu dziewięćdziesięciu dziewięciu delegatów z południowej Wielkopolski, wybranych na zebraniu wyborczym delegatów do Wielkopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Poznaniu, którzy w dniu 30 listopada 2001 r. podjęli uchwałę zmierzającą do utworzenia okręgowej izby inżynierów budownictwa Wielkopolski południowej, uprzejmie proszę Pana Ministra o poparcie tego wniosku i stworzenie warunków do powołania okręgowej izby z siedzibą w Kaliszu na wzór obu izb lubuskich.

Aktualnie deklaracje członkowskie zgłosiło około tysiąca stu członków z takich miast i powiatów, jak Kalisz, Ostrów Wielkopolski, Pleszew, Jarocin, Ostrzeszów, Kępno i Krotoszyn, co spełniło wymóg art. 10 ust. 2 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów z dnia 15 grudnia 2000 r.

Utworzenie okręgowej izby inżynierów budownictwa w Wielkopolsce południowej z siedzibą w Kaliszu wiąże się z bezwzględną potrzebą przybliżenia struktur organizacyjnych izby do jej członków, którzy będą społecznie pracować w tych strukturach. Odległość od Poznania wymienionych powiatów wynosi od 70 km (Jarocin) do 180 km (Kępno). Spowoduje to – co zostało potwierdzone w praktyce funkcjonowania innych organizacji – ograniczenie uczestnictwa w pracach samorządu członków z odległych miejscowości, co słusznie jest uznane za sprzeczne z ideami samorządu. Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych w Kaliszu wyraziła wolę zapewnienia lokalu w siedzibie Domu Technika w Kaliszu.

Zaakceptowanie oczekiwań tak licznej grupy inżynierów budownictwa będzie potwierdzeniem skutecznego rozwoju samorządności regionalnej, a także przykładem przeciwstawienia się bezsensownej i nieuzasadnionej centralizacji działań samorządowych w ramach nowo powstałych województw. Takie działania w opinii społecznej pogłębiają proces prowincjonalizacji miast, obniżając rangę i prestiż inteligencji technicznej.

Utworzenie okręgowej izby w południowej Wielkopolsce nie stoi w sprzeczności z ideą „taniego państwa”, koszty jej funkcjonowania ponoszą bowiem członkowie.

Z wyrazami szacunku
Andrzej Spychalski

Oświadczenie złożone przez senatora Henryka Stokłosę

Oświadczenie skierowane do ministra gospodarki Jacka Piechoty

Znana powszechnie – choćby z mediów – trudna sytuacja finansowa Stoczni Szczecińskiej ma negatywny wpływ na funkcjonowanie licznych przedsiębiorstw z nią kooperujących.

W połowie kwietnia bieżącego roku prezesi zarządów i dyrektorzy generalni dwunastu takich firm wystosowali do ministra gospodarki Jacka Piechoty list z prośbą o pomoc. Dotarł on również do mnie, jako że wśród owej dwunastki dwie firmy działają na terenie mojego okręgu wyborczego. Są to „Lubmor” w Trzciance i „Meblomor” w Czarnkowie. Delegacja pierwszego z tych zakładów dotarła do mojego biura w Pile z prośbą o interwencję w ich sprawie na forum Senatu, co właśnie czynię.

Fatalna sytuacja finansowa Stoczni Szczecińskiej doprowadziła do tego, że banki kredytujące dotychczas firmy z nią kooperujące odmawiają dalszego ich kredytowania lub wypowiadają zawarte już umowy.

Cytuję fragment wspomnianego listu do ministra Piechoty:

„Jako przedstawiciele przedsiębiorstw kooperujących z przemysłem stoczniovym jesteśmy zaniepokojeni podejmowanymi przez banki działaniami dotyczącymi Stoczni Szczecińskiej.

Wymuszone postępowanie układowe może uratować stocznię, ale odbędzie się to kosztem naszych firm, gdyż banki, zabezpieczając na hipotekach udzielone stoczni kredyty, nie będą stroną układu. Postępowanie układowe zmniejszy i oddali spłatę zadłużeń Stoczni Szczecińskiej wobec kooperantów na bliżej nieokreślony termin. Kwoty zadłużeń są tak znaczące, że doprowadziły większość z nas do utraty płynności finansowej i braku wiarygodności u naszych poddostawców.

Podjęte przez banki rozwiązanie problemu Stoczni Szczecińskiej nie uwzględnia interesów jej kooperantów, co w efekcie może doprowadzić do upadłości wielu firm. Pragniemy poinformować, że już w latach dziewięćdziesiątych doświadczyliśmy postępowania układowego i ugodowego ze strony wszystkich stoczni produkcyjnych, czego skutki odczuwamy do dzisiejszego dnia”.

Autorzy listu do ministra reprezentują firmy, które dostarczają urządzenia i wyposażenie nie tylko Stoczni Szczecińskiej, ale również pozostałym stoczniom produkcyjnym i remontowym, w pełni zaspokajając ich zapotrzebowanie. Wyroby tych firm mają uznanie i certyfikaty europejskich i światowych towarzystw klasyfikacyjnych, a także zagranicznych odbiorców.

Niestety, w ostatnim czasie eksport stał się mało opłacalny ze względu na silny kurs złotego. W tej sytuacji realna jest groźba upadku firm kooperujących z polskimi stoczniami. Ich likwidacja spowoduje, że zagraniczni dostawcy wyposażenia okrętowego będą dyktować ceny, wystąpią kłopoty z warunkami płatności, żądania przedpłat, a niepolskie banki nie będą zainteresowane kredytowaniem krajowego przemysłu i nie udziela pomocy, przyczyniając się do nieuniknionej katastrofy całego polskiego przemysłu budowy statków.

Konsekwencją upadku przemysłu stoczniovego będzie dalsze znaczące zwiększenie rzeszy bezrobotnych. Na rzecz przemysłu stoczniovego pracuje bowiem ponad sześćdziesiąt tysięcy wykwalifikowanych pracowników.

Na zakończenie listu do ministra Jacka Piechoty jego sygnatariusze formułują pięć następujących postulatów:

„W trosce o przyszłość polskiego przemysłu okręgowego, o los naszych przedsiębiorstw, o utrzymanie miejsc pracy, prosimy o:

1) udzielenie Stoczni Szczecińskiej takiej pomocy, która spowoduje jej uzdrowienie i jednocześnie poprawi sytuację firm z nią kooperujących;

2) podjęcie działań w celu przeprowadzenia restrukturyzacji zobowiązań przedsiębiorstw przemysłu okrętowego wobec budżetu państwa;

3) udzielenie gwarancji w celu zaciągnięcia kredytów przez przedsiębiorstwa kooperujące ze stoczniami;

4) zwolnienie z podatku VAT dostaw wyposażenia przeznaczonego na statki budowane na eksport;

5) dalszą radykalizację działań na rzecz obniżki stóp procentowych”.

Uprzejmie proszę Pana Ministra o rychłe ustosunkowanie się do tych postulatów i informacje w tej sprawie.

Henryk Stokłosa

Oświadczenie złożone przez senatora Józefa Sztorca

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Jarosława Kalinowskiego

Niniejsze oświadczenie dotyczy zmiany decyzji o przydziale pomocy zbożowej przez oddział Agencji Rynku Rolnego w Katowicach dla rolników dotkniętych powodzią.

Szanowny Panie Premierze, jako senator otrzymuję wiele wniosków z urzędów gmin o podjęcie interwencji w sprawie zmiany decyzji wyznaczających miejsca odbioru zbożowej pomocy państwa dla rolników poszkodowanych przez powódź.

Między innymi zarząd gminy Radgoszcz, powiat Dąbrowa Tarnowska, województwo małopolskie podaje, że katowicki oddział Agencji Rynku Rolnego wyznaczył rolnikom odbiór 513 t pszenicy z elewatorów Kluczbork, Tychy i Pawłowiczki oddalonych średnio o 300 km od siedziby gminy. Odbiór zboża pociągnie za sobą wydanie znacznych środków finansowych, którymi gmina dziś nie dysponuje. Odpowiednie zapasy zbóż ma lubelski oddział Agencji Rynku Rolnego w elewatorach Załęże, Siennica Nadolna itd. Zmiana decyzji agencji ułatwiłaby organizację odbioru, znacznie obniżyła koszty przewozu, co w przypadku tej gminy, w ostatnich latach dotkniętej pięciokrotnie klęską powodzi, nie jest sprawą bagatelną.

Będę wdzięczny Panu Premierowi za pozytywną decyzję i pisemne poinformowanie przez resort o przyjętym stanowisku.

Z wyrazami szacunku
Józef Sztorc

Oświadczenie złożone przez senatora Józefa Sztorca

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra finansów Marka Belki

Zgodnie z art. 49 pkt 4 Regulaminu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej niniejsze oświadczenie w sprawie odliczenia w zakładach pracy chronionej podatku VAT naliczonego od faktur związanych z zakupem towarów i usług przeznaczonych na realizację inwestycji, w ramach których świadczone będą między innymi nieodpłatne usługi rehabilitacyjne dla pracowników niepełnosprawnych, kieruję do Pana profesora Marka Belki, wicepremiera i ministra finansów.

Szanowny Panie Premierze! Jako senator otrzymuję wnioski i prośby o podjęcie interwencji w związku z różną interpretacją przez urzędy skarbowe i urzędy kontroli skarbowej możliwości odliczenia podatku VAT naliczonego od faktur związanych z zakupem towarów przeznaczonych na inwestycje służące rehabilitacji w zakładach pracy chronionej. W wielu przypadkach kontrolujący określają takie działania jako naruszenie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, który stanowi, że podatnik może zmniejszyć podatek należny o kwotę podatku naliczonego związanego ze sprzedażą opodatkowaną, jak również art. 25 ust. 1 pkt 1, który stanowi, że obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego nie stosuje się do nabywanych przez podatnika towarów i usług służących do wytwarzania lub odsprzedaży towarów bądź świadczonych usług zwolnionych z podatku VAT.

Często pomija się fakt, że zasada, iż podatnik może zmniejszyć podatek należny o kwotę podatku naliczonego związaną ze sprzedażą opodatkowaną, oznacza obowiązek odrębnego określania kwot podatku naliczonego związanego ze sprzedażą opodatkowaną i kwot związanych ze sprzedażą zwolnioną od podatku, zgodnie z art. 20 ust. 3 i 4. Ale w opisanym przypadku sprzedaż zwolniona od podatku nie występuje, bo obowiązkowe usługi rehabilitacyjne są świadczone na rzecz własnych pracowników niepełnosprawnych.

Celowo podkreśliłem na wstępie tego oświadczenia, że chodzi tu o zakłady pracy chronionej. Z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wynika, iż przy uzyskaniu i utrzymaniu statusu zakładu pracy chronionej obowiązkowe jest spełnienie warunków określonych w art. 28 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz ust. 1 pkt 3 ustawy. Dlatego też część urzędów skarbowych wychodzi z założenia, iż z faktu, o którym mowa w art. 28 przywołanej wyżej ustawy, wynika, że podatek naliczony, wykazany w fakturach dokumentujących zakup towarów i usług przekazanych na realizację inwestycji służących rehabilitacji, podlega ze względu na treść wyżej wymienionych przepisów odliczeniu od podatku należnego zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług. Zapewnienie pracownikom zatrudnionym w zakładach pracy chronionej doraźnej i specjalistycznej opieki lekarskiej, poradnictwa i usług rehabilitacyjnych jest bowiem podstawą istnienia i działania tych zakładów, a więc jest obowiązkiem pracodawcy i stanowi część kosztów jego działalności.

Pozwalam sobie zauważyć, iż brakuje szczególnych powodów, dla których miałyby być zachowana różna interpretacja tych samych przepisów. W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą do pana premiera o spowodowanie zajęcia stanowiska w tej sprawie przez resort w celu ujednolicenia praktyki stosowania prawa.

Łączę wyrazy szacunku
Józef Sztorc

Uchwały
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
podjęte na 17. posiedzeniu Senatu

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 23 maja 2002 r.

**w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego
oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu
Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 8 maja 2002 r. ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 23 maja 2002 r.

w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 8 maja 2002 r. ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 3 w ust. 3 po wyrazie „Sejmu“ dodaje się wyrazy „i Senatu“;
- 2) w art. 9 w ust. 4 wyrazy „w drodze zarządzenia“ zastępuje się wyrazami „w drodze zarządzeń“;
- 3) w art. 12 w ust. 5 po wyrazie „sejmowych“ dodaje się wyrazy „i senackich“;
- 4) w art. 30 w ust. 4 wyrazy „Szef Agencji“ zastępuje się wyrazami „Szef ABW“;
- 5) w art. 58 w ust. 1 skreśla się wyrazy „, rozkazem personalnym,“;
- 6) w art. 58 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. W stosunku do decyzji o zawieszeniu funkcjonariusza w czynnościach służbowych, funkcjonariusz może zwrócić się do Szefa Agencji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.“;
- 7) w art. 61 skreśla się ust. 2 i oznaczenie ust. 1;
- 8) w art. 67 w ust. 4 oraz w art. 76 ust. 2 po wyrazie „generała“ dodaje się wyraz „brygady“;
- 9) w art. 75 w zdaniu drugim po wyrazach „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej“ dodaje się wyrazy „; o utracie lub pozbawieniu pozostałych stopni w korpusie oficerów decyduje Prezes Rady Ministrów“;
- 10) w art. 76 w ust. 2 po wyrazach „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej“ dodaje się wyrazy „; o przywróceniu pozostałych stopni w korpusie oficerów decyduje Prezes Rady Ministrów“;
- 11) w art. 146 w ust. 2 po wyrazach „obniżenia stopnia“ dodaje się wyrazy „lub pozbawienia stopnia oficerskiego“;
- 12) dodaje się art. 219a w brzmieniu:
„Art. 219a. W ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr ..., poz. ...) w art. 14:
1) w zdaniu wstępnym oraz w pkt 1 wyrazy „lub Szefa Urzędu Ochrony Państwa“ zastępuje się wyrazami „, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Szefa Agencji Wywiadu“,
2) w pkt 2 wyrazy „lub Szefem Urzędu Ochrony Państwa“ zastępuje się wyrazami „, Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Szefem Agencji Wywiadu“.“.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Senat po rozpatrzeniu ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu postanowił wprowadzić do jej treści 12 poprawek.

Poprawka nr 1 ma na celu poddanie służb specjalnych, obok kontroli Sejmu, również kontroli Senatu. Zdaniem Senatu nie ma żadnego uzasadnienia wykluczającego taką możliwość, ponieważ już teraz Senat wykonuje tę kontrolę m.in. poprzez badanie budżetu tych instytucji. Jednakże, mając na uwadze nieco innych charakter relacji Senatu wobec organów administracji rządowej, Senat postanowił, wprowadzając poprawkę nr 3, iż kontrola, na gruncie tej ustawy, będzie się przejawiać jedynie w możliwości zapraszania przez przewodniczącego Kolegium do Spraw Służb Specjalnych przewodniczących właściwych komisji senackich.

Poprawka nr 2 ma na celu wyraźne wskazanie, iż Szefowie Agencji określają szczegółowe zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym w odrębnych zarządzeniach. Zdaniem Senatu, tworzenie jednego zarządzenia, w tym zakresie jest zbędne.

Poprawka nr 4 ma charakter porządkowy. Kompetencję do podejmowania jakichkolwiek działań na podstawie art. 30, zezwalającego na niejawny nadzór nad obrotem przedmiotami przestępstwa, ma wyłącznie Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Poprawki nr 5 i 7 skreślają zbędne określenia, ponieważ o tym, że sprawy osobowe, polegające na zawieszaniu w czynnościach służbowych oraz wygaśnięciu stosunku służbowego, są załatwiane przez wydanie rozkazu personalnego, przesądził już art. 50 ust. 3.

Poprawka nr 6 dostosowuje ust. 5 w art. 58 do przyjętego w ustawie modelu postępowania, zgodnie z którym Szef Agencji będzie miał wyłączną właściwość w sprawach zawieszania funkcjonariusza w czynnościach służbowych. Zdaniem Senatu należy wyraźnie wskazać, że zawieszony funkcjonariusz nie będzie mógł odwołać się od decyzji o zawieszeniu do wyższego przełożonego (ponieważ tym przełożonym jest także Szef), a jedynie będzie mógł zwrócić się do wydającego decyzję Szefa Agencji o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Poprawka nr 8 ma charakter porządkowy i uzupełnia oznaczenie stopnia generała o wyraz „brygady”, ponieważ w przyjętym w ustawie systemie stopni służbowych „generał brygady” jest jedynym stopniem generalskim w Agencjach.

Poprawki nr 9 i 10 uzupełniają przepisy o wskazanie, iż właściwym w sprawach utraty, pozbawienia lub przywrócenia stopni od porucznika do pułkownika jest Prezes Rady Ministrów. Zdaniem Senatu dotychczasowa treść przepisów tego nie przesądzała, ponieważ Premier nie jest przełożonym, o którym mowa w tych przepisach, pomimo iż decyduje o mianowaniu funkcjonariuszy na te stopnie oficerskie.

Poprawka nr 11 pozwala na łączenie z karą wyznaczenia na niższe stanowisko oraz karą wydalenia ze służby, również kary pozbawienia stopnia oficerskiego. Zdaniem Senatu w przypadku gdy funkcjonariusz popełni czyn, za który zostanie ukarany np. wydaleniem ze służby, może okazać się również niegodnym stopnia oficerskiego.

Poprawka nr 12 ma na celu nowelizację, w zakresie przejęcia przez szefów Agencji kompetencji Szefa UOP, niedawno uchwalonej ustawy o stanie klęski żywiołowej.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 23 maja 2002 r.

w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2002 r. ustawy o stanie wyjątkowym, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 5:
 - a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, znosi stan wyjątkowy przed upływem czasu, na jaki został wprowadzony, jeżeli ustaną przyczyny wprowadzenia tego stanu oraz zostanie przywrócone normalne funkcjonowanie państwa.

3. Przepisy art. 2 – 4 stosuje się odpowiednio do rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.”,
 - b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisy art. 4 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio do rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2.”;
- 2) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. Minister właściwy do spraw zagranicznych notyfikuje Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy wprowadzenie i zniesienie stanu wyjątkowego.”;
- 3) w art. 14 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Na podmioty te mogą być nałożone również dodatkowe obowiązki zależnie od przyczyny wprowadzenia stanu wyjątkowego.”;
- 4) w art. 15 w ust. 1 w pkt 6 w lit. b) skreśla się wyrazy „w ocenie Rady Ministrów”;
- 5) w art. 15 w ust. 1 w pkt 6 w lit. b) wyrazy „konstytucyjnego porządku” zastępuje się wyrazami „konstytucyjnego ustroju”;
- 6) w art. 16 w ust. 4 oraz w art. 18 w ust. 1 wyrazy „Urzędu Ochrony Państwa” zastępuje się wyrazami „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego”;
- 7) w art. 18 w ust. 1 po wyrazie „dowolnej” dodaje się wyraz „, udokumentowanej”;
- 8) w art. 19 w ust. 2 wyrazy „zlecać terenowym organom administracji rządowej” zastępuje się wyrazami „nakazać organom administracji publicznej działającym na obszarze województwa”;
- 9) w art. 20 w pkt 3 wyrazy „podstawowych, ponadpodstawowych lub wyższych” zastępuje się wyrazami „, włącznie ze szkołami wyższymi”;
- 10) w art. 20 w pkt 5 oraz w art. 22 w ust. 1 w pkt 15 po wyrazach „jednostek pływających na” dodaje się wyraz „morskich”;
- 11) w art. 21 w ust. 3 w pkt 6 wyrazy „podstawowych i ponadpodstawowych” zastępuje się wyrazami „, z wyłączeniem szkół wyższych,”;
- 12) w art. 22 w ust. 1 w pkt 13 skreśla się wyrazy „podstawowych, ponadpodstawowych lub wyższych”;
- 13) w art. 22 w ust. 1 w pkt 14 wyrazy „obrocie dewizami” zastępuje się wyrazami „obrocie dewizowym”.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm w dniu 26 kwietnia 2002 r. ustawy o stanie wyjątkowym, postanowił wprowadzić do jej tekstu 13 poprawek.

Pierwsza poprawka wynika z przekonania Izby, iż szerokie odesłanie w art. 5 ust. 3 do odpowiednio stosowanych przepisów dotyczących rozporządzenia o wprowadzeniu stanu wyjątkowego w odniesieniu do rozporządzenia o zniesieniu tego stanu mogłoby doprowadzić do interpretacji przewidującej kompetencję Sejmu do uchylenia rozporządzenia o zniesieniu stanu wyjątkowego. Senat uznając, iż byłoby to niezgodne z logiką Konstytucji, która przewiduje ingerencję Sejmu tylko wtedy, gdy wolności i prawa człowieka i obywatela mają być wprowadzane lub ma być przedłużone ich stosowanie, biorąc pod uwagę zapisy projektu ustawy w tym zakresie, ograniczył klauzulę odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących rozporządzeń o wprowadzeniu stanu wyjątkowego do rozporządzeń o jego zniesieniu.

Senat uznał, że informacja o wprowadzeniu i zniesieniu stanu wyjątkowego jest na tyle istotna dla osób przebywających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, iż przewidział obowiązek notyfikacji w tym zakresie odpowiednim organom międzynarodowym (poprawka nr 2).

Możliwa różnorodność przyczyn wprowadzenia stanu wyjątkowego oraz potrzeb państwa w czasie jego trwania brana była przez Senat pod uwagę przy wprowadzaniu poprawki nr 3 dotyczącej nakładania dodatkowych obowiązków na podmioty podlegające, zgodnie z ustawą, ograniczeniom praw i wolności człowieka i obywatela.

Poprawka nr 4 stanowi wyraz przekonania Senatu, iż ocena Rady Ministrów co do tego, które organizacje, ruchy społeczne, inne dobrowolne zrzeszenia lub fundacje mogą stanowić zagrożenie dla państwa, obywateli lub porządku publicznego, nie byłaby zasadna w przypadku wydawania rozporządzenia precyzującego m. in. podmiotowy zakres ograniczeń praw i wolności przez wojewodę. Skreślenie zapisu dotyczącego oceny Rady Ministrów oznacza, zdaniem Senatu, iż każdy z podmiotów wydających rozporządzenie będzie obowiązany do oceny zagrożenia określonego w ustawie i na tej podstawie ukształtuje treść wydawanego przez siebie aktu prawnego.

Poprawka nr 7 wprowadzająca udokumentowanie wezwania do udziału w rozmowie ostrzegawczej jako przesłankę jego prawidłowości ma na celu m. in. doprowadzenie do spójności ust. 1 i ust. 3 w art. 18. Zdaniem Senatu warunkiem tego, by fakt otrzymania wezwania nie budził wątpliwości jest przede wszystkim, choć nie tylko, udokumentowanie jego przekazania.

Poprawka nr 8 rozszerza katalog organów, którym w czasie stanu wyjątkowego wojewodowie mogą nakazać wykonywanie czynności technicznych niezbędnych do prowadzenia cenzury lub kontroli, o organy administracji samorządowej, usuwając jednocześnie błąd w nazwie organów administracji rządowej w województwie.

Pozostałe poprawki nie mają charakteru merytorycznego, co nie pozbawia ich, zdaniem Izby, znaczenia ze względu na potrzebę zachowania spójności wewnętrznej ustawy oraz jej kompatybilności z systemem prawnym.

Celem poprawek nr 5 i 13 jest doprowadzenie do spójności terminologicznej ustawy, przy czym w przypadku drugiej z nich niezachowanie tej spójności mogłoby wywołać problemy przy stosowaniu przepisu karnego.

Poprawka nr 6 uwzględnia wprowadzane aktualnie zmiany w zakresie struktury instytucji właściwych w sprawach ochrony bezpieczeństwa państwa, natomiast poprawka nr 10 dostosowuje terminologię do definicji ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Poprawki nr 9, 11 i 12 zmierzają do objęcia zakresem regulacji ustawy wszystkich rodzajów szkół działających na podstawie przepisów o systemie oświaty, w szczególności gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 23 maja 2002 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 23 maja 2002 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2002 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 3 skreśla się lit. b);
- 2) w art. 1 w pkt 6, w art. 70:
 - a) w ust. 1 wyrazy „na oferowaniu go do sprzedaży lub wprowadzaniu do obrotu” zastępuje się wyrazami „na jego oferowaniu do sprzedaży lub dalszym wprowadzaniu do obrotu”,
 - b) w ust. 2 wyrazy „przez uprawnionego lub za jego zgodą na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego” zastępuje się wyrazami „na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego przez uprawnionego lub za jego zgodą”;
- 3) w art. 1 w pkt 6, w art. 70 w ust. 2 skreśla się wyrazy „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 4) w art. 1 w pkt 7, w art. 757:
 - a) w ust. 1 w zdaniu wstępnym skreśla się wyrazy „na wniosek każdej osoby”,
 - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „ust. 2”;
- 5) w art. 1 w pkt 10, w art. 932 w zdaniu wstępnym skreśla się wyrazy „, na które mogą być udzielane patenty,”;
- 6) w art. 1 w pkt 10, w art. 932 w ust. 1 w pkt 3 wyraz „szczególnej” zastępuje się wyrazem „określonej”;
- 7) w art. 1 w pkt 10, w art. 932 w ust. 1 skreśla się pkt 4;
- 8) w art. 1 w pkt 10, w art. 933 w ust. 1 po wyrazie „wynalazek” dodaje się wyrazy „w rozumieniu art. 24”;
- 9) w art. 1 w pkt 10, w art. 933 w ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Za wynalazki biotechnologiczne, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z moralnością, porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami, uważa się w szczególności:”;
- 10) w art. 1 w pkt 11:
 - a) w art. 102:

w ust. 1 wyrazy „posiadająca indywidualny charakter” zastępuje się wyrazem „oryginalna”,
w ust. 4 wyrazy „indywidualnego charakteru” zastępuje się wyrazem „oryginalności”,
 - b) w art. 104:

w ust. 1 wyrazy „indywidualnym charakterem” zastępuje się wyrazem „oryginalnością”,
w ust. 2 wyrazy „indywidualnego charakteru” zastępuje się wyrazem „oryginalności”;
- 11) w art. 1 w pkt 15:
 - a) w lit. a), ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo ochronne na znak towarowy nie rozciąga się na działania dotyczące towarów ze znakiem, polegające w szczególności na ich oferowaniu do sprzedaży lub dalszym wprowadzaniu do obrotu towarów oznaczonych tym znakiem, jeżeli towary te zostały uprzednio wprowadzone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez uprawnionego lub za jego zgodą.”,
 - b) lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Nie stanowi również naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy import oraz inne działania, o których mowa w ust. 1, dotyczące towarów oznaczonych tym znakiem towarowym, jeżeli towary te zostały uprzednio wprowadzone do obrotu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego przez uprawnionego lub za jego zgodą.”,
 - c) dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) w ust. 3 wyrazy „Przepisu ust. 1” zastępuje się wyrazami „Przepisów ust. 1 i 2”;
- 12) w art. 1 w pkt 16, w art. 218:
 - a) w ust. 1 wyrazy „oferowaniu lub dalszym obrocie, jeżeli zostały one uprzednio wprowadzone do obrotu przez uprawnionego lub za jego zgodą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” zastępuje się wyrazami „oferowaniu do sprzedaży lub dalszym wprowadzaniu do obrotu, jeżeli zostały one uprzednio wprowadzone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez uprawnionego lub za jego zgodą”,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie stanowi również naruszenia prawa z rejestracji import oraz inne działania, o których mowa w ust. 1, dotyczące kopii chronionej topografii, układów scalonych wytworzonych przy użyciu takiej kopii, a także wyrobów zawierających takie układy scalone, jeżeli zostały one uprzednio

wprowadzone do obrotu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego przez uprawnionego lub za jego zgodą.”;

13) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dodatkowe prawo ochronne może być udzielone na substancję aktywną lub kombinację takich substancji, które w dniu uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej chronione są patentem podstawowym i dla których pierwsze zezwolenie na wprowadzenie produktu na rynek Rzeczypospolitej Polskiej albo Unii Europejskiej uzyskane zostało przed datą uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, ale nie wcześniej niż 1 stycznia 2000 r.”;

14) w art. 2 w ust. 2 wyrazy „wejścia ustawy w życie” zastępuje się wyrazami „uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej”;

15) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej patent nie rozciąga się na import wyrobu i działania wymienione w art. 70 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, jeżeli wyrób ten został uprzednio wprowadzony do obrotu przez uprawnionego lub za jego zgodą na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu.”;

16) w art. 4 skreśla się wyrazy „i art. 2”.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Senat rozpatrując w dniach 22 i 23 maja 2002 r. ustawę o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej, postanowił wprowadzić do niej 16 poprawek.

W poprawce nr 1, polegającej na skreśleniu lit. b), przywrócono dotychczasowe brzmienie art. 29 pkt 2. Senat uznał, że Art. 932 ust. 1 pkt. 4 nie może być uznany za normatywnie równoważny wobec skreślonej części art. 29 pkt 2. Wynika to z faktu, że art. 932 zawarty jest w grupie przepisów szczególnych, a zatem, zdaniem Senatu, istnieje ryzyko, że będzie rozumiany jako uchylający zakaz patentowania odmian roślin i zwierząt, zawarty w art. 29 pkt 2. Skreślane ustawą nowelizującą zdanie art. 29 pkt 2 (po średniku) zostało przejęte do polskiej ustawy – Prawo własności przemysłowej z Konwencji monachijskiej o udzielaniu patentów europejskich i ma istotne znaczenie w systemie konwencyjnym. Konsekwencją poprawki nr 1 jest poprawka nr 7 skreślająca punkt 4 w dodawanym art. 932 ust. 1.

Kierując się opinią Urzędu Patentowego Senat wprowadził poprawkę nr 4, która dostosowuje brzmienie przepisu regulującego instytucję unieważnienia dodatkowego prawa ochronnego do przepisów o unieważnieniu patentu.

Poprawka nr 5 skreśliła zbędne wyrazy. Senat uważa, że z samej definicji wynalazku biotechnologicznego (dodawany art. 931 pkt 1) wynika, że jest to wynalazek w rozumieniu art. 24, a zatem taki wynalazek, na który może być udzielony patent.

Poprawka nr 6, zastępująca wyraz „szczególną” wyrazem „określoną”, ma na celu oddanie wiernego brzmienia przepisu dyrektywy unijnej. Unijny prawodawca posłużył się określeniem „particular” („bestimmte”) w odniesieniu do odmiany roślin lub rasy zwierząt. Oznacza to w dosłownym tłumaczeniu nie tyle „szczególną”, ale „określoną”, „konkretną” odmianę lub rasę.

W poprawce nr 8 Senat doprecyzowuje, że ciało ludzkie nie może być uznane za wynalazek jako taki. Konieczność doprecyzowania przepisu uzasadniona jest faktem, że regulacja ta zawarta jest w rozdziale zawierającym przepisy szczególne dotyczące wynalazków biotechnologicznych i istniałoby niebezpieczeństwo odnoszenia jej wyłącznie do wynalazku biotechnologicznego.

Poprawka nr 9 ma na celu dostosowanie brzmienia dodawanego art. 933 ust. 2 do art. 29 ust. 1 ustawy nowelizowanej. Senat zauważył, że w art. 29 ustawy – Prawo własności przemysłowej (opierającym się na niemieckiej wersji Konwencji monachijskiej), w którym sformułowane zostały przesłanki wydania przez Urząd Patentowy decyzji o odmowie udzielenia patentu, nie wymieniono moralności publicznej (czy też moralności w ogóle). W związku z brzmieniem dodawanego art. 933 ust. 2 istniałaby obawa, że w przypadku wynalazków biotechnologicznych sprzecznych jedynie z moralnością publiczną (czy też moralnością w ogóle) Urząd Patentowy nie miałby podstaw do wydania decyzji odmawiającej udzielenia patentu. Senat uznał także za zbyteczny przymiotnik „publiczna” po słowie „moralność”.

Senat, kierując się opinią Urzędu Patentowego, zastąpił w przedmiocie wzorów przemysłowych, przesłankę „posiadania indywidualnego charakteru” przesłanką „oryginalności” (poprawka nr 10).

W poprawce nr 11 Senat ujednolicił brzmienie przepisów dotyczących wyczerpania prawa ochronnego na znak towarowy z innymi przepisami ustawy regulującymi instytucję wyczerpania praw (wyczerpanie prawa z patentu i wyczerpanie prawa z rejestracji topografii układów scalonych). Usunął również zbędny przepis nowelizowanego art. 155 ust. 2. Dotychczasowy przepis ust. 2 zawiera się bowiem w art. 155 ust. 3. Senat rozszerzył także zakres przepisu art. 155 ust. 3 ponieważ uznał, że brak jest uzasadnienia dla wyłączenia stosowania tego przepisu w przypadku eurowyczerpania prawa ochronnego na znak towarowy (przepis art. 155 ust. 3 w brzmieniu sprzed nowelizacji stosowano zarówno do wyczerpania krajowego, jak i eurowyczerpania).

Poprawki nr 13, 14 i 16 do art. 2 ustawy nowelizującej mają na celu prawidłowe określenie terminu, w którym substancja aktywna lub kombinacja takich substancji ma być chroniona patentem podstawowym, aby mogło być udzielone dodatkowe prawo ochronne (art. 2 ust. 1 ustawy nowelizującej), a także terminu, od którego mogą być składane wnioski o udzielenie dodatkowego prawa ochronnego (art. 2 ust. 2 ustawy nowelizującej). Zdaniem Senatu składnik aktywny lub kombinacja takich składników powinny być chronione patentem podstawowym w dniu uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, a nie w dniu wejścia w życie ustawy (tzn. 3 miesiące od ogłoszenia). Jest to uzasadnione przyjętym w ustawie (dodawany rozdział 51) założeniem, że udzielanie dodatkowej ochrony następować będzie na podstawie aktów prawa wspólnotowego, tzn. bezpośrednio skutecznych, od daty akcesji, rozporządzeń unijnych. Powyższe uwagi odnoszą się to również do określenia przez Senat terminu, od którego mogą być składane wnioski o udzielenie dodatkowego prawa ochronnego.

Poprawki nr 2, 3, 12, 15 mają charakter redakcyjny - ujednolicają brzmienie przepisów ustawy.

Treść

17. posiedzenia Senatu w dniach 22 i 23 maja 2002 r.

(Obrady w dniu 22 maja)

Otwarcie posiedzenia	sekretarz stanu	
Wyznaczenie sekretarza	Zbigniew Siemiątkowski	8
Projekt porządku obrad	Zapytania i odpowiedzi	
Wniosek formalny o zmianę kolejności rozpatrywania punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	senator Andrzej Chronowski	10
senator Jerzy Markowski	sekretarz stanu	
	Zbigniew Siemiątkowski	10
Przyjęcie wniosku formalnego	senator Józef Sztorc	11
Zatwierdzenie porządku obrad siedemnastego posiedzenia	sekretarz stanu	
Punkt drugi porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu	Zbigniew Siemiątkowski	11
Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego	senator Lesław Podkański	12
senator sprawozdawca	sekretarz stanu	
Wiesław Pietrzak	Zbigniew Siemiątkowski	13
	senator Anna Kurska	14
Zapytania i odpowiedzi	sekretarz stanu	
senator Zbigniew Romaszewski	Zbigniew Siemiątkowski	14
senator sprawozdawca	senator Anna Kurska	15
Wiesław Pietrzak	senator Mieczysław Janowski	15
senator Andrzej Chronowski	sekretarz stanu	
senator sprawozdawca	Zbigniew Siemiątkowski	15
Wiesław Pietrzak	sekretarz stanu	
senator Mieczysław Janowski	Zbigniew Siemiątkowski	16
senator sprawozdawca	senator Włodzimierz Łęcki	16
Wiesław Pietrzak	sekretarz stanu	
senator Mieczysław Janowski	Zbigniew Siemiątkowski	16
senator sprawozdawca	senator Anna Kurska	17
Wiesław Pietrzak	sekretarz stanu	
	Zbigniew Siemiątkowski	17
Wystąpienie sekretarza stanu	Otwarcie dyskusji	
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów	senator Zbigniew Romaszewski	18
	senator Kazimierz Pawelek	19
	senator Adam Biela	20
	senator Andrzej Chronowski	21
	senator Gerard Czaja	22
	senator Mieczysław Janowski	23
	Zamknięcie dyskusji	
	Wystąpienie sekretarza stanu	
	w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów	
	sekretarz stanu	
	Zbigniew Siemiątkowski	23

Punkt trzeci porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym

Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego,
senator sprawozdawca
Janusz Konieczny 24

Sprawozdanie mniejszości Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego
senator sprawozdawca mniejszości
Maria Berny 25

Sprawozdanie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej,
senator sprawozdawca
Andrzej Spychalski 25

Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności
senator sprawozdawca
Andrzej Jaeschke 27

Zapytania i odpowiedzi
senator Dorota Simonides 27
senator sprawozdawca
Andrzej Jaeschke 27
senator Dorota Simonides 27
senator sprawozdawca
Janusz Konieczny 27

Zapytania i odpowiedzi
senator Lesław Podkański 28
sekretarz stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zbigniew Sobotka 28
senator Mieczysław Janowski 29
dyrektor
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz 29

Otwarcie dyskusji
senator Maria Berny 29
senator Mieczysław Janowski 30

Zamknięcie dyskusji
Wystąpienie sekretarza stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
sekretarz stanu
Zbigniew Sobotka 31

Punkt czwarty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu

Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia
senator sprawozdawca
Krystyna Sienkiewicz 32

Sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej
senator sprawozdawca
Dorota Simonides 33
senator Dorota Simonides 33

Zapytania i odpowiedzi
senator Marek Balicki 34
senator Marek Balicki 34

Otwarcie dyskusji

Zamknięcie dyskusji

Wystąpienie podsekretarza stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej
podsekretarz stanu
Andrzej Zdebski 34
senator Dorota Simonides 35
podsekretarz stanu
Andrzej Zdebski 35
senator Dorota Simonides 35

Wznowienie obrad

Punkt pierwszy porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych
senator sprawozdawca
Andrzej Chronowski 36

Sprawozdanie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej
senator sprawozdawca
Zbigniew Zychowicz 36

Zapytania i odpowiedzi
senator Zbigniew Romaszewski 38
senator sprawozdawca
Zbigniew Zychowicz 38
senator Zbigniew Romaszewski 38
senator sprawozdawca
Zbigniew Zychowicz 38
senator Andrzej Wielowieyski 38
senator sprawozdawca
Zbigniew Zychowicz 39
senator sprawozdawca
Andrzej Chronowski 39

Wystąpienie sekretarza stanu
w Ministerstwie Gospodarki
sekretarz stanu
Andrzej Szarawarski 39

Otwarcie dyskusji
senator Zbigniew Romaszewski 40

Wystąpienie sekretarza stanu
w Ministerstwie Gospodarki
sekretarz stanu
Andrzej Szarawarski 41

Zamknięcie dyskusji

Punkt piąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej

Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych
senator sprawozdawca
Bogusław Maśior 41

Sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej
senator sprawozdawca
Władysław Mańkut 42

Wystąpienie sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki sekretarz stanu Andrzej Szarawarski.	43
Otwarcie dyskusji	
senator Adam Jamróz	43
senator Mieczysław Mietła	44

Zamknięcie dyskusji	
Wystąpienie sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki sekretarz stanu Andrzej Szarawarski.	45
Komunikaty	
senator Ewa Serocka.	47

(Obrady w dniu 23 maja)

Wznowienie posiedzenia	
Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 1	48
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o likwi- dacji Polskiej Agencji Rozwoju Regional- nego oraz o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego i usta- wy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	
Punkt drugi porządku obrad (cd.)	
Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senator sprawozdawca Wiesław Pietrzak	48
senator Mieczysław Janowski	49
senator Ryszard Jarzembowski	49
Głosowanie nr 2	50
Głosowanie nr 3	50
Głosowanie nr 4	50
Głosowanie nr 5	50
Głosowanie nr 6	50
Głosowanie nr 7	51
Głosowanie nr 8	51
Głosowanie nr 9	51
Głosowanie nr 10	51
senator Wiesław Pietrzak.	51
Głosowanie nr 11	51
Głosowanie nr 12	51
Głosowanie nr 13	52
Głosowanie nr 14	52
Głosowanie nr 15	52
Głosowanie nr 16	52
Głosowanie nr 17	52
Głosowanie nr 18	52
Głosowanie nr 19	52
Głosowanie nr 20	53
Głosowanie nr 21	53
Głosowanie nr 22	53
senator Zbigniew Kruszewski	53
Głosowanie nr 23	53
Głosowanie nr 24	54
Głosowanie nr 25	54
Głosowanie nr 26	54
Głosowanie nr 27	54
Głosowanie nr 28	54
Głosowanie nr 29	54
Głosowanie nr 30	54

Głosowanie nr 31	55
Głosowanie nr 32	55
Głosowanie nr 33	55
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o Agen- cji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu	
Punkt trzeci porządku obrad (cd.)	
Sprawozdanie połączonych Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej senator sprawozdawca Janusz Konieczny	55
Głosowanie nr 34	56
Głosowanie nr 35	56
Głosowanie nr 36	56
Głosowanie nr 37	56
Głosowanie nr 38	57
Głosowanie nr 39	57
Głosowanie nr 40	57
Głosowanie nr 41	57
Głosowanie nr 42	57
Głosowanie nr 43	57
Głosowanie nr 44	57
Głosowanie nr 45	58
Głosowanie nr 46	58
Głosowanie nr 47	58
Głosowanie nr 48	58
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o stanie wyjątkowym	
Punkt czwarty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 49	58
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia- nie ustawy o zatrudnieniu i przeciw- działaniu bezrobociu	
Punkt piąty porządku obrad (cd.)	
Sprawozdanie połączonych Komisji Gospo- darki i Finansów Publicznych oraz Komi- sji Spraw Zagranicznych i Integracji Eu- ropejskiej senator sprawozdawca Bogusław Maśior	59
senator Adam Jamróz	59
Głosowanie nr 50	60
Głosowanie nr 51	60
Głosowanie nr 52	60

Głosowanie nr 53	60	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 54	60	przez senatora Mariana Lewickiego	83
Głosowanie nr 55	60	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 56	60	przez senatora Bogusława Litwińca	84
Głosowanie nr 57	61	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 58	61	przez senator Jolantę Popiołek	85
Głosowanie nr 59	61	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 60	61	przez senator Jolantę Popiołek	86
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Oświadczenie złożone	
nie ustawy – Prawo własności prze-		przez senatora Andrzeja Spychalskiego . .	87
mysłowej		Oświadczenie złożone	
Oświadczenia		przez senatora Henryka Stokłosa	88
senator Ryszard Jarzembowski	61	Oświadczenie złożone	
senator Henryk Stokłosa	62	przez senatora Józefa Sztorca	89
senator Ryszard Sławiński	63	Oświadczenie złożone	
senator Jerzy Suchański	64	przez senatora Józefa Sztorca	90
Komunikaty		Uchwały	
Zamknięcie posiedzenia		Uchwała Senatu w sprawie ustawy	
Wyniki głosowań		o likwidacji Polskiej Agencji Rozwoju	
Przemówienia i oświadczenia senatorów		Regionalnego oraz o zmianie ustawy	
przekazane do protokołu, niewygłoszo-		o zasadach wspierania rozwoju regional-	
ne podczas 17. posiedzenia Senatu		nego i ustawy o utworzeniu Polskiej	
Oświadczenie złożone		Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. . . .	93
przez senatorów Januarego Bienia		Uchwała Senatu w sprawie ustawy	
i Tadeusza Wnuka	75	o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	
Oświadczenie złożone		oraz Agencji Wywiadu	94
przez senatora Witolda Gładkowskiego . .	77	Uchwała Senatu w sprawie ustawy	
Oświadczenie złożone		o stanie wyjątkowym	96
przez senatora Sławomira Izdebskiego . .	79	Uchwała Senatu w sprawie ustawy	
Oświadczenie złożone		o zmianie ustawy o zatrudnieniu	
przez senatora Zbigniewa Kruszewskiego .	81	i przeciwdziałaniu bezrobociu	98
Oświadczenie złożone		Uchwała Senatu w sprawie ustawy	
przez senatora Zbigniewa Kulaka	82	o zmianie ustawy – Prawo własności	
		przemysłowej	99